

ADVENTISTICKÝ
TEOLOGICKÝ INSTITUT

ODBORNÉ PRÁCE

STUDENTŮ TEOLOGIE

Akademický rok 2020/2021

© Adventistický teologický institut, 2022

Texty studentských prací jsou původní a neprošly jazykovou ani další redakční úpravou.

OBSAH.....	1
PŘEDMLUVA.....	3
OBOROVÉ PRÁCE.....	5
PASTORAČNÍ PÉČE O NEMOCNÉ.....	7
PRÁCE S LIDMI NA OKRAJI SBORU	15
SROVNÁNÍ BOHOSLUŽBY CÍRKVE ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE A CÍRKVE JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ	29
PŘÍPRAVA NA POSLEDNÍ DOBU PODLE ELLEN GOULD WHITEOVÉ.....	39
STUDENTSKÁ KÁZÁNÍ.....	47
OSOBNÍ ČAS S BOHEM.....	49
ABAKUK: VÍRA NAVZDORY	57
HOSPODIN POVOLÁVÁ	65
ODPUSTENIE NA TRI SPÔSOBY	73
GEDEON.....	79
ODPUŠTĚNÍ PRO ZRÁDCE	85
„NEMĚJTE STAROST...“	91
ZTÍŠENÍ PŘED BOHEM (Ž 65)	97

Vážené studentky, vážení studenti, milí kolegové,

Jsme rádi, že vám můžeme nabídnout další sborník odborných prací našich studentů. Každý, kdo někdy studoval, ví kolik času a energie student investuje do psaní odborných prací. Výsledné dílo není možná převratnou teologickou studií, ale často bývá kusem dobře odvedené akademické práce. Věříme, že tuto charakteristiku snesou i práce v tomto sborníku.

Jedná se o práce z oboru praktická teologie a homiletika. Ač jednotlivé práce mají své dílčí nedostatky, jsou zajímavé a přínosné. To platí i o kázáních našich studentů zveřejněných ve druhé části sborníku. Budeme potěšeni, pokud vás některé z kázání či práce osloví a přinese vám zajímavé informace, nový úhel pohledu či inspiraci. Děkujeme také našim studentům za jejich dobře odvedenou práci a přejeme jim Boží požehnání do dalšího studia.

Rovněž je na místě poděkovat bratru Svobodovi za redakční a grafické zpracování textů a celého sborníku.

Vše dobré do dalších dní přeje

Marek Harastej

ředitel Adventistického teologického institutu

OBOROVÉ PRÁCE

PRAKTICKÁ TEOLOGIE

ÚVOD

Pastorační péče o nemocné je oblast, jejímž cílem je doprovázet nemocné v jejich utrpení a problémech a napomáhat k tomu, aby pro ně tato náročná životní fáze nemoci, která může vést až k umírání, byla lehčí, důstojnější a aby v ní dokázali najít smysl.

Člověk, který se nečekaně dozví závažnou diagnózu nebo se objeví v nemocnici s úrazem, jenž mu přinese do dalšího života omezení, je konfrontovaný s pro něj naprosto novou a neznámou situací. Mnohé jeho dosavadní opory a jistoty se mohou zhroutit, prožívá strach z budoucnosti a v mysli se mu objevují otázky, nad kterými do té doby nepřemýšlel. V tom všem mu může být velikou oporou někdo, kdo je ochotný být s ním, naslouchat mu a pomoci mu hledat odpovědi na své otázky.

Když přemýšlíme nad tím, kdo takovou službu může vykonávat, možná nás jako první napadnou lidé, kteří tuto činnost mají „v popisu práce“ – nemocniční kaplani, osoby, které doprovázejí umírající, nebo pastoři či faráři. Tuto službu ovšem může s velikým užitekem poskytovat téměř kdokoliv – jako dobrovolník, diakon v rámci církevního prostředí, rodinný příslušník nebo přítel nemocného. Všichni můžeme být mnohem citlivější a vnímavější k potřebám nemocných a umírajících a být jim k dispozici způsobem, který ocení. Právě o tom, jak tuto službu vykonávat lépe, pojednává následující práce.

POTŘEBY NEMOCNÝCH

Čtyři základní oblasti

Abychom mohli účinně nemocným lidem pomoci, podívejme se nejprve na to, co lidé v nemoci řeší a jaká jsou pro ně nejdůležitější témata.

Potřeby všech lidí můžeme rozdělit do čtyř základních kategorií.¹ První, nejvýraznější z nich, je kategorie potřeb biologických. O tyto potřeby se dnes již velice zdatně dokážou postarat zdravotníci a pečovatelé – jde

---

¹ SVATOŠOVÁ, Marie. *Víme si rady s duchovními potřebami nemocných?* Praha: Grada Publishing, a.s., 2012, s. 21-23. ISBN: 978-80-247-4107-9.

například o samotnou léčbu, zajištění přijímání potravy a tekutin nebo tišení bolesti.

Druhou kategorií tvoří potřeby psychologické. Nemocný člověk potřebuje cítit, že je respektována jeho lidská důstojnost, že na něj není nahlíženo jenom jako na fyzický objekt. Do této oblasti patří, jak se nemocný cítí, zda jej netíží smutek, úzkosti nebo deprese.

Třetí oblastí, která se může částečně s tou druhou prolínat, jsou potřeby sociální. Pro nemocné je mnohdy velmi těžké, když se ocitnou sami v nemocničním zařízení, když jsou odloučeni od zbytku světa, od těch, které mají rádi. Proto by rozhodně neměli zůstat izolovaní od ostatních.

Poslední, čtvrtou oblastí, jsou potřeby spirituální. Ač se na první pohled může zdát, že se tyto potřeby týkají jen lidí „věřících“, tedy těch, kteří by se označili za křesťany, ve skutečnosti mají v sobě spirituální složku všichni lidé – i ti, kteří sami sebe považují za ateisty, kteří v Boha nevěří. Mezi spirituální potřeby patří vědomí naší hodnoty, odpuštění druhým lidem a vědomí, že nám bylo odpuštěno, nacházení smyslu života nebo budování dobrého charakteru. Právě tyto otázky se často vynořují v období nemoci a jimi se především zabývá pastorační či spirituální péče.

Spirituální potřeby v nemoci

Nemoc nebo úraz často přicházejí do života nečekaně. Přinášejí s sebou různá omezení a nemocného na určitou dobu vyřazují z běžného života. Následky mohou být doživotní, někdy dokonce postupně vedou ke smrti. Taková změna situace často uvrhne postiženého do víru nových, do té doby neřešených otázek.

Nemocný mnohdy více než kdy předtím přemýšlí nad svým dosavadním životem, hodnotí jej a bilancuje. Vztahy pro něj nabývají na hodnotě, touží po usmíření se svými blízkými, po odpuštění. Může cítit potřebu říci někomu jinému, že mu odpustil, nebo si naopak přeje vědět, že jemu bylo odpuštěno. Právě otázka viny může být zejména v období umírání velmi tíživá a důležitá.

Nepřátelské nemocniční prostředí ho může vést k hledání bezpečí a jistot. Musí se také naučit sám sebe přijímat, třebaže už nemůže být aktivní a výkonný jako dříve. Nemoc může vést ke ztrátě sociálního postavení (např. vlivem pracovní neschopnosti). Rozhodně se také nemocný musí vypořádat s ohromnou dávkou strachu z toho, co s ním bude dál, jak budou zajištěny jeho potřeby, objevuje se hrůza ze smrti. Často ale také prožívá strach o své blízké – kdo se o ně postará, pokud jsou na něm závislí, nebo jak oni psychicky zvládnou tuto těžkou situaci.

Ve všech těchto otázkách může být nemocnému velmi užitečný někdo, kdo je ochotný si na něj vyhradit plný, ničím nerušený čas, vyslechnout jej a být mu průvodcem a společníkem při řešení všech těchto otázek. Ujistit jej, že tyto potřeby či obavy jsou oprávněné. Umožnit mu, aby ze sebe dostal to, co jej tíží, aby si tak sám mohl lépe třídit myšlenky a dobírat se odpovědí.

NÁVŠTĚVY NEMOCNÝCH

O návštěvách obecně

Pokud všeobecně lidé potřebují kontakt s druhými lidmi, u nemocných to platí dvojnásob. Problémem je, že právě u nich často nechtěně dochází k izolaci od ostatních.² Nemohou totiž sami aktivně druhé lidi vyhledat, přitom druzí se jim začnou vyhýbat. Nejčastějším důvodem je, že neví, jak s nemocným komunikovat, a tak mají strach, případně nechtějí snášet zátěž, která je s návštěvou nemocného spojená (například být konfrontován s jeho existenciálními otázkami nebo s nemocí jako takovou).

Je dobré, pokud si někdo přeje věnovat se nemocným, aby si zajistil kvalitní informační službu, díky které se dozví o tom, že je někdo v jeho okolí nemocný.³ Ve sborovém společenství se může jednat třeba o schránku, kam kdokoliv může vhodit lísteček se jménem člověka, který onemocněl. Hlavní diakon nebo ten, kdo má tuto péči na starost, se pravidelně do schránky dívá, a má díky tomu přehled o tom, koho je potřeba navštívit. Za takovým člověkem pak může přijít sám, nebo pověřit někoho jiného.

Před samotnou návštěvou je užitečné si dopředu ujasnit, za kým jdeme – znát jeho jméno a alespoň nějaké informace o něm, jako je zaměstnání nebo jména členů jeho rodiny, abychom měli na co v rozhovoru navázat a snáze se nemocnému přiblížili.⁴

Nemocnému také můžeme posloužit přinesením vhodného dárku.⁵ Dárek mu i po našem odchodu připomíná, že jsme za ním přišli, že na něj někdo myslí, že má vztahy, které sahají dále i za zdi nemocnice. Takovým dárkem může být květina nebo kartička s povzbuzujícím biblickým veršem. Můžeme se také nemocného přímo zeptat, co by si přál, abychom mu příště přinesli.

Je důležité dát si pozor na to, abychom u nemocného nezůstali příliš dlouho. Ač jsou jim obvykle návštěvy vítané, mohou ho vyčerpávat, a tak je

---

² OPATRŇ, Aleš. *Spirituální péče o nemocné a umírající*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2017, s. 23. ISBN: 978-80-7465-269-1.

³ KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Křesťanská péče o nemocné*. Praha: Advent, 1991, s. 9.

⁴ *Ibid.*, s. 11.

⁵ *Ibid.*, s. 11-12.

všeobecně lepší, aby návštěva byla spíše kratší – např. 20 minut, i když záleží na okolnostech. Pokud během naší návštěvy přijde za nemocným člen jeho rodiny nebo jiný jemu blízký člověk, je vhodné odejít a přenechat prostor nejbližším nemocného.

Rozhovor s nemocným

Při návštěvě nemocného, zvláště pokud se nejedná o někoho, s kým bychom měli vybudovaný hluboký vztah, je vždy nejprve třeba se s nemocným sblížit – vybudovat přátelskou atmosféru a vytvořit vztah důvěry.⁶ Teprve poté se můžeme pustit na hlubinu – řešit závažné otázky, které nemocného trápí.

Jakmile se proboří počáteční ledy a nemocný k nám získá důvěru, můžeme s ním začít rozhovor týkající se jeho spirituálních potřeb. K tomu můžeme využít otázky, které by neměly mít uzavřený charakter (tedy které nemocného vedou ke krátké, jednoslovné odpovědi), ale otevřený, jež nemocnému umožňují se o daném tématu více rozprávět.⁷ Měli bychom být velmi pozorní a citliví, abychom postřehli, co je tím zásadním tématem, o kterém se nemocný s námi chce bavit. Téma rozhovoru by vždy měl určovat nemocný, a pokud o něčem nechce mluvit, neměl by k tomu být nucen, ale naopak by měl cítit naprostou svobodu.

Kromě návodných otázek, které mohou nemocnému pomoci se rozhovořit, je nejdůležitějším úkolem doprovázející osoby aktivně naslouchat, tedy zároveň si vše dávat do souvislostí, přemýšlet, číst mezi řádky, co nám tím vším chce nemocný sdělit. Nemusíme si přitom všimnout pouze toho, co je nám řečeno, ale i jakým tématům se nemocný záměrně vyhýbá nebo co si přeje, aby bylo slyšet – to vše nám může napovědět něco o jeho skutečných potřebách.⁸

V rozhovoru bychom nemocnému neměli být psychoterapeutem, ale spíše zrcadlem. Neměli bychom ho poučovat, ale spíše mu být duchovním partnerem – snažit se jej chápat a být s ním.⁹ Rozhovor má být místem, kde nemocný může vyjádřit vše, co prožívá a pociťuje, ať už se jedná o emoce „pozitivní“ nebo „negativní“, smysluplné a právoplatné, či iracionální. Nemocný má dostat prostor sám se ve svých myšlenkách zorientovat, zpracovat je a najít odpovědi na své otázky. K mnohem většímu prospěchu je mu obvykle to, co sám vysloví a na co přijde, než to, co mu sdělí někdo jiný. Nemusí být příliš vhodné na otázky nemocného reagovat vyprávěním

---

⁶ *Ibid.*, s. 17.

⁷ *Ibid.*, s. 21.

⁸ *Ibid.*, s. 16.

⁹ OPATRŇ, Aleš. *Spirituální péče o nemocné a umírající*, s. 23.

vlastní zkušenosti nebo zkušenosti jiných lidí ani vyjadřovat svoje hodnocení a postoje – nemocný je totiž může vzít jako normu, podle které by se měl poměřovat a do níž by se měl vejít, a zmenšuje se tím prostor pro vlastní řešení své situace.¹⁰

Je potřeba dát si pozor, abychom nezlehčili některá témata, která jsou pro nemocného velmi důležitá, i když nám může připadat, že jde o směšné nebo nepodstatné záležitosti. Záleží vždy na tom, jak vnímá situaci nemocný a co je pro něj v danou chvíli podstatné, a to bychom měli respektovat.¹¹

Také bychom vždy měli vzít v úvahu, že nemoc člověka může měnit.¹² Prožívaná bolest, ať už vnější nebo vnitřní, ho může vést k netrpělivosti, přecitlivělosti nebo nezájmu. Nemocný obvykle prožívá veliký, pro zdravého člověka nepředstavitelný strach, který může vyústit až v úzkosti nebo deprese. Vědomí vlastní neschopnosti bojovat nějakým způsobem proti nemoci může vyvolávat agresivitu. Přes to všechno bychom měli nemocného přijmout a reagovat vždy s klidem, nesnažit se mu poskytovat protiargumenty na jeho tvrzení a dát mu najevo, že ho respektujeme se všemi jeho zápasy.

Naším důležitým úkolem u lůžka nemocného je nemocnému přinést naději, pomoci mu vidět světlo. Rozhodně bychom se však měli vyvarovat poskytování povrchní naděje ve smyslu, že „to přece nic není“, nebo „určitě se uzdravíš“. Pokud mluvíme s člověkem nábožensky orientovaným, jsme ve velké výhodě – můžeme mu poukázat na Ježíše, který je neustále s ním a na naději ve věčný život, kterou nám přináší. Můžeme mu pomoci vidět celou situaci v Boží perspektivě. I člověku „nenáboženskému“ však můžeme pomoci vidět před sebou naději – například se může těšit, že jej někdo jemu blízký přijde navštívit. Může se těšit na svatbu někoho z rodiny. Také ale stále může věřit, že se jeho situace zlepší.¹³

Pokud mluvíme s křesťanem, mohlo by se nám zdát jako nejlepší vždy během naší návštěvy otevřít nějaký biblický text. To je možné, ovšem ne vždy za každou cenu.¹⁴ Měli bychom přemýšlet, která situace je k tomu vhodná. Také bychom měli mít v zásobě připravené texty, které mohou být v těchto chvílích užitečné – dopředu si je najít a naučit se je, ideálně zpaměti, abychom mohli přinést povzbuzení, když bude potřeba.

---

¹⁰ KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Křesťanská péče o nemocné*, s. 21.

¹¹ OPATRŇÝ, Aleš. *Spirituální péče o nemocné a umírající*, s. 42.

¹² KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Křesťanská péče o nemocné*, s. 24.

¹³ *Ibid.*, s. 25.

¹⁴ *Ibid.*, s. 43-44.

SPECIFIKA DOPROVÁZENÍ UMÍRAJÍCÍHO

Při službě nemocným se žel často setkáme s lidmi, jejichž diagnóza je fatální, kdy lékaři řeknou, že již nemohou v léčbě nic udělat a onemocnění postupně vede ke smrti. Práce s takovými lidmi může být ještě větší výzvou než pomoc lidem nemocným, kteří mají naději na uzdravení. Kdybychom se zeptali zdravých lidí, jak by si přáli zemřít, většina by nám asi řekla, že by si přáli rychlou, náhlou smrt bez utrpení. Pravdou ale je, že pokud nemocný člověk dopředu ví, že zemře, dává mu to cennou možnost se lépe připravit, dát do pořádku některé záležitosti, a i tento čas tak pro něj i jeho blízké může být i přes svoji náročnost zdrojem požehnání.

V době umírání se lidé ještě více a hlouběji ponořují do nelehkých spirituálních témat. Přemýšlí nad tím, jestli jejich život měl smysl a v čem tento smysl spočívá, jak se jim dařilo naplňovat různé role. Přemýšlí, zdali žili dobrým životem a zdali moudře využili vše, co měli. Vztahy se pro ně objevují na předním místě. Musí se také vyrovnat se svými selháními a neúspěchy z minulosti a právě zde se často objevují pocity viny za něco, co podle svého svědomí nezvládli tak, jak by měli. Proto je pro ně v této fázi velmi důležité všechny své vztahy narovnat, zažít léčivou moc odpuštění – a to jak ve vztahu k druhým, tak k sobě samým.

Umírající lidé potřebují jistotu, že nebudou sami, že s nimi někdo bude. Proto je dobré při odchodu z návštěvy mu říci, kdy za ním zase přijdeme. Potřebují projevat mimořádný respekt a pochopení.¹⁵ Měli bychom plně akceptovat, že jde o jeho cestu, a tedy že si může rozhodovat, jak tento čas prožije. K povzbuzení a ulehčení se ho můžeme zeptat, zdali je něco, co by si přál ještě zažít, a pokusit se mu toto jeho přání splnit.

Ne vždy platí, že věřícímu člověku se ze života odchází snáze. Jde vždy o náročnou cestu, kterou si daný člověk musí vybojovat.¹⁶ Nezřídka právě v tomto období nastává krize víry, kdy má umírající pocit, že ho Bůh opustil, zradil, že už mu nepomáhá. Můžeme mu tedy pomoci ujištěním, že Bůh je s ním stále a bude až do konce, můžeme mu poukázat na naději v Kristu a ve věčném životě. I tak ale bývá toto období pro umírajícího velmi náročné.

K tomu, aby se umírající snáze vyrovnal s tím, že jeho život končí, jsou mu velmi užitečné rozhovory s jiným člověkem a jeho naslouchání. Jeho blízcí se často dopouštějí veliké chyby, když snahy o tyto rozhovory v dobré víře umlčují a když mu říkají, ať na tyto negativní věci a na své obavy nemyslí. Můžeme tedy i jeho blízké podpořit, aby se nebáli s umírajícím mluvit o všem, o čem si on bude přát, a aby mu naslouchali a brali všechny jeho otázky a obavy vážně, protože pro něj to může být silnou úlevou.

---

¹⁵ *Ibid.*, s. 86.

¹⁶ OPATRŇY, Aleš. *Spirituální péče o nemocné a umírající*, s. 121.

POMOC POZŮSTALÝM

Lidé, kteří ztratí někoho, kdo jim byl velmi drahý, se také ocitají ve velice těžké situaci. Pomoc by tedy neměla být směřována pouze k nemocnému, případně umírajícímu, ale i k jeho nejbližším. Je dobré se zajímat o to, co takový člověk, kterému někdo blízký umírá, prožívá a jak vše zvládá. Již samotné období nemoci blízkého je pro ně velmi náročné, o to více potom, když dotyčný zemře.

Je důležité dbát na to, aby tito lidé nezůstali sami. Pomůžeme jim nejvíce soustředěným nasloucháním, kdy nám pozůstalí mohou vyjádřit všechny svoje emoce, mohou se vyplakat a přitom nezůstanou sami. Rozhodně bychom se opět měli vyvarovat laciných frází jako „to přebolí“, „už je mu dobře“ nebo „život jde dál“. Pokud je mezi námi přátelský vztah, můžeme jej obejmout, držet za ruku... a dát mu u toho najevo, že jsme tu pro něj. Někdy se lidé dopouštějí chyby, že se snaží odpoutat pozornost pozůstalého od toho, koho ztratil, a brání mu v tom, když pozůstalý chce o svém milovaném mluvit. Naopak vzpomínání na různé zážitky a vyprávění o zesnulém obvykle při truchlení a vyrovnávání se se ztrátou pomáhají.

Ztrátu blízkého obvykle snášejí lépe lidé, kteří se mohli před smrtí o svého blízkého postarat. I přesto se často trápí různými výčitkami ve vztahu k zesnulému – že se o něj měli postarat v závěru jeho života lépe, že mu měli něco říci, že měli něco udělat jinak.¹⁷ Můžeme je zvenčí povzbudit, že udělali vše, co bylo v jejich silách a že se kvůli tomu nemusí rmoutit.

V prvních chvílích po úmrtí pozůstalým může pomoci, když se zapojí do přípravy pohřbu nebo jiného obřadu rozloučení. Částečně je totiž taková činnost mobilizuje a dává jim vědomí, že ještě mohou pro zesnulého něco udělat. Účast na samotném obřadu smutečního rozloučení je velmi důležitá – napomáhá ukončit jednu etapu, uvědomit si, že dotyčný opravdu odešel a už se nevrátí. Také rozloučení přímo s tělem zemřelého může být velmi nápomocné, třebaže je v danou chvíli bolestivé.¹⁸

Pozůstalému také velice účinně ulevíme praktickou pomocí – uvařením, upečením, úklidem... Nemusí totiž být schopný se sám o sebe plně starat a zajistit si všechny potřeby. V každém případě je důležité citlivě vnímat, co daný člověk nejvíce potřebuje, a být s ním.

---

¹⁷ *Ibid.*, s. 162.

¹⁸ *Ibid.*, s. 162.

ZÁVĚR

Každému z nás se někdy stane, že do našeho života nebo života někoho z blízkých zasáhne úraz, nemoc nebo smrt. Takové chvíle pak prověřují naše síly a jistoty a snad každý z nás ocení, když má vedle sebe někoho, kdo veškerým utrpením prochází spolu s námi. Proto vnímám, že služba nemocným a umírajícím, případně i lidem v jejich okolí, má obrovský význam – pravděpodobně význam větší, než mnohdy dokážeme domyslet.

Lidé v nemoci prožívají mnoho obav a musejí se vypořádat s velikými balvany, které jsou na ně znenadání navaleny. Musí zvládnout bilanci vlastního života a obstát v ní, smířit se s tím, co je z minulosti trápí, ale už to nezmění, popasovat se s lidskou pomíjitelností a vlastní neschopností se z nemoci dostat. Zvládnout toto vše a mnoho dalšího vyžaduje ohromnou dávku síly. Můžeme ale lidem v takové situaci pomoci tím, že vyslechneme jejich obavy, pomůžeme jim hledat východisko a budeme jim svojí přítomností oporou.

Nemoc sama o sobě není věc dobrá, i přesto může být dotyčnému požehnáním, pokud se díky ní přiblíží k Bohu. Mým přáním je, aby všichni lidé na celém světě tento nelehký úkol zvládali a abychom se uměli přiblížit všem, kteří naši přítomnost potřebují, a nebáli se toho.

PRÁCE S LIDMI NA OKRAJI SBORU

Václav Vonášek

Jedním z lidských typů či skupin, do kterých je možné pomyslně zařadit členy sboru, jsou lidé, kteří stojí stranou sborových aktivit. Nemám na mysli takové případy bratrů a sester, kteří vedou životy na hraně nebo spíš za hranou evangelia, nebo jedince, kteří se sami ostrakizovali svou schopností vyvolávat konflikty. Nemám na mysli ani lidi nějak zraněné. Těmi všemi by se měla zabývat pastorec.

V práci se budu zabývat jedinci, kteří jsou zakořenění v evangeliu a:

- stojí mimo sborový mainstream a nejsou dost průbojní, aby se odvážili zapojovat do sborových aktivit,
- nepoutají na sebe pozornost a mají uzavřenější spiritualitu,
- netvoří koalice a jsou buď sami, nebo mají jen úzkou skupinu přátel,
- některé sborové projevy je odrazují a mají problém to někomu říct nebo prožili zklamání,
- téměř jistě mají nějaké obdarování, které mohou využít.

PSYCHOLOGICKÁ CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉ SKUPINY

Pro účely této práce si rozdělme zkoumanou skupinu na dvě podskupiny:

1. introverti,
2. lidé nesmělí a neprůbojní.

Dělení slouží pouze pro pochopení hlavních rysů zkoumané skupiny a nevyklučuje vzájemnou variabilitu a prolínání i s jinými osobnostními faktory.

Introverti

Jungovská definice

Dělení na introverty a extroverty pochází od Carla Junga¹, který si povšiml, že lidi lze rozdělit na skupinu více otevřených do okolí a skupinu uzavřených více do sebe.

---

¹ JUNG, C. G. *Collected Works of C. G. Jung: Psychological Types*, sv. 6. Princeton: Princeton University Press, 1971, s. 523nn.

Podle Junga se „introvert od extroverta odlišuje skutečností, že se neorientuje podle objektivních údajů, ale podle subjektivních faktorů... Introvert vkládá subjektivní pohled mezi vnímání předmětu a své vlastní jednání, a to mu brání v akci, která by odpovídala dané situaci.“

Jedná se o definici ve vyhraněném slova smyslu, ze které ale vyplývá jedna z podstatných vlastností a schopností introverta, a to přemýšlivost a hledání nejlepší cesty ze všech možných. Tato vlastnost se může projevit ale také tvrdohlavostí a neústupností.

Jung vytvářel svou teorii pod značným vlivem Darwinovy teorie, a v mnoha aspektech je proto jeho analýza omezena evolučním konceptem. Nicméně Jungovy postřehy jsou inspirativní i ve smyslu evangelia, jak uvidíme dále, protože formulují velmi přesně slabá místa introvertní povahy, a jejich uvědomění si a zvládnutí otevírá cestu pro široké uplatnění silných stránek introvertní osobnosti.

Jungův současník a kolega, Sigmund Freud, považoval introverzi za pouhé zaobírání se sebou samým a za patologický krok k narcistické poruše. Freudův názor se s Jungem v otázce normálnosti introverze rozcházel.² Je proto paradoxem, že i Jungovo hodnocení introvertní osobnosti vyznívá poměrně kriticky a negativně, i když to nejspíš nebyl jeho záměr.

Jung rozvádí osobnost introverta podle těchto kategorií:

a) Nevědomé postoje

Díky převaze subjektivního faktoru snižuje introvert hodnotu objektu a objekt nemá pro něj důležitost, která mu patří. Pro extroverta hraje objekt příliš velkou roli, pro introverta má příliš malý význam. Pokud má introvert vědomí nadměrně subjektivizované, a jeho ego získává nepřiměřenou důležitost, pak se svým vnímáním objektu může dostat do neudržitelné pozice, protože skutečnost nelze popřít, a tím je jeho nadměrné ego zraňováno. Ačkoliv je introvertní postoj ospravedlnitelný a stejně platný jako normální extrovertní postoj, pokud si jeho ego uzurpuje objektivní nároky, dostává se do stále většího rozporu s realitou.

Čím více ego bojuje o zachování své nezávislosti a své nadřazenosti, tím více jej zotročuje objektivní realita. To jej dostává do obranného postoje, je totiž neustále vystaven vjemům reality. V tomto extrémním případě ale mluvíme už o patologických stavech, které končí neurózou.

---

² McHUGH, Adam S. *Introverti v církvi*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2016, s. 34.

b) Myšlení

Podobně i myšlení introverta je řízeno subjektivními faktory, ať se jedná o konkrétní nebo abstraktní předměty. Jeho hlavním zájmem jsou spíše nové pohledy než znalost nových skutečností. Formuluje otázky a vytváří teorie, otevírá nové vyhlídky a pohledy, ale pokud jde o fakta, jeho postoj je rezervovaný. Fakta shromažďuje jako důkaz pro teorii, nikdy ne pro ně samotné. To, co se mu zdá prvořadé, je rozvoj a prezentace subjektivních myšlenek.

To ale také znamená, že introvert je obtížněji manipulovatelný.

c) Pocity

Pocity jsou řízeny podobně jako myšlení subjektivními faktory. Je obtížné pochopit proces pocitů introverta, protože introvert své pocity příliš nemanifestuje. Proto jsou jeho pocity špatně chápány. Zvláštním paradoxem pocitů introverta je, že jakoby předmět znehodnocuje, a proto se projevuje z velké části negativně. Existenci pozitivního citění lze usuzovat pouze nepřímo. To je způsobeno nevědomou snahou realizovat vlastní podkladové obrazy. Podle Junga se introvertní pocity objevují zvláště u žen:

„Převážně jsou mlčenlivé, nepřístupné, je obtížné jim porozumět, a často se schovávají za dětinskou nebo banální masku. Jejich temperament inklinuje k melancholii. Přestože se řídí převážně subjektivními pocity, jejich skutečná motivace zůstává skrytá.“

d) Vnímání

Vnímání opět preferuje subjektivní stránku před objektivní. To se nejzřetelněji projevuje v umění, kdy jeden a tentýž objekt je zachycen více způsoby. Introvert objekt zachytí způsobem, který zdůrazní jeho subjektivní vnímání.

Zatímco extrovert se řídí intenzitou objektivních vlivů, introvertní typ se řídí intenzitou subjektivního vjemu vzrušeného objektivním podnětem. Proto nejspíš neexistuje proporcionální vztah mezi objektem a vjemem, a tento vztah je značně nepředvídatelný a libovolný a nelze jej nikdy předpovědět zvenčí. Pokud existuje tato proporcionalita, je mimořádně iracionální.

e) Intuice

Introvertovu intuici Jung hodnotí spíše negativně. Podle něj „introvertní intuice... vytváří zvláštní typ člověka: mystického snílka a vizionáře na straně

jedné a umělce a pomatence na straně druhé... Intenzifikace intuice často vede k mimořádné odtažitosti jednotlivce od hmatatelné reality. Může se dokonce stát úplnou záhadou pro své bezprostřední okolí. Jako umělec odhaluje ve svém umění podivné, vzdálené věci, které se třpytí ve všech barvách, pronikavé i banální, krásné i groteskní, vznešené i náladové. Pokud není umělec, je často nepochopeným géniem, moudrým prostáčkem, postavou pro ‚psychologické‘ romány.“

Novější pohledy na introvertní osobnost

V aktuálních publikacích (McHugh, 2016) a (Löhken, 2013), které z Junga svým způsobem vycházejí, je pohled na introverty už mnohem příznivější a introverzi nehodnotí ani náznakem jako nežádoucí, ale považující ji za autentický osobnostní rys, který má svá pro a proti. S nimi je pak nutné se naučit zacházet naučit se je zvládat. Sami autoři jsou introverti. Zatímco autor (McHugh, 2016) je pastorem, autorka (Löhken, 2013) je manažerkou a lektorkou v byznysové sféře. Povzbuzením pro introverty jistě bude fakt, že mezi nejúspěšnějšími osobnostmi je podle těchto autorů celá řada introvertů, jako například finančník Warren Buffet, objevitelka prvků polonia a rádia Marie Curie-Sklodovská, písničkář Bob Dylan, tvůrce teorie relativity Albert Einstein, zakladatel firmy Microsoft Bill Gates, fyzik a objevitel mnoha přírodních zákonů, autor infinitesimálního počtu Sir Isaac Newton, Mark Zuckerberg, zakladatel Facebooku, a řada dalších.³

Zajímavá jsou zjištění vycházející ze studií souvislostí mezi introverzi a fyziologií zkoumaných osob. Studie prováděné od 90. let minulého století v různých oblastech centrálního nervového systému prokázaly, že naše osobnost a naše jednání odpovídají fyziologickým zákonitostem v mozku a ty do značné míry určují naše introvertní nebo extrovertní zaměření.⁴ U introvertů:

- přední mozkový lalok vykazuje vyšší elektrickou aktivitu a krev zde proudí rychleji; potřebují na svou mozkovou činnost proto více energie než extroverti.
- podněty u nich musí po nervových drahách urazit delší vzdálenost, a tak potřebují více času na přemýšlení nebo reakce.
- mají nižší podíl neurotransmiteru dopaminu a vyšší podíl acetylcholinu a to je znevýhodňuje pro soutěživost, ale zvýhodňuje pro koncentraci, využívání paměti a učení; mají proto také mnohem menší problém s nudou, protože nepotřebují takové množství vnějších podnětů.

---

³ LÖHKEN, Silvia. *Síla introvertů: Jak uspět ve světě, který přeje extrovertům*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 17.

⁴ *Ibid.*, s. 27-28.

Základní rozdíl mezi introvertem a extrovertem vidí autoři v tom, co je nabíjí, neboli odkud berou sílu a energii, dále jak zpracovávají vnější podněty a nakonec čemu dávají přednost.⁵

- *Doplňování energie:* Introverti doplňují energii o samotě. Nejedná se přitom o asociálnost, nebo že by introvert neměl rád společnost či lidi. Introvert potřebuje samotu nebo omezenou společnost jednoho či dvou lidí, aby se napojil na vnitřní zdroj energie a uspořádal si své nitro. Pobyt ve společenském ruchu jej vyčerpá a on potřebuje relaxovat. Tím se liší od extroverta, který potřebuje pravý opak.⁶
- *Zpracování vnějších podnětů:* Množství informací a podnětů, které přichází z vnějšku, může způsobit jak introvertovi, tak extrovertovi rozpad do zmatenosti, pokud je nezpracuje, nevyfiltruje a nezaintegruje do života. Způsobem filtrace se introvert liší od extroverta. Extrovert filtruje vjemy rozhovorem s ostatními, introvert je zpracovává niterně, sám v sobě. Filtr introverta je proto méně propustný a snáze se zahltí. Introvert potřebuje dříve přemýšlet, než něco pronese, kdežto extrovert přemýšlí mluvením.⁷ Introverti potřebují na svou mozkovou činnost více energie než extroverti. U introvertů lze naměřit trvalé vyšší dávky elektrické aktivity. Vyšší energetický výdej se projevuje především v čelním laloku, kde probíhá zpracovávání vnitřních procesů. V této oblasti mozku se nachází centrum učení, rozhodování, vzpomínek a řešení problémů. Vjemy zvenčí mají tedy na mozek introverta větší účinek, než je tomu u extrovertů. Introverze je ve frontální oblasti mozku spojena s rychlejším prouděním krve a krev v mozku proudí jinými cestami než u extroverta. Mají doslova „delší vedení“ – podněty u nich musí urazit po nervových drahách delší vzdálenost, a proto potřebují více času na přemýšlení nebo reakci. Introverti mají také jinou skladbu neurotransmiterů, látek, které ovlivňují aktivitu mozkové kůry a vyvolávají pocity jako spokojenost a dobré rozpoložení.⁸ Pro introverty je proto obzvláště důležité, aby se svou vnitřní silou nakládali hospodárně.⁹
- *Preference:* Introverti mají sklon k hluboké důvěrnosti ve vztazích a mají jich méně než extroverti. Neuspokojují je povrchní vztahy a známé nepovažují za přátele. Neradi pěstují nezávaznou společenskou konverzaci. Upřednostňují méně zájmů a jít v nich do

---

⁵ McHUGH, Adam S. *Introverti v církvi*, s. 38nn.

⁶ *Ibid.*, s. 38.

⁷ *Ibid.*, s. 40-41.

⁸ LÖHKEN, Silvia. *Síla introvertů: Jak uspět ve světě, který přeje extrovertům*, s. 28.

⁹ *Ibid.*, s. 25.

větší hloubky. Proto je mezi introverty velký počet akademiků. To ale neznamena, že jsou stydliví nebo ostýchaví.¹⁰

Silné stránky introvertů

Dosud jsme se zabývali spíše slabými stránkami introvertů. Nyní zdůrazníme jejich silné stránky.¹¹ Patří mezi ně zejména:

- *Obezřetnost:* Introvert je v postupech opatrný, snaží se vyhnout riziku a dobrodružství, je vnímavým pozorovatelem, uznává prokazování respektu, dříve přemýšlí, než mluví, je nevtíravý, informace o vlastní osobě dává postupně.
- *Hloubka a zaměření na podstatu:* Introvert čerpá z hloubky vlastních zkušeností, zdůrazňuje to, co je podstatné, soustředí se na to, co je důležité, ve sdílení jde do hloubky a do kvality, podle toho vede rozhovory.
- *Soustředěnost:* Umí se koncentrovat, energii zaměřuje na jednu vnitřní či vnější činnost, má schopnost věnovat se intenzivně a dlouhodobě jedné záležitosti, udrží pozornost.

Z těchto závěrů pak budeme vycházet dále v dalších kapitolách.

Lidé nesmělí a neprůbojní

Nesmělost a neprůbojnost není totéž co introverze, i když se často vyskytují společně. (Zimbardo, 2021) odmítá slovníkové definice nesmělosti, protože nesmělost chápe každý jinak. Místo toho vypracoval dotazník, kde „jsme každého nechali, aby si zvolil vlastní definici. Nejprve jsme lidi požádali, aby přijali, nebo odmítli nálepku nesmělého člověka. Pak jsme chtěli vědět, co za tímto jejich rozhodnutím stálo. Ptali jsme se, jaké typy lidí nebo situací v nich vyvolávají ostych a jaké jsou s tím spojeny myšlenky, pocity, činy a tělesné příznaky.“¹²

Nesmělí lidé se často cítí osamělí a někdy se snaží svou nesmělost překonávat přehnaně aktivním jednáním.¹³

---

¹⁰ McHUGH, Adam S. *Introverti v církvi*, s. 44-47.

¹¹ LÖHKEN, Silvia. *Síla introvertů: Jak uspět ve světě, který přeje extrovertům*, s. 41.

¹² ZIMBARDO, Philip G. *Nesmělost*. Praha: Portál, 2021, s. 16.

¹³ *Ibid.*, s. 21.

Podíl nesmělých v populaci

Výsledkem výzkumu¹⁴ bylo zjištění, že:

- nesmělost je běžná, široce rozšířená a univerzální,
- přes 80 % respondentů bylo nesmělých v určitém období svého života, nyní, v minulosti nebo neustále,
- více než 40 % se považovalo za nesmělé v současnosti,
- 25 % se označilo za chronicky nesmělé; v některých skupinách je toto číslo až 60 %,
- 4 % se označilo jako skálopevně nesmělí vždy, ve všech situacích a v přítomnosti všech lidí; rozptyl podle skupin je 2 – 10 %,
- méně než 20 % dotazovaných se za nesmělé nepovažují; většina z nich však za určitých společenských okolností vykazuje příznaky nesmělosti,
- nesmělost není pouze záležitostí dětství, i když tam je podíl nesmělosti vyšší.

Projevy nesmělosti

Mezi vnější projevy nesmělosti patří mlčenlivost, červenání a tréma, rozpaky, plachost, bušení srdce.¹⁵

Příčiny nesmělosti

Příčiny nesmělosti vidí každý obor jinak. Podle behavioristů se nesmělí lidé jen nenaučili sociálním dovednostem efektivní komunikace s druhými lidmi. Podle psychoanalytiků je nesmělost vědomým projevem nevědomých konfliktů hluboko uvnitř psychiky. Podle sociologů může za nesmělost sociální programování – je způsobena společenskými podmínkami. Podle sociálních psychologů je nesmělost nálepka, kterou se nazývám sám nebo mě tak označují druzí lidé. Existuje i teorie, že nesmělost je výsledkem bezmezné touhy být bohatí. Na každé z definic je kus pravdy.¹⁶

Shoda však panuje v tom, že kořenem nesmělosti je strach z lidí, který může mít podobu lehké fobie až patologické neurózy.¹⁷

---

¹⁴ *Ibid.*, s. 16-18.

¹⁵ *Ibid.*, s. 25-30.

¹⁶ *Ibid.*, s. 38.

¹⁷ *Ibid.*, s. 13, 16, 20-21, 32.

Kladné stránky nesmělosti

Nesmělost svému nositeli může ale někdy posloužit i kladně.¹⁸ Mohou se jevit jako zdrženliví, obezřetní, nenároční, skromní, dokonce kultivovaní, nebo na výši.

- Nesmělí lidé neodstrašují ani nezraňují druhé, na rozdíl od některých arogantních či energičtějších. Snadno se dokážou vyhnout mezilidským konfliktům a mohou být považováni za dobré posluchače.
- Nesmělost umožňuje ustoupit stranou, pozorovat a potom jednat opatrně a promyšleně.
- Nesmělost poskytuje anonymitu a ochranu, umožňuje nevyčnívat z davu. Anonymita osvobozuje od požadavků kladených společenskými konvencemi.

Jak přistupovat k nesmělým

Zimbardo (2021) se ve druhé polovině své knihy zabývá radami a technikami, jak se může nesmělý člověk své nesmělosti zbavit. Tato snaha může být úspěšná, „avšak... rady a cvičení mohou mít nějakou cenu pouze tehdy, pokud jste se rozhodli svůj život změnit.“¹⁹

Nemá tedy smysl pokoušet se měnit osobnost člověka, pokud se pro to sám nerozhodne. Je třeba vzít v úvahu, že nesmělý člověk má problém v těchto čtyřech oblastech:

- v uvažování o sobě a o své nesmělosti,
- ve vlastním chování,
- v pohledu na to, jak uvažují a jak se chovají druzí lidé,
- v pohledu na určité společenské hodnoty, které nesmělost posilují.

Přístup k těmto lidem se řídí v zásadě těmito pravidly:

- Poskytovat jim co nejvíce možností socializace ve skupině. Pokud k nám mají důvěru, můžeme se s nimi účastnit různých aktivit
- Při aktivitách jim dávat možnost zachovat anonymitu, a tak se osmělit, získat důvěru a zvědavost. (Zimbardo, 2021 str. 14) uvádí příklad svého bratra, který byl extrémně nesmělý. Maminka zcela intuitivně vystihla právě tuto potřebu a bratrova nesmělost tak ustoupila.

---

¹⁸ *Ibid.*, s. 22.

¹⁹ *Ibid.*, s. 103.

- Ve vhodné chvíli, při vhodné příležitosti a s jeho souhlasem pověřit nesmělého zodpovědnou rolí, při které bude muset vystoupit ze své anonymity.

Je třeba se připravit na nepříjemnosti a pomalý postup. Nesmělý člověk ale bojuje tuhé vnitřní boje, které okolí těžko chápe.

(Zimbardo, 2021; s. 187-188) staví tento citlivý přístup do protikladu s požadavky dnešní doby a v roli advocatus diaboli specifikuje desatero, které posiluje nesmělé chování. Dovolím si negovat toto desatero a přeměnit je na desatero pro prevenci nesmělosti:

1. oceňovat spolupráci a přínos všech členů týmu,
2. neadorovat egoisty a celebrity,
3. stanovovat přiměřená očekávání a jednoznačná kritéria pro úspěch,
4. případný neúspěch nepovažovat za hanbu a současně nacvičovat způsoby, jak se vyrovnávat s neúspěchem,
5. umožnit vyjádřit emoční projevy i otevřené vyjadřování pocitů a obav,
6. dát lidem svobodu v intimních vztazích a podporovat je,
7. nepodmiňovat přijetí a lásku měřítky výkonnosti,
8. nefabulovat ideály starých časů ani budoucích cílů,
9. podporovat společenskou stabilitu,
10. podporovat pocit přináležitosti ke skupině.

Z uvedeného je zřejmé, že existují postupy, jak se k nesmělým lidem přiblížit a umožnit jim nesmělost překonat.

KAZUISTIKY

V následujících kazuistikách se budu snažit popsat svou zkušenost s osobami introvertními nebo nesmělými. Pokud někde vyzdvihuji úspěch, neznamená to, že si za něj připisují zásluhu, ale sdílím z něj radost. Zároveň je mým přáním chápat kazuistiky typicky a nehledat pod nimi konkrétní osoby, protože se jedná o důvěrné záležitosti.

Kazuistika Š. P.

Š. P. vykazuje značnou nesmělost a opatrnost. Sám nevyhledává kontakty ani vztahy, při kontaktu zaujímá spíše defenzivní postoj. Pokud cítí, že se schyluje ke konfliktu, stáhne se. V sobotní škole se vyjadřuje málokdy, spíše se zájmem poslouchá. Po létech strávených společně ve sboru jsme se stali

přáteli. V zaměstnání je pracovitý a zaměstnavatel je s ním spokojený. Vykonává technickou práci v oboru elektro. Absolvoval celou řadu pozic od dělnických až po vedení kolektivu. Touží být věrný Pánu Bohu a dokáže si prosadit volnou sobotu i přes posměch a hrozbu sankcí od svého šéfa. Pokud ho někdo požádá o pomoc, vždy vyhoví. Ve sboru se odmítá veřejně modlit a také nechce veřejně vystupovat. Jeden čas byl pověřen jako diakon sálu.

Velmi rád fotografuje a zveřejňuje některá svá fota na Facebooku. Čas od času přijme pozvání k sobotnímu odpolednímu posezení. Při těchto příležitostech, s několika přáteli, v bezpečném a přátelském prostředí, se dokáže otevřít a hovořit o svých problémech, diskutovat a nahlas přemýšlet. Je třeba ale mít na mysli, že některé věci si může vzít příliš osobně. Po letech ale už víme, kde je potřeba být opatrný.

Jeho koníček, fotografování, jsem před časem využil pro sborový internet. Dohodli jsme se, že bude fotit různé momentky, a pak je v grafickém editoru doplní o příhodný biblický verš. Tak vznikla rubrika *Fotobible*. Jak momentky, tak doplněné verše vytvářely milý a inspirativní dojem. Tato činnost působila bratru Š. P. radost a prohloubila naše přátelství. Během spolupráce takto publikoval několik desítek zdařilých fotografií s texty z Bible.

Kazuistika D. M.

D. M. má silně introvertní povahu. Potřebuje být sám a ve chvílích samoty se věnuje modlitbě, čtení Bible, učení a možná i přemýšlení. Jsme spolužáci na ATI.

Když jsme spolu začali studovat, a dokonce bydlet na stejném pokoji, naše soužití bylo do určité míry konfliktní. Ačkoliv se nepovažuji za extroverta, můj přístup D. M. uváděl do nekomfortního stavu. Jako příklad uvedu opakující se večery, kdy jsem pravidelně přicházel na pokoj okolo 22:30 s halasným „*Hello everybody!*“, což bylo pro D. M. obtížně přijatelné, protože se cítil vyrušen ze své komfortní introvertní klidové zóny.

Navenek sám sebe D. M. hodnotil jako někoho, kdo nic neumí, ale přes toto jeho tvrzení se opakovaně stávalo, že jeho znalosti hebrejštiny vysoko přesahovaly znalosti všech ostatních spolužáků a tím samozřejmě i mé. Stejně tak se ukázalo, že vyniká i v jiných činnostech, jako jsou bojové sporty, hra na saxofon. Také je velmi pilný čtenář, na rozdíl ode mne.

Protože jsme spolu trávili několik hodin cestou do školy a zpět domů, a občas jsme zapředli i hovor na ubytovně, začali jsme si k sobě nacházet přístup.

Navrhl jsem D. M., abychom zkusili zahrát nějakou skladbu společně a k mému překvapení souhlasil. Absolvovali jsme nejdříve jednu zkoušku v jeho domovském sboru a pak vlastní produkci před publikem na ATI.

Když jsme pak zabrousili v hovoru na naše povahy, vždycky jsem mu zdůraznil, že je velmi nadaným člověkem a rozhodně není „lúžr“. Občas jsem si dovilil i napomenutí, že je to vlastně hřích s jeho nadáním nepomoci ostatním a zakopávat své hřivny. Poté, co jsme si vyprávěli naše životy, jsem pochopil, že prožil v životě několikeré najetí na mělčinu, přičemž často doplatil na svou důvěřivost.

Po třech letech jsme se stali přáteli, navzájem se respektujeme a čím dál více pozoruji, že se D. M. zapojuje do hovorů, aktivit a dokáže se ve společnosti smát, přestože v osobním životě nemá na růžích ustláno.

Kazuistika „mládež“

Doba „covidová“ kladla zvláštní nároky i na Krizový intervenční tým Adry, jehož jsem členem. Protože tento tým má smlouvy s dalšími neziskovými organizacemi a s Jihočeským krajem, znamenalo to účastnit se aktivit při náboru a umísťování dobrovolníků. Bylo třeba vytvořit call centrum, kde by se informace sbíraly, třídily a zpracovávaly a pro tuto činnost byli potřeba ochotní a šikovní dobrovolníci.

Zde se chci zmínit o fenoménu mládež. Ta není ve všech sborech stejná, v našem sboru je to nastaveno tak, že je na jedné straně mládež a na druhé straně oni. Navenek se tento stav projevuje tím, že se mládež nechce zapojovat do standardních sborových činností, jako je sobotní škola, modlitba v průběhu bohoslužby, uvádění atd. Na první pohled se jeví jako obtížné s nimi navázat spolupráci. Z osobní zkušenosti ale musím říct, že tato bariéra je spíše uměle vytvářená a rozhodně není nepřekonatelná. Hodnotil bych to z jejich strany jako zvláštní druh nesmělosti.

Pro call centrum jsem si vytypoval asi 4 členky mládeže a pro jejich získání zvolil osobní rozhovor. Podle mé zkušenosti mladí lidé při osobním otevřeném, přátelském a laskavém rozhovoru jako rovný s rovným dokážou ztratit zábrany a nechutí. Některé jsem obtelefonoval já, některé vedoucí naší Adry. Výsledkem bylo, že děvčata souhlasila. Rozdělili jsme je na směny a vytvořili call script a popis jejich činností. Call centrum fungovalo virtuálně, a tak jsme se ani osobně neselektovali. Proto bylo nutné vytvořit komunikační kanály takové, aby vše dobře fungovalo.

Klíčové pro úspěch bylo děvčata důkladně proškolit a pak být k dispozici pro řešení situací, se kterými si nevěděla rady. To posílilo jejich sebejistotu, důvěru a vytvořilo přátelství. Jejich věkové rozpětí bylo 15-24 let.

Spolupráce dopadla nad očekávání dobře a po skončení pozoruji, že i naše sborové vztahy se podstatně změnily. Když jsem někdy pověřen uváděním bohoslužby, vždy mezi nimi najdu někoho, kdo je ochoten se ujmout čtení Písma před kázáním.

POHLED PÍSMÁ

Písmo se nesnaží definovat psychologické kategorie, uvedené v předchozích kapitolách. Evangelium považuje lidi za originály, za jedinečné bytosti. To přiznávají i psychologové, když konstatují, že krystalické psychologické kategorie reálně neexistují. Ačkoli však Písmo považuje lidi za originály, zároveň jsou si v jeho optice lidé rovni v možnostech přístupu k Bohu skrze Ježíše Krista (Ř 10,12; Ga 3,28). Není rozdíl mezi introvertem a extrovertem, není rozdíl mezi průbojným a nesmělým. Před Bohem mají všichni lidé stejnou hodnotu (J 3,16), bez ohledu na jejich psychologickou kategorizaci. Ani introvertní, ani nesmělé osobnosti nejsou znevýhodněny, na rozdíl od světských životních paradigmat.

Pokud bychom se pokusili zařadit do kategorie introvert / extrovert Ježíše, neuspějeme. Byl mezi lidmi rád (L 22,15; Mt 11,28; Ž 100,3) a těšil se z jejich přítomnosti, přesto však vyhledával chvílky o samotě, aby znovu získal pokoj a sílu (Mk 1,35).

Je proto potřeba vnímat psychologické kategorie jako principiální definice, které mohou být užitečné pro pochopení myšlení a životního pohledu druhého člověka, neměly by ale vést ke snaze jeho osobnost těmito kategoriemi svazovat.

Písmo definuje jako základní a nejvyšší hodnotu lásku (1J 4), a jako cíl každého jednání přinášení pokoje, usmíření a zušlechtění povahy (J 14,27; Ef 2,21). Staví před nás často nesnadný úkol snášenlivosti a trpělivosti. Zároveň ale zaslíbujeme pomoc Nejvyššího a vedení Duchem svatým. To je klíčové pro úspěšné zacházení s lidmi ze zkoumané skupiny.

ZÁVĚR

Na základě teoretické části a kazuistik si dovoluji definovat v několika bodech následující principy pro práci s introverty a nesmělými lidmi. Můžeme hovořit o jakýchsi 6P, shrnujících, co tito lidé zejména potřebují:

- *Partáka*, tahouna, který je ochoten je začleňovat do hry a bude ochoten aktivně, ale nevtíravě s nimi komunikovat.
- *Pozvání* do skupiny.

- *Pověření* užitečnou prací, která bude ve shodě s jejich založením a nadáním.
- *Příležitost* si *postěžovat* a bezpečně říct, jak vidí věci oni sami.
- *Povzbuzení* a ujištění jejich hodnoty, ne však formou těšinských jablíček.

Škála toho, co je možné pro tyto lidi ve sboru konkrétně udělat, je pestrá a může zahrnovat:

- Pozvání k účasti na modlitební skupince
- Pozvání na setkání v sobotu odpoledne u někoho doma
- Přisednout si ve sboru a nezávazně si povyprávět
- Požádat je o pomoc při nějaké dílčí práci ve sboru
- Požádat je o soukromou pomoc
- Nabídnout jim soukromou pomoc
- Nabídnout jim společnou návštěvu jiného sboru v malé partě
- A samozřejmě reagovat na jejich rozpoložení a situaci

Tato služba by měla vést k posilování jejich samostatnosti a rozvíjení jejich schopností a celkově k tomu, aby si tito lidé dokázali vážit sami sebe a nebáli se vystupovat samostatně a zodpovědně. V tomto bodě již nechám na čtenáři a jeho kreativitě, aby sám zkusil navrhnout další konkrétní postupy, čím by mohl introvertům a nesmělým lidem pomoci se projevit.

O tom, že spolupráce s lidmi tohoto osobnostního zaměření může přinést úžasné ovoce, svědčí dva příklady z dějin reformace. Prvním z nich je příklad spolupráce Jana Husa jako člověka spíše akademicky a vnitřně založeného a Jeronýma Pražského jako extrovertního bouřliváka se srdcem na dlani. Bez Jeronýma by Hus nenašel Viklefa a v Kostnici by pak Jeroným bez Husa nenašel odvahu zůstat věrný až do konce. Podobně spolupráce Luthera a Melanchtona vedla ke vzájemné kompenzaci jejich povah a k postupu reformace.

SROVNÁNÍ BOHOSLUŽBY CÍRKVE ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE A CÍRKVE JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ

Jan Slaviček

ÚVOD

Cílem mé práce je porovnat běžnou sobotní bohoslužbu Církve adventistů sedmého dne (dále CASD) a běžnou nedělní bohoslužbu Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů (dále CJKSPD). Zabývat se budu především průběhem bohoslužby, jejím složením a strukturou, hlavními důrazy a také smyslem a cílem bohoslužby. Vycházet budu na straně CASD z *Příručky pro kazatele* a z *Církevního řádu CASD*, na straně CJKSPD z *Příručky pro nositele kněžství: Povinnosti a požehnání kněžství* – část A a část B, z církevního časopisu *Liahona* a ze záznamů proslovů z Generální konference CJKSPD. Čerpat budu i ze své zkušenosti s bohoslužbou CASD zejména v Praze na Malvazinkách a s bohoslužbou CJKSPD v Praze a také v Utahu ve Spojených státech amerických. Kromě běžných bohoslužeb v CASD a CJKSPD krátce zmíním i další typy bohoslužeb konaných v těchto církvích.

CHARAKTERISTIKA BOHOSLUŽBY V CASD

Průběh a struktura běžné sobotní bohoslužby

V Církvi adventistů sedmého dne se běžná sobotní bohoslužba skládá ze dvou částí. První část zpravidla začíná v 9 h či v 9h30 a věnuje se studiu sobotní školy ve třídách, které jsou tvořené asi 15 lidmi. V mém domovském sboru v Praze na Malvazinkách bývá až 6 tříd sobotní školy¹, z toho jedna mládežnická a jedna pro mladé dospělé. Každý člen církve i návštěvník se může připojit do kterékoli třídy sobotní školy, nicméně členové tíhnou k tomu navštěvovat svoji „oblíbenou“ třídu, často s lidmi, kteří mají podobné názory a stanoviska.

Studium sobotní školy trvá cca 45 min, před ním i po něm probíhá společná píseň a modlitba. Na závěr sobotní školy probíhá sbírka pro potřeby evangelizace. Děti cca od 5 do 15 let mají v průběhu sobotní školy své třídy

---

¹ Situace před pandemií covidu-19 v r. 2020.

dětské sobotní školky. Dětská sobotní škola je obvykle členěna na třídy A, B a C, dle věku dětí.

Druhá část bohoslužby, někdy nazývaná též bohoslužba slova, začíná v 10:45 a trvá přibližně do 12:00. Bohoslužbu vede vždy jeden ze starších sboru, který je určen ve čtvrtletním programu. Jeho úkolem je vybrat úvodní a závěrečnou píseň a zvolit některého člena církve pro modlitbu před kázáním. Tato část bohoslužby je obvykle zahájena zpěvem dvou společných písní, z nichž první je určena ke ztišení a druhá by měla souznít s tématem kázání. Mezi těmito písněmi jsou sborová oznámení, oznamující, kdo bude tuto a následující sobotu sloužit kázáním; jaké akce sbor plánuje v nadcházejícím období, kam jsou členové i přátelé srdečně zváni. Po druhé písni následuje sbírka pro potřeby sboru, po ní příběh pro děti a sborová píseň v podání Smíchovského pěveckého sboru.

Hlavnímu bodu této části bohoslužby, tj. kázání z Božího slova, předchází čtení vybraného textu s Bible a tichá modlitba kázajícího s uvádějícím. Vlastní kázání trvá zpravidla 20-30 min. Po jeho ukončení následuje hudební přednes, v rámci chvíle ke ztišení. Na závěr bohoslužby jsou zpívány dvě společné písně, mezi nimi závěrečná modlitba kazatele. Rozloučením a přáním všeho dobrého v nadcházejícím týdnu a tichými modlitbami všech účastníků je bohoslužba ukončena.

Hlavní důrazy bohoslužby, její smysl a cíl

Dle *Církevního řádu*² je účelem všech bohoslužeb a sborových shromáždění oslavovat Boha za jeho stvořitelské činy a za všechna požehnání plynoucí se spasení. Dalším cílem bohoslužeb je rozumět Božímu slovu a chápat Boží učení a záměry a učit se plnit pověření evangelia³ získávat Pánu učedníky po celém světě. Velmi důležitým prvkem je také vytváření společenství, které je založené na víře a lásce s možností svědčit o vlastní víře v usmíření Pána Ježíš Krista na kříži.

Církevní řád dále zmiňuje nutnost úcty k bohoslužebnému místu, obzvlášť před bohoslužbou a po ní. „Na shromáždění věřících jsou přítomni i nebeští poslové, proto by lidé měli přicházet do modlitebny s pravou úctou k Pánu a uvědomovat si, že vstupují do Boží přítomnosti. Modlitebna (sbor) je přirovnána k bráně do nebe. Jako je domov svatyní rodiny a místem pro osobní zbožnost jednotlivce, tak modlitebna je svatyní pro shromáždění věřících. K úctě k bohoslužebnému místu by měly být vedeny i děti. Nevhodný před bohoslužbou, při ní i po ní je šepot, smích i hovor. Měli

---

² *Církevní řád Církve adventistů sedmého dne: 19. revidované vydání z roku 2016.* Praha: Církev adventistů sedmého dne, 2017, s. 105.

³ Mt 28,19,20

bychom připravit svou mysl na slyšení Božího slova, aby se mohlo hluboce dotknout našich srdcí.“⁴ Obávám se, že toto v praxi našeho sboru vůbec není naplněno. Samozřejmostí je přívětivost k hostům, kteří přicházejí do společenství odjinud.

Hudba a zpěv by měl být hojně využíván při bohoslužbách a měli by se ho účastnit pokud možno všichni přítomní. Bohoslužba není místem pro prezentování vlastních názorů ani pro obhajování vlastní pozice ve věci víry či organizaci věcí. Pokud má někdo pocit, že přijal „nové světlo“, má se obrátit na odpovědné vedoucí a s nimi zkonzultovat nové učení či nový výklad Písma. Toto má být vždy nejprve předloženo zkušeným bratrům ke konzultaci a k posouzení. Při bohoslužbě má být zvěstováno Boží slovo a metody, které církev přijala, ne osobní pohledy a názory. Bohoslužba s kázáním je nejdůležitější ze všech shromáždění sboru.

Smyslem a účelem sobotní školy, je studium Božího slova. Všichni členové by měli systematicky studovat Boží slovo a zvat i své přátele a další návštěvníky, aby sobotní školy účastnili. Sobotní škola by měla propagovat místní i celosvětové misijní aktivity.

Dle *Příručky pro kazatele*⁵ by bohoslužba měla být výzvou k respektu, úctě a posvátné bázni před Bohem ve smyslu trojandělského poselství ze Zjevení 14. kapitoly. Bohoslužba by měla být radostná, smysluplná, tj. oslovovat mysl a rozum posluchačů, ale také naplněná vlastním prožitkem, tedy emocemi; bohoslužba by měla zahrnovat aktivní účast co největšího počtu členů, včetně mládeže a dětí, např. při uvádění částí bohoslužby, čtení biblického textu před kázáním apod.

Další typy bohoslužeb v CASD: Večeře Páně

Vzhledem k možnosti srovnání s bohoslužbou CJKSPD bych chtěl krátce popsat i bohoslužbu se slavností Večeře Páně. Tato bohoslužba se v CASD koná zpravidla jednou za čtvrtletí, její součástí je přijímání chleba a vína a také obřad umývání nohou, nazvaný v Církevním řádu „*obřad pokory*“. Kázání má být při této bohoslužbě kratší než obvykle, neboť Večeře Páně není primárně zaměřena na kázání. Večeři Páně smějí vysluhovat jen ordinovaní kazatelé nebo starší sboru; pomáhat při přípravě a roznášení chleba a vína mohou také ordinované diakoni a diakonky. Večeři Páně ustanovil sám Kristus během své poslední večeře s učedníky, má stále připomínat jeho oběť a poskytovat povzbuzení a duchovní obnovu celému společenství. Je to velmi významný a posvátný obřad, proto je třeba k němu přistupovat s úctou a obnovovat v něm svou víru v Ježíše a společenství

⁴ WHITE G., Ellen. *Testimonies for the Church*, sv. 5, citováno v: *Církevní řád*, s. 106.

⁵ *Příručka pro kazatele Církve adventistů sedmého dne: Revidované vydání z roku 2009*, str. 99 – 103.

s ostatními věřícími. Nikdo by neměl přicházet k Večeři Páně, aniž by toho byl hoden. Každý by měl činit pokání, uvědomit si své hříchy a litovat jich, před tím, než se slavnosti Večeře Páně účastní. Kazatel však není oprávněn nikomu bránit v účasti na VP, neboť nevidí nikomu do srdce. Je však pravda, že zjevný hřích hříšníka z účasti vylučuje. Ježíš však umyl nohy i Jidášovi, proto ani my nemáme koho vylučovat. Slavnost VP by měla být posvátnou a radostnou událostí pro všechny.

CHARAKTERISTIKA BOHOSLUŽBY V CJKSPD

Průběh a struktura běžné nedělní bohoslužby

Bohoslužba CJKSPD začíná zpravidla v 9:00 v neděli ráno v církevní budově (či kapli), trvá 3 hodiny a má tři části.

První částí je tzv. „shromáždění svátosti Večeře Páně“ nebo také hlavní shromáždění, které trvá asi 70 minut. Shromáždění vede biskup či prezident odbočky, či jeden z jeho dvou rádců. Církevní odbočka je menší shromáždění věřících než sbor, může však mít i 100 členů. Na úvod je zpívána společná píseň a modlitba. Část písní je podobná písním CASD, často jde o tradiční křesťanské písně zpravidla z protestantského prostředí, nejčastěji původem z anglikánské či skotské presbyteriánské církve nebo i luterské či kalvínské tradice. Některé písně odrážejí historii CJKSPD, jsou tedy specifické pro tuto církev. V období Vánoc se zpívají klasické vánoční písně a koledy (např. *Narodil se Kristus Pán, Tichá noc, svatá noc*, a další).

Po úvodní písni a modlitbě následují oznámení týkající se dané odbočky či sboru nebo „kúlu“. „Kúl“ je větší organizační jednotka církve, odpovídající zhruba sdružení v CASD.

Po další společné písni následuje nejdůležitější část bohoslužby, požehnání a roznesení svátosti Večeře Páně, tedy chleba a vody. Dříve se žehnilo a roznášelo nealkoholické víno, protože však v historii církve byly snahy otrávit věřící skrze toto víno, nyní se žehná a přijímá voda z kohoutku. Tato část bohoslužby probíhá každou neděli, je také důvodem, proč se tato část bohoslužby nazývá „shromáždění svátosti Večeře Páně“. Je to jediná část bohoslužby, které se účastní společně celé rodiny a všichni členové i přátelé církve. Chléb a vodu požehnají muži, většinou mladí muži od 16 let, kteří jsou nositeli tzv. „Aronova kněžství“ v úřadu kněze. Požehnání provedou veřejnou modlitbou, která je přesně popsána v knize *Nauka a smlouvy*, ve 20. oddíle, verších 77 a 79.⁶ Modlitba k požehnání chleba zní:

---

⁶ *Nauka a smlouvy Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů*, Salt Lake City: Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů, 2004, oddíl 20, verše 77 a 79. s. 40.

„Ó Bože, Věčný Otče, prosíme tě ve jménu tvého Syna, Ježíše Krista, abys požehnal a posvětil tento chléb duším všech těch, kteří jej přijímají, aby jej mohli jísti na památku těla tvého Syna a tobě dosvědčiti, ó Bože, Věčný Otče, že jsou ochotni vzíti na sebe jméno tvého Syna a vždy na něj pamatovati a zachovávatí jeho přikázání, jež jim dal, aby mohli vždy míti jeho Ducha, aby byl s nimi. Amen“.

Modlitba k požehnání vody zní:

„Ó Bože, Věčný Otče, prosíme tě ve jménu tvého Syna, Ježíše Krista, abys požehnal a posvětil tuto vodu duším všech těch, kteří ji pijí, aby to mohli činiti na památku krve tvého Syna, která byla pro ně prolita; aby ti mohli dosvědčiti, ó Bože, Věčný Otče, že na něj vždy pamatují, aby mohli míti jeho Ducha, aby byl s nimi. Amen.“

Toto je nejdůležitější a nejposvátnější část celé bohoslužby, neboť připomíná oběť spasitele Ježíše Krista a také připomíná členům jejich závazky, které učinili při svém křtu. Po provedení obřadu svátosti, tj. roznesení chleba a vody, pokračuje tato bohoslužba proslovy 2-3 členů, každý v délce 10-25 minut.

V CJKSPJ neexistují profesionální kazatelé, proto na shromáždění hovoří členové církve, kteří o to byli týden či dva předem požádáni. Každý z nich si připraví proslov (tj. kázání či duchovní zamyšlení) na zadané téma z Písem (tj. z Bible, Knihy Mormonovy, Nauky a smluv, či Drahocenné perly) nebo mluví o nějaké pozitivní vlastnosti či zásadě, o které učil Ježíš Kristus (např. na téma „vděčnost“ či „modlitba“, apod.). Někdy může být téma volné a dotyčný si ho může sám zvolit. První neděli v měsíci probíhá celocírkevní půst, kdy se členové zřeknou všech pokrmů i nápojů, obvykle od sobotního do nedělního oběda. Takto ušetřené prostředky za jídlo a pití mají možnost odevzdat církvi jako tzv. „postní oběti“, které jsou poté využity jako dary pro chudé a potřebné. Tuto neděli nemá na shromáždění nikdo předem přidělený proslov, ale každý přítomný se může veřejně podělit s ostatními o své svědectví. To spočívá ve sdělení své aktuální zkušenosti či prožitku s Bohem z poslední doby, nebo jde o osobní vyjádření své víry, zpravidla ve smyslu: „věřím, že Ježíš je Kristus, že znovuzřídil svoji církev, že Kniha Mormonova je pravdivá, že Josef Smith byl jeho prorok“, apod. Toto svědectví může být vyjádřeno jen jednou větou, nebo delším vyprávěním. Se svědectvím se mohou podělit všichni přítomní; dospělí, mládež i děti. Ve větších sborech zazní v průběhu bohoslužby sborová píseň. Závěr bohoslužby patří společné písni a modlitbě některého člena církve.

Druhá část nedělní bohoslužby se nazývá *Nedělní škola* a je podobná Sobotní škole v CASD, trvá cca 45 minut. Členové se společně vzdělávají a diskutují, jsou rozděleni dle věku, zvláště se učí děti od 18 měsíců do 11 let

(navštěvují tzv. Primárky, tj. program speciálně určený pro děti, jde o studium evangelia v nejjednodušší podobě), zvláště bývá i mládež od 12 do 18 let a zvláště bývají i noví členové církve, zpravidla do 1 roku od přijetí do Církve. Noví členové studují lekce pro nové členy a tzv. „*Zásady evangelia*“⁷ což jsou základní principy víry. Ostatní dospělí členové studují každý rok jednu část Písem (tj. Bibli – Starý zákon a Nový zákon, Knihu Mormonovu, Nauku a Smlouvy, Drahocennou perlu).

Ve třetí části bohoslužby, která probíhá od 11 do 12 hodin, společně studují zvolené téma zvláště muži, jako nositelé kněžství a zvláště ženy. Mladí muži od 12 do 18 let se společně učí ve třídě nositelů Aronova kněžství, dle příručky pro nositele Aronova kněžství. Dospělí muži společně studují v tzv. kvoru starších, tedy ve společenství nositelů Melchizedechova kněžství. Studují dle zvolené *Církevní příručky*, např. dle *Základní příručky pro nositele kněžství* – část A a část B, nebo příručky *Učení prezidentů církve*⁸, nebo dalších. Ženy se společně vzdělávají v rámci své organizace s názvem Pomocné sdružení žen, studují proslovy generální autorit (tj. předsednictva církve, dvanácti apoštolů a dalších) a jiné teologicky i prakticky zaměřené lekce. Mladé ženy od 12 do 18 let mají své oddělené lekce, podobně také děti do 12 let.

Hlavní důrazy bohoslužby v CJKSPD a srovnání s bohoslužbou Večeře Páně v CASD

Jak bylo zmíněno, v CJKSPD probíhá každou neděli tzv. shromáždění svátosti srovnatelné s Večeří Páně v CASD. Právě díky obřadu svátosti (tj. požehnání a roznesení chleba a vody členům) je toto shromáždění svátosti nejposvátnějším a nejdůležitějším shromážděním v CJKSPD. Podobně jako v CASD má i zde toto shromáždění zaměřovat pozornost členů na usmíření a také učení spasitele Pána Ježíše Krista. Podobně jako v CASD je velký důraz kladen na atmosféru tiché uctivosti, vhodnou hudbu a modlitbu.

Výrazně je zdůrazněn také způsob oblékání účastníků této bohoslužby a zejména těch, kteří se podílejí na provádění tohoto obřadu. Muži, kteří jsou v CJKSPD považováni za nositele kněžství⁹, jsou velmi důrazně vyzýváni, aby se oblékali do bílé košile (a obleku) a tím dávali najevo, do jaké míry chápou a respektují obřad, kterého se aktivně účastní. Důraz na bílou košili je v CJKSPD výrazně větší než v CASD. Bílé oblečení (bílá košile) má

⁷ *Zásady evangelia*. Salt Lake City: Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů, 2009.

⁸ *Učení prezidentů Církve*. Josef F. Smith. Salt Lake City: Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů, 2003.

⁹ Chlapci jsou zpravidla ve svých 12 letech vysvěceni v daný úřad v Aronově kněžství – úřady Aronova kněžství jsou tři: jáhen, učitel a kněz; přibližně v 18 letech jsou mladí muži, jsou-li toho hodni, vysvěceni ve vyšším tzv. Melchizedechově kněžství, v úřadu „starší“.

připomínat bílý oděv používaný při křtu a také při chrámových obřadech a na misiích.

Velký důraz je kladen také na plánování a celkovou organizaci vedení shromáždění svátosti. Členové účastníci se shromáždění jsou vyzýváni, aby byli na svých místech dostatečně dlouho před začátkem shromáždění a věnovali se meditaci a modlitbě a duchovně se připravovali na přijetí svátosti. Svátost je připomínkou Spasitelovi smrti a utrpení kvůli vykoupení světa. Dále je tento obřad ustanoven proto, aby si členové připomínali a obnovovali své smlouvy (především smlouvu křtu), že Ho budou vždy poslouchat, vždy Mu sloužit a na Něj pamatovat. Pokud toto členové nečiní, nemohou si uchovat Ducha Páně jako stálého průvodce a společníka v životě.¹⁰ Jinými slovy, při přijímání svátosti uzavírají (obnovují) členové posvátnou smlouvu, že budou vždy pamatovat na svého Spasitele.

Prezident Církve Joseph Fielding Smith učil, že: Toto je ta chvíle, kdy má být kázáno evangelium, kdy je čas používat víru a zamýšlet se nad posláním našeho Vykupitele a kdy je čas přemýšlet o spásných zásadách evangelia, a ne o čemkoli jiném. Smích, zábava a lehkovážnost se na shromáždění svátosti CJKSPD nehodí". Dle CJKSPD je svátost obřad, který nahradil oběti krve a zápalné oběti zákona Mojžíšova. Každý by měl přijít ke Spasiteli „se zlomeným srdcem a zkroušeným duchem, a takový bude pokřtěn ohněm a Duchem svatým".¹¹

Velmi je zdůrazněna nutnost pokání před přijetím svátosti, a zejména (mladí) muži, kteří obřad vykonávají, by „toho měli být hodni". Komukoli, kdo spáchal závažný hřích, může mít biskupem dočasně zakázáno podílet se na obřadu svátosti, a to jak přijímání, tak i vykonávání tohoto obřadu.

Účel bohoslužby v CJKSPD

Účel bohoslužby CJKSPD je popsán např. v příručce *Povinnosti a požehnání kněžství – část B*,¹² v kapitole *Vedení shromáždění a pohovorů*. Hned v úvodu je uvedeno, že každé shromáždění by mělo být předem naplánováno a zorganizováno. Mezi shromáždění se řadí nejen běžné nedělní shromáždění (tj. shromáždění svátosti), ale i další církevní shromáždění¹³. Mezi hlavní důvody konání shromáždění příručka uvádí tyto:

---

¹⁰ Bruce R. McConkie: *Nauky o spasení*: 3. vols [1954-1956], oddíl 2:341; zmíněno v proslovu na Generální konferenci v říjnu 2008 v proslovu staršího Dallin H. Oaks, z kvora Dvanácti apoštolů.

¹¹ *Kniha Mormonova – Další svědectví o Ježíši Kristu*. Salt Lake City: Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů, 2004; 3. kniha Nefi, 9 kapitola, 20 verš.

¹² *Povinnosti a požehnání kněžství – Základní příručka pro nositele kněžství, část B*. Salt Lake City: Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů, 1998.

¹³ K dalším shromážděním církve patří např. shromáždění kvora nositelů Melchizedechova či Aronova kněžství, shromáždění Pomocného sdružení žen, Mladých žen, shromáždění při sledování generální konference, a další.

pomáhat dodržovat Boží přikázání, posilovat svědectví členů, učit naukám a zásadám evangelia, přinášet rady proroků, budování království Božího na zemi, potvrzení a podpora církevních vedoucích, učení evangelia a jeho sdílení s ostatními, přijímání svátosti, důvodem konání některých shromáždění je sdílení informací a zpráv o koordinaci práce v církvi, řešení problémů, poskytování inspirace a motivace a vykonávání obřadů evangelia (křest).

Shromáždění by mělo mít přesně stanovený cíl, sepsaný program a mělo by být řádně předem naplánováno. Vždy by mělo probíhat spořádaně a důstojně, nejdůležitější věci by se měly řešit jako první. Všechna shromáždění by měla být řízena a vedena Duchem svatým. Důležitá je také aktivní účast přítomných a jejich připravenost a ochota přijmout dané úkoly. V neposlední řadě je cílem také radost ze společenství věřících.

ZÁVĚR

Bohoslužba v CASD a bohoslužba v CJKSPD mají mnoho podobností, ale i některé významné rozdíly. Především každá nedělní bohoslužba v CJKSPD obsahuje i obřad Večeře Páně (tj. shromáždění svátosti). Bohoslužba CJKSPD trvá tři hodiny a má tři části, bohoslužba CASD má dvě části a trvá 2 -2,5 hodiny.

V CJKSPD neexistují profesionální duchovní (tj. kazatelé) na úrovni sboru či misie. Placení jsou pouze vyšší administrátoři CJKSPD od úrovně divize výše. Z toho plyne výrazně větší zapojení běžných členů; na každou bohoslužbu si několik členů připraví proslov či osobní svědectví a toto nahrazuje kázání. Duchovní služba je v CJKSPD řešena velmi odlišným způsobem; všichni muži, kteří jsou toho hodni, tj. kteří dodržují platná církevní pravidla a zásady církve, jsou nositeli kněžské pravomoci, která je definována jako právo jednat Božím jménem na této Zemi, dle pravomoce daného úřadu (=úrovně) v kněžství. Nositelé kněžství (Aronova – nižšího, či Melchizedechova – vyššího) jsou oprávněni vést shromáždění, vykonávat obřady (křest, dar Ducha svatého, požehnání a roznesení svátosti VP, vysvěcení jiného kněze do stejného či nižšího úřadu, apod.). Nejdůležitější částí bohoslužby CJKSPD je obřad svátosti, tj. Večeře Páně, to je podobné jako v CASD.

Podobně je vnímána i potřeba důstojnosti a uctivosti před, při i po shromáždění a také vhodné oblečení.

Základní prvky bohoslužby jako jsou modlitby, společné a sborové písně jsou také pojímány podobným způsobem. Důraz na výuku evangelia je obdobný. Sborová sbírka neprobíhá v CKSPD veřejně, ale členové mají

možnost diskrétně před či po bohoslužbě vložit své dary či desátky do obálek, které jsou k tomu určeny.

Účel a cíl bohoslužby, tj. oslava a uctívání Boha, je vnímáno velmi podobně. Větší důraz v CJKSPD je na jednotlivé obřady, které jsou považovány za nutné ke spasení.

PŘÍPRAVA NA POSLEDNÍ DOBU PODLE ELLEN GOULD WHITEOVÉ

Jana Královičová

ÚVOD

Jaká budoucnost leží před naší planetou a celým lidstvem? To je otázka, kterou si lidé po celém světě pravděpodobně kladli během celé své existence. Odpovědi, s nimiž se můžeme setkat, jsou velmi rozmanité. S jednou z odpovědí na tuto otázku přicházejí i křesťané, když prohlašují, že přijde den, kdy Bůh svojí rukou ukončí dějiny světa takového, jak jej známe, a zničí veškeré zlo kolem nás. Lidé tehdy budou rozděleni do dvou skupin. Jedna skupina, která odmítla Boha, bude zničena spolu se zlem, zatímco druhá skupina těch, kteří do svého života Boha přijali, bude zachráněná a obdrží věčný život.

Z Bible víme, že období, které bude bezprostředně předcházet této zlomové události, bude velmi napjaté a pro ty, kteří se opravdově odevzdají Bohu, náročné, protože budou pro svoji věrnost Bohu pronásledováni (Zj 13,11-17). Tehdy budou vystaveni velikému tlaku a budou muset prokázat, že opravdu stojí na Boží straně, přestože jim to přinese mnoho utrpení a problémů.

Mnoho křesťanů včetně adventistů je přesvědčeno o tom, že tato doba nastane již velmi brzy. Výzkum mezi americkými křesťany z roku 2006 ukázal, že 79 % respondentů v té době věřilo ve druhý příchod Ježíše Krista.¹ 20 % ze všech respondentů pak uvedlo, že věří, že se tato událost odehraje ještě během jejich života – to je tedy čtvrtina z těch, kteří v Ježíšův druhý příchod věří.

Pokud někdo věří, že se historie našeho světa chýlí ke svému konci, nabízí se důležitá otázka – jak se na tuto dobu připravit? Pokud tedy je nějaká příprava vůbec na místě. Odpovědi na tuto otázku budou v rámci této práce hledány u významné adventistické osobnosti a prorokyně, Ellen Gould Whiteové.

---

¹ Christians' Views on the Return of Christ. Pew Research Center [online]. Washington, DC: 9.4.2009 [cit. 15.12.2021]. Dostupné z: <https://www.pewforum.org/2009/04/09/christians-views-on-the-return-of-christ/>

LZE SE NA ZÁVĚREČNÉ UDÁLOSTI PŘIPRAVIT?

Je tedy možné připravit se nyní nějakým způsobem na budoucí události, které mohou přijít? Můžeme v této době udělat něco, díky čemu snáze projdeme zkouškami posledních dní? Pokud ano, určitě by bylo nerozumné přípravě nevěnovat žádnou pozornost. Jak tedy Bůh očekává, že budeme nyní prožívat svůj život?

V Bibli je v evangeliích v souvislosti se závěrem dějin zdůrazněno, že máme bdít, neboť nevíme, kdy ty události nastanou (Mt 25,13; Mk 13,35; L 21,36). Bůh si tedy přeje, abychom mysleli na to, že jednou ten den, kdy se vrátí Ježíš, přijde. Nemáme být k této skutečnosti lhostejní a upadat do duchovního spánku, ale máme žít s tím, abychom vždy byli připraveni na jakoukoliv zkoušku, která může přijít, abychom v ní mohli obstát. To platí jak pro ty, kteří se posledního dne nedožijí, tak pro ty, kteří budou posledních událostí svědky.

Věříme, že Ellen Whiteová byla Bohem poslaná právě speciálně pro poslední období před Ježíšovým příchodem. Lze tedy logicky očekávat, že se bude mimo jiné věnovat právě i tématu, jak v našich životech prakticky uplatnit vědomí toho, že se celý svět blíží do finále. A opravdu tomu tak je:

„Viděla jsem, že mnozí zanedbali nutnou přípravu a na dobu ‚rozvážení‘ a ‚pozdního deště‘ se dívají jako na dobu, která je připraví, aby v den Páně obstáli a zůstali před Jeho obličejem živí. Ó, jak mnoho jsem viděla těch, kteří byli v době soužení bez jakékoli ochrany. Oni zanedbali potřebnou přípravu, a proto nemohli obdržet občerstvení, které musí všichni mít, aby je uzpůsobilo pro život před tváří svatého Boha.“²

Jak tedy k této přípravě přistoupit? V následujících kapitolách se budeme věnovat jednotlivým aspektům, které s přípravou souvisí.

ZAMĚŘIT SE NA JEŽÍŠE

To nejdůležitější, co ze spisů Ellen Whiteové ohledně přípravy na závěrečné události vysvítá, je dát do centra svého života Ježíše a spoléhat se plně na Něj. To je v plném zákrytu s Bibli, která nám předává jednoznačnou zvěst, že Ježíš je naše jediná naděje, protože žádným jiným způsobem není možné být před soudem ospravedlněný (Sk 4,12; Ř 10,9). Jedině Ježíšova krev nás může očistit od našich hříchů. Přijetí této Ježíšovy spravedlnosti a plné poddání se Mu je to základní a nejdůležitější, co potřebuje každý člověk, aby mohl před Boží tváří obstát:

---

² WHITE, E. G.: Early Writings [online]. The Ellen White information website, s. 71 [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <https://www.ellenwhite.info/books/ellen-g-white-book-early-writings-ew-contents.htm>

„Pozdní déšť přijde a požehnání Boží naplní každou duši, očištěnou od každého poskvrnění. Naším posláním pro tyto dny je, abychom se poddali Kristu a byli připraveni pro dobu oživení přítomností Páně, a tak byli připraveni pro křest Duchem svatým.“³

Odevzdání se Ježíši Kristu je tedy počátek, z něhož vychází všechno ostatní. Nestačí ovšem Krista pouze jednou přijmout, ale je třeba Ho stále více poznávat, dozvídat se o Něm více, modlit se k Němu, komunikovat s Ním. Ellen Whiteová mluví o hluboké důvěře Ježíši:

„Máme-li trpět pro Krista, pak musíme být připraveni jít i do vězení. Musíme Mu důvěřovat tak, jako malé děti důvěřují svým rodičům. Nyní je čas, abychom získali důvěru v Boha.“⁴

Mnoho lidí, kteří si přáli být Bohu stoprocentně věrní, v průběhu dějin zakusilo spoustu utrpení a bolesti kvůli svému přesvědčení a kvůli tomu, že se rozhodli neslevit v ničem ve své víře, i když je to mohlo stát i život. Tito lidé byli schopní ve zkouškách obstát právě proto, že se cele poddali Bohu, že si vypěstovali vztah s Ježíšem a naučili se Mu věřit více než komukoliv jinému, i když se mohlo z pohledu ostatních lidí zdát, že svůj život prohrávají. Tito lidé museli projevit obrovskou víru a přijmout sílu od Boha.

To největší pronásledování ze strany těch, kteří Boha odmítnou, ale teprve přijde před samým Ježíšovým příchodem na zem. Stejně jako věrní lidé v minulosti, i v této době bude jedinou šancí plně Bohu důvěřovat, a být tak ochotný pro víru strpět veškeré příkoří a násilí. Taková hluboká důvěra v Boha ale nevznikne jen tak. Stejně jako i v mezilidských vztazích, pro opravdovou důvěru a odevzdanost je zásadní budovat s Bohem vztah dlouhodobě. Je důležité poznávat postupně Boha, a to nejen teoreticky přečtením si informací o Něm z Bible, ale opravdovými, vlastními zkušenostmi s Ním – tím, že s Bohem sami něco zažijeme. I jiného člověka nejlépe poznáme tak, že s ním prožijeme nějakou akci. Když na vlastní kůži zakusíme, jak Bůh ovlivňuje náš život, jaká je Jeho láska a jakou sílu a moc má, potom je pro nás mnohem jednodušší se Bohu plně odevzdávat a věřit Mu i v těch těžších situacích, kdy nevidíme žádné východisko.

Toto potvrzuje i Ellen Whiteová:

„Formální zbožnost nikoho nespasí. Všichni musí mít hlubokou a živou zkušenost. To jediné je v době soužení zachráni. Tehdy se ukáže, z jakého materiálu je jejich dílo. Pokud ze zlata, stříbra a drahého

---

³ WHITE, E. G.: Selected Messages [online]. Ellen G. White Estate, 2021, sv. 1, s. 191 [cit. 19.12.2021]. Dostupné z: <https://m.egwwritings.org/en/book/98.1281/toc>

⁴ WHITE, E. G.: Our High Calling [online]. Ellen G. White Estate, 2021, s. 357 [cit. 19.12.2021]. Dostupné z: <https://m.egwwritings.org/en/book/81.2#0>

*kamení, budou v bezpečí, jako by byli v Božím chrámu. Pokud je ale ze dřeva, sena a trávy, nic je proti Božímu hněvu neochrání.*⁵

*„Brzy má přijít soužení na celý svět. O to je nyní důležitější pro každého jednotlivce lépe poznat Boha. Nemůžeme ztrácet čas...“*⁶

Plně se odevzdat Kristu a každý den usilovat o to, aby náš vztah s Ním rostl každý den, je tedy tím nejzásadnějším, co pro svoji záchranu můžeme udělat – ať už se závěrečných událostí dožijeme, nebo ne.

VĚNOVAT SE STUDIU BIBLE

Pokud máme lépe poznávat Boha a zůstat s Ním ve spojení, tím nejdůležitějším nástrojem spolu s modlitbou je bezesporu Bible. V Bibli můžeme vyčíst, jaký je Bůh, jak jednal s druhými lidmi a jak chce jednat s námi, můžeme odtud čerpat rady, jak bychom měli žít, včetně Božích zákonů, o kterých si Bůh přeje, abychom je dodržovali. Samotné čtení Bible nás sice nezachrání, ale poskytne nám důležité informace a prostřednictvím Bible na nás Bůh může působit. Bible nám dává mantinely a ohraničuje tak, čemu máme věřit a co je v souladu s Božími úmysly a s Božím uvažováním. Bez Bible bychom nevěděli, co opravdu pochází od Boha a co jsou jen lidské nebo satanovy výmysly.

Bible je tak pro křesťany naprosto nepostradatelná, a to potvrzuje i Ellen Whiteová. Velmi často psala o tom, jak je důležité se věnovat studiu Písma, a to opět pro všechny lidi – i ty, kteří se druhého Ježíšova příchodu nedožijí. Přesto pokládá velmi silný důraz na Bibli právě ve vztahu k přípravě na dobu těsně před koncem světa:

*„Křesťané by měli být připraveni na to, co překvapivě brzy přijde na svět. Tato příprava by měla spočívat v pilném zkoumání Božího slova a v úsilí žít ve shodě s Jeho předpisy.“*⁷

Nemá tedy na mysli pouze teoretické čtení, ale biblická pravidla máme aplikovat do svého života. Proč ovšem klade tak silný důraz na Písmo právě v poslední době?

*„Pouze lidé, kteří opravdově studují Písmo a zamilovali si pravdu, budou chráněni před velkým klamem, který ohrozí celý svět.“*⁸

---

⁵ WHITEOVÁ, E. G.: Rady pro církve [online]. Ellen G. White Estate, 2021, s. 41 [cit. 19.12.2021]. Dostupné z: <https://m.egwwritings.org/ces/book/11222.9#0>

⁶ WHITE, E. G.: Testimonies for the Church [online]. Ellen G. White Estate, 2021, sv. 9, s. 228 [cit. 19.12.2021]. Dostupné z: <https://m.egwwritings.org/en/book/115.3#0>

⁷ WHITE, E. G.: Prophets and Kings [online]. Ellen G. White Estate, 2021, s. 626 [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <https://m.egwwritings.org/ces/book/11212.322#325>

⁸ WHITE, E. G.: The Great Controversy [online]. Ellen G. White Estate, 2021, s. 625 [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <https://m.egwwritings.org/en/book/132/toc>

„Brzy se před námi rozprostře poslední velký klam. Antikrist rozvine před našimi zraky úžasné zázraky. Klam se bude pravdě tak podobat, že jej bude možné rozeznat jen pomocí Písma. Písmem musíme prověřovat každé tvrzení a každý zázrak.“⁹

„Viděla jsem, že svatí musí získat důkladné porozumění přítomné pravdy a toho mohou dosáhnout jen za pomoci Písma svatého. Musí vědět, jaký je stav mrtvých, protože duchové ďábelští se jim budou zjevovat a předstírat, že jsou jejich milovaní přátelé a známí, kteří budou tvrdit, že sobota je změněna a budou jim předkládat i jiná nebiblická učení.“¹⁰

Přestože se během všech staletí objevovalo mnoho učení, která odváděla lidi pryč od biblického pohledu, v poslední době má přijít obzvlášť mohutný satanův podvod, kterým svede obrovské množství lidí, což zapříčiní masivní odpadnutí od Boha, a to po celém světě. Síla tohoto podvodu má spočívat v tom, že bude navenek vypadat, jako by za ním stál Bůh. Mnoho křesťanů tak bude oklamáno, a aniž by si to uvědomovali, přejdou na satanovu stranu.

Bůh nás však ani v tomto okamžiku nenechá napospas, protože podvod bude možné odhalit na základě porovnávání s Bibli – nebude s ní totiž korespondovat. Proto pokud budeme znát Bibli a co se v ní píše a budeme vždy kriticky zkoumat, jestli to, co je nám předkládáno, s Bibli souhlasí, budeme před oklamáním chráněni. Tak, jako nás Písmo chrání před mnoha nebezpečími nyní, bude nám pomoci i v pozdějších těžších časech, které přijdou.

Přitom je důležité myslet ještě na jednu věc. Nyní máme k dispozici Bibli, téměř kdykoliv si přejeme. Bibli vlastní mnohdy i nevěřící lidé a velké množství křesťanů má doma dokonce celou sbírku různých vydání a překladů. Biblické texty si dokonce můžeme otevřít prostřednictvím mobilu, kdekoliv se zrovna nacházíme.

Tak tomu ale nemusí být vždycky. Ellen Whiteová dokonce zmiňuje, že v nadcházejících dobách se může stát, že Bibli u sebe nebudeme moci být. Ocitnout se právě v době, kdy bude na zemi zuřit největší podvod, kterým nás satan bude chtít oklamat, bez cenného nástroje, Bible, může být velmi rizikové. Proto se nám může v budoucnu osvědčit, když Bibli budeme mít prostudovanou dopředu, budeme mít jasno v biblickém učení a nejlépe když budeme mnohá místa Písma znát z paměti, jak radí i Ellen Whiteová:

---

⁹ Tamtéž, s. 593.

¹⁰ WHITE, E. G.: Early Writings [online]. The Ellen White information website, s. 87 [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <https://www.ellenwhite.info/books/ellen-g-white-book-early-writings-ew-contents.htm>

„Studujte Boží slovo. Učte se z paměti jeho cenným zaslíbením, abyste měli Boží slovo i tehdy, když přijdete o své Bible.“¹¹

Ať už se tedy posledních událostí dožijeme či nikoliv, zůstává nám důležitý úkol: studovat pečlivě Bibli a to, co z ní pochopíme, převádět do svého života. A tehdy, když budeme u toho spojení s Bohem, nám nikdo nemůže naši víru a naše přesvědčení vzít.

ZAJIŠTĚNÍ KAŽDODENNÍCH POTŘEB

Bible mluví o tom, že ti, kteří budou chtít v poslední době zůstat Bohu věrní, budou během pronásledování, které je postihne, čelit mimo jiné i problémům souvisejícím s obživou a zajištěním hmotných potřeb, jako je jídlo, oblečení a jiné nezbytnosti (Zj 13,16-17). Nabízí se tedy otázka, jak přistoupit k přípravě na tyto ekonomické problémy. Máme si předem zajistit potraviny a jiné věci do zásoby, abychom poté přežili, i když si od druhých nebudeme moci nic nakoupit? Máme si pořídit dům, ideálně na samotě, kde budeme moci toto období přečkat? To jsou přirozené a logické otázky, které nás mohou napadat.

To, co k tomuto tématu říká Ellen Whiteová, může být ovšem překvapivé:

„Pán mi znovu ukázal, že je to v rozporu s Bibli, jsou-li činěna nějaká opatření k zabezpečení našich časných potřeb během soužení. Viděla jsem, že i kdyby svatí měli nějaké potraviny uschovány, buď u sebe, nebo na poli, pak v době soužení, až nastane na zemi násilí, hlad a mor, bylo by jim to násilně vzato a cizí lidé by posklízeli jejich pole. Tehdy bude pro nás doba, abychom Pánu plně důvěřovali, a On nás bude živit.“¹²

„Nashromážděná bohatství budou brzy bezcenná. Když bude vydán výnos, že nikdo nemůže nakupovat ani prodávat, nebude-li mít znamení šelmy, mnoho majetku nebude k ničemu. Bůh nás proto vyzývá, abychom nyní učinili pro varování světa vše, co je v našich silách.“¹³

Připravovat si ve svých domácnostech zásoby jídla tak nemá smysl. Lidstvo všeobecně totiž postihne velká krize, a tak věřící lidé o svoje zásoby stejně budou okradeni. Možná, že jim jejich majetek může být zabrán, protože právě věrní křesťané budou považováni za původce této krize.

---

¹¹ WHITE, E. G.: Manuscript Releases [online]. Ellen G. White Estate, 2021, sv. 10, s. 298 [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <https://m.egwwritings.org/en/book/66.2#0>

¹² WHITE, E. G.: Early Writings [online]. The Ellen White information website, s. 56 [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <https://www.ellenwhite.info/books/ellen-g-white-book-early-writings-ew-contents.htm>

¹³ WHITE, E. G.: The Review and Herald [online]. Ellen G. White Estate, 2021, dat. 21.3.1878 [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <https://m.egwwritings.org/ces/book/821.2773#2773>

Ellen Whiteová dokonce místo toho vybízí, aby byl majetek raději včas prodán a investován do služby evangelia, aby se co nejvíce lidí dozvědělo pravdu o Bohu. Jedině evangelium o Ježíši má totiž tu pravou hodnotu.

Zajímavé je, že ani nemovitosti nebudou v té době k ničemu. Naopak podle Ellen Whiteové bude jejich vlastnictvím věřícím lidem spíš na překážku:

„Domy a pozemky svatým v době soužení nic neprospějí, protože budou muset před zuřící lůzou utíkat. V té době již nebudou moci svůj majetek použít pro rozšíření přítomné pravdy. Bylo mi ukázáno, že je to vůle Boží, aby svatí byli hotovi se odříct všech pout ke svému majetku a aby udělali s Bohem smlouvu při obětech dříve, než přijde doba soužení. Položí-li svůj majetek na oltář a budou-li opravdově prosit Pána, aby jim zjevil jejich povinnosti, On jim ukáže, kdy tyto věci mají prodat. Potom v době soužení budou volní a nebudou mít žádné závazí, které by je tížilo dolů. Viděla jsem, že když někteří lpěli na svém majetku a netázali se Pána ohledně svých povinností, On jim je také neukázal. Bylo jim dovoleno nechat si svůj majetek, ale v době soužení byl pro ně jako hora, která jim hrozila zadušením.“¹⁴

Na druhou stranu to neznamena, že bychom se teď o své nynější potřeby a o potřeby druhých lidí měli přestat starat. Určité povinnosti ve světě, kde žijeme, máme a nebylo by správné se jimi přestat zabývat a nečinně přihlížet.

„Kristus řekl, že když přijde, budou někteří z těch, kteří jej očekávají, zaujali práci. Někteří budou rozsévat na poli, jiní žnout a sbírat úrodu a jiní budou mlít ve mlýnech. Boží vůlí není, aby Jeho vyvolení odložili své závazky a povinnosti časného života, poddali se prázdnému rozjímání a žili v náboženském snění.“¹⁵

Jinde Ellen Whiteová také říká, že dokud tak Bůh sám nepřikáže, je na místě stavět nové sbory, školy a jiné instituce.¹⁶ A přestože v samém závěru dějin věřícím nepomůže mít domy, zásoby a svoji úrodu, zmiňuje se, že v určitém období, kdy bude vznikat problém s nakupováním, může pomoci, když si nějaké potraviny budou moci sami vypěstovat.¹⁷

---

¹⁴ WHITE, E. G.: Early Writings [online]. The Ellen White information website, s. 57 [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <https://www.ellenwhite.info/books/ellen-g-white-book-early-writings-ew-contents.htm>

¹⁵ WHITE, E. G.: Letters and Manuscripts [online]. Ellen G. White Estate, 2021, sv. 16, manuskript 26, dat. 1901 [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <https://m.egwwritings.org/ces/book/14066.10384001#10384001>

¹⁶ WHITE, E. G.: Testimonies for the Church [online]. Ellen G. White Estate, 2021, sv. 6, s. 440 [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <https://m.egwwritings.org/en/book/118.3#0>; WHITE, E. G.: Medical Ministry [online]. Ellen G. White Estate, 2021, s. 268 [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <https://m.egwwritings.org/en/book/75.5>

¹⁷ WHITE, E. G.: Selected Messages [online]. Ellen G. White Estate, 2021, sv. 2, s. 141 [cit. 22.12.2021]. Dostupné z: <https://m.egwwritings.org/en/book/99.2#0>

ZÁVĚR

Jako adventisté očekáváme, že den Ježíšova druhého příchodu se blíží, a s ním i závěrečné události, které mají nastat krátce předtím. Z knih a zmínek Ellen Whiteové jasně vidíme, že považovala za velice důležité, abychom se na tuto dobu připravovali, abychom tak mohli s Boží pomocí zvládnout všechny těžké zkoušky a abychom z nich vyšli vítězně.

Základ tvoří odevzdání se Bohu a vytvoření vztahu s Ním a spoléhání se na Ježíšovu sílu a spravedlnost. Vedle toho je také klíčové už nyní pravidelně studovat Bibli a učit se chápat, co je v ní zaznamenáno a co to konkrétně znamená pro nás. Poznatky by se pak měly ukazovat v našem praktickém životě a měli bychom usilovat o to, abychom žili v souladu s Božím zákonem. Znalost toho, co Bible říká, nám pomůže rozlišovat mezi dobrým a zlým a zůstat na té správné straně.

Neměli bychom se ale příliš zaměstnávat každodenními potřebami více, než je nutné, a snažit se zajistit si svoji budoucnost v těžkých časech pomocí hmotných prostředků. Peníze ani jiné zásoby nám v konečném důsledku nepomohou, a tak je lepší finance věnovat na službu Bohu a pro rozšiřování vědomí o Boží lásce.

Tyto rady pro nás mohou být užitečné, ať už se konečných událostí dožijeme, nebo ne. Vždycky jde v životě každého z nás především o to, aby naše srdce patřila Bohu, a pokud tomu tak opravdu je, nemusíme se bát ničeho, co budoucnost přinese, protože to nejdůležitější neztratíme.

STUDENTSKÁ KÁZÁNÍ

HOMILETIKA

Hlavní myšlenka

Čas na osobní společenství s Bohem je absolutně klíčový pro naši víru.

Cíl kázání

Přimět lidi, aby popřemýšleli o tom, čemu věnují čas a přednést jim naléhavost toho, jak moc je důležité najít si čas na Boha, jen tak budeme s ním mít společenství a může nám dát svůj pokoj. Jen tak budeme lidmi.

ÚVOD

Dnes bych s vámi chtěl otevřít jedno téma, které mi přijde přímo esenciální. Na začátku spolu projdeme tím, jak prožívaly svou víru dvě biblické postavy, to nám poslouží jako východisko pro naše další přemýšlení.

Na úvod mi ale dovoluete otázku: Jak se pozná, že je pro nás něco důležité? (Čas, peníze, energie...)

JEŽÍŠ A JEHO ČAS S NEBESKÝM OTCEM

Zamysleme se nad jednou částí evangelijního příběhu, kterou většinou při čtení jen tak proletíme. Jde o text z Matouše 14,22-25. Textu předchází stětí Jana Křtitele ve vězení králem Herodem. Když se Ježíš dovídá tuto smutnou zprávu, odchází do ústraní na pusté místo. Pravděpodobně byl touto zprávou zdrcen a bylo to pro něj těžké. Lidé jej však nacházejí, Ježíšovi je jich líto, a proto se jim věnuje a slouží jim. Poté následuje známý příběh o nasycení zástupů skrze požehnání pěti chlebů a dvou ryb.

„Hned nato přiměl Ježíš učedníky, aby vstoupili na loď a jeli před ním na druhý břeh, než propustí zástupy. Když je propustil, vystoupil na horu, aby se o samotě modlil. Když nastal večer, byl tam sám. Loď byla daleko od země a vlny ji zmáhaly, protože vítr vál proti ní. K ránu šel k nim, kráčeje po moři...“ (Mt 14,22-25)

V příběhu, který jsme četli, šel Ježíš sám na pusté místo, všechny poslal pryč a byl jen sám se svým Otcem. Pro Ježíše byla modlitba a ztišení jedním z klíčových prvků jeho života, to můžeme ostatně vidět i na dalších místech evangelií.

Zkuste si to představit. Za Ježíšem přijde z velké dálky, dokonce pěšky zástup lidí a chtějí slyšet jeho slovo. Věnuje se jim, naplňuje jejich duchovní potřeby a dokonce i fyzické, uzdravuje a dává jíst. Slouží jim, ale po určité době jim řekne: „Běžte domů!“ a jde se sám modlit. Dokonce posílá pryč i své nejbližší přátele. Člověka žijícího ve 21. století, infikovaného duchem výkonnosti, hned napadá: Proč je rozpouští? Přece jim toho mohl předat víc! Mohl je ještě učit déle! Víc!!! Co vlastně Ježíš hledá v tom ústraní, že tam odchází od jednoho z nejlépe rozjetých misijních projektů všech dob a všechny lidi posílá domů? Dokonce posílá pryč i své nejbližší přátele a chce být úplně sám. Proč? Co může být důležitějšího než přátelé a služba? A ono tu něco důležitějšího.

Společenství s Bohem a modlitba jsou pro Ježíše klíčové a určující. Když se díváte na jeho nejtěžší životní chvíle, prožívá je právě v Getsemane na modlitbě, kdy trpí pod tíhou svého údělu. O samotě a často na pustých místech čerpá Ježíš sílu pro život, který má žít a službu, kterou má konat.

KRÁL DAVID A JEHO ČAS S BOHEM

Dále se zastavíme u další významné biblické postavy, a to krále Davida, Muže podle Hospodinova srdce (1 S 13,14). David je asi nejvýznamnějším Izraelským králem, který pozvedl říši, sjednotil všechny kmeny. Vybojoval mnohá území. Je jedním z nejvýznamnějších Izraelských králů, za jehož časů země sloužila Hospodinu a ne cizím Bohům národů v jejich okolí. V Čem však tkvěla jeho jinakost? Proč si jej Bůh vůbec zvolil za vévodu nad Izraelem? Proč tohoto mladičkému pasáčka ovcí povolává?

Odpověď ví samozřejmě jen Hospodin sám, my to však můžeme tušit na základě následujících veršů:

„Když se dostavili a on spatřil Eliaba (to byl jeden z Davidových bratrů), řekl si: „Jistě tu stojí před Hospodinem jeho pomazaný.“ Hospodin však Samuelovi řekl: „Nehleď na jeho vzhled ani na jeho vysokou postavu, neboť já jsem ho zamítl. Nejde o to, nač se dívá člověk. Člověk se dívá na to, co má před očima, Hospodin však hledí na srdce.““ (1S 16,6.7)

„Hospodin si vyhledal muže podle svého srdce.“ (1S 13,14)

Otázka tedy zní: co bylo na Davidově srdci tak jiné? Proč o něm Hospodin říká, že si vyhledal muže podle svého srdce? David nevynikal nad jiné postavou, nebo silou – ze svých bratrů měl nejpodřadnější postavení. Za

svůj život udělal mnoho chyb, tak jako všichni z nás. V čem byl tedy David tak jiný?

Dovolte mi ještě chvíli nechat viset otázku ve vzduchu a číst následující verše, třeba v nich zaslechneme, něco více o Davidovi a jeho nitru. Jsou z příběhu o Davidovi a Goliáši. Následující rozhovor se odehrává v situaci, kdy David již poznal situaci v Izraelském táboře i na bojišti a byl předvolán ke králi Saulovi, protože se chtěl s Goliášem utkat.

David Saulovi řekl: "Člověk nesmí klesat na mysl. Tvůj služebník půjde s tím Pelištejcem bojovat." Saul Davidovi odpověděl: "Nemůžeš jít proti tomu Pelištejci a bojovat s ním. Jsi přece mladíček, kdežto on je bojovník od mládí." David řekl Saulovi: "Tvůj služebník byl pastýřem ovcí svého otce. Když přišel lev anebo medvěd, aby odnesl ze stáda ovci, hnal jsem se za ním a bil jsem ho a vyrval mu ji z tlamy. Když se proti mně postavil, chytil jsem ho za dolní čelist a bil jsem ho, až jsem ho usmrtil. Tvůj služebník ubil jak lva, tak medvěda. A tomu neobřezanému Pelištejci se povede jako jednomu z nich, protože potupil řady živého Boha." A David dodal: "Hospodin, který mě vytrhl ze spárů lva a medvěda, ten mě vytrhne i ze spárů tohoto Pelištejce." Saul tedy Davidovi řekl: "Jdi; Hospodin buď s tebou!" (1S 17,32nn)

Klíčový je poslední verš, kdy David říká: „Hospodin, který mě vytrhl ze spárů lva a medvěda, ten mě vytrhne i ze spárů tohoto Pelištejce.“ Davidova síla tkvěla v Hospodinu. Když přišla těžká zkouška jako tato, věděl, že se na Boha může spolehnout, protože s ním měl silnou zkušenost z minulosti.

David byl hudebník, pastýř ovcí a pravděpodobně měl při pastvě ovcí mnoho času na modlitbu a zpívání žalmů. V tomto období svého života se naučil Bohu důvěřovat, rozmlouvat s ním a řešit s ním své problémy. Vyléval mu své srdce a učil se na něj spoléhat. Když v pustině bojoval s medvědem nebo lvem, kteří napadli ovce jemu svěřené – své vítězství připisoval Bohu, nikoliv sobě a svým schopnostem. Věděl, že jeho život patří Bohu a věděl, že v něm je jeho síla. Proto když viděl, jak Goliáš tupí jeho Boha, šel v Boží síle proti němu. Skrze Davidovu ruku Hospodin Goliáše skolil. Když potom dál v životě selhával, dokázal si to přiznat a činit pokání, nést důsledky svého hříchu a od této cesty se odvrátit. V těchto věcech byl opravdu jiný.

MY A NÁŠ ČAS S BOHEM

I my dnes v našich životech prožíváme spoustu těžkých bojů a složitých situací, ve kterých se musíme správně rozhodovat. Na Davidově příkladu můžeme, stejně jako u Pána Ježíše vidět, že sílu pro svůj boj a pro svůj život hledal u Boha, ve společenství s ním, v jeho blízkosti v něm. Uvědomoval si v pokoře svou závislost na Bohu, uvědomoval si, že On sám je jen

služebníkem, posledním z posledních. David chápe stejně jako Ježíš, že si potřebuje najít čas se ztišit a čerpat od Boha svou sílu. Soustředění se na Boha nám dá sílu unést naše problémy, hledejme svou sílu v něm a ne v sobě, nesoustředíme se na problémy, ale na našeho Boha.

David je autorem téměř poloviny žalmů, v Bibli jich od něj máme 73 (někteří autoři uvádějí až 75), v těch můžeme zřetelně nahlédnout do jeho nitra, do jeho srdce. Do toho, co prožíval ve svém nitru. Žalmy jsou vlastně zpívané modlitby. Jsou plné děkování, chval, žehnání, vyznání, ale také nepochopení, bolesti, trápení a běd. Jsou výpovědi o jeho živém vztahu s Bohem a velkou inspirací pro nás.

Když se podíváme do příběhu o stvoření světa, můžeme tam najít podobnou paralelu. Pojdte se mnou číst Genesis 1,26.27:

I řekl Bůh: "Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. Ať lidé panují nad mořskými rybami a nad nebeským ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad každým plazem plazícím se po zemi." Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. (Gn 1,26.27)

Když se podíváme na Boží trojici, Bůh Otec, Syn Ježíš Kristus i Duch Svatý fungují dohromady ve vzájemných vztazích lásky, fungují jako tým. Náš Bůh, kterému sloužíme je komunitním Bohem, Bohem vztahů. Tento Bůh tvoří člověka a tvoří ho ke svému obrazu. Vztah mezi Bohem a člověkem má v tomto Božím plánu nevyšší prioritu. Člověk je obrazem Božím do té míry, do jaké si tento Boží vztah k sobě uvědomuje a je schopný ho předávat ve vztazích vůči ostatnímu stvoření. Doslova tak zrcadlí Boží lásku do svého okolí. Prof. Balabán, významný český teolog použil krásný termín, že člověk má „člověkovat“. Čili realizovat člověka – tzn. „člověčit“. Realizovat plán, který Bůh s člověkem má. Pokud nežijeme v tomto živém intenzivním vztahu s Bohem vlastně ani nejsme lidmi, ale karikaturami původního plánu člověka.

Bůh nás stvořil s nějakým plánem. Chce nás mít blízko a chce, abychom naplňovali jeho záměr s námi, abychom zkrátka „člověčili“. Chce, abychom si na něj našli čas ve svých dnech a řekli mu, co máme na srdci, co prožíváme, předkládali mu na modlitbě druhé, děkovali, hádali se s ním a ptali se ho, naslouchali mu, nebo s ním i mlčeli.

V každém člověku je krása a každý člověk má v sobě tento Boží obraz. Někdy ho však zaneseme vrstvou špíny a pro jistotu schováme někam do rohu našeho srdce, aby nebyl moc vidět. Jako lidé jsme všichni zhřešili a jsme daleko od Boží slávy... Tohle je něco, co máme všichni společné, obraz Boží v nás je pokřiven. Každý den na nás útočí spoustu špatných myšlenek naší hlavy a negativních zpráv je také všude kolem víc než dost. V našich

životech jsme stavěni před mnoho rozhodnutí, každý den musíme volit cestu. Každý den bojujeme sami se sebou, se svou slabostí, hněvem, sobectvím, touhou vlastnit, ovládat druhé nebo třeba zabezpečit se – máme na to přece nárok! Jako lidé často příliš kroužíme kolem sebe, řešíme si pořád své důležité problémy, své pocity, to jak nás vidí druzí, hmotářství se v nás také daří (materialismus). Toto soustředění se na sebe je Bohu nepřátelské, neboť nemáme žít z vlastních sil a svou pozornost upírat nikoliv na sebe, ale na druhé lidi a na Boha – tak jsme stvořeni.

Musíme si uvědomit jednu důležitou věc. Každá věc a myšlenka, které věnujeme čas, vše, co si dáváme do hlavy, nás nějakým způsobem formuje a posouvá. Buď nás naše rozhodnutí vedou k Bohu blíž, nebo nás oddělují od Boha. Bůh to nechává na nás, respektuje nás a bere vážně to, jak věci vidíme. Každé naše rozhodnutí dnes určuje to, kým budeme v budoucnosti. Ve vztahu s Bohem a lásce můžeme růst a čistit tak Boží obraz v nás, ale pokud nechceme, Bůh nás nechá.

Ano jako křesťané jdeme směrem k němu, ale jakým tempem, to je hodně na nás. Pokud stále nechápeme jednu lekci, budeme jí opakovat tak dlouho, dokud jí nepochopíme a dál půjdeme až potom. Nechci, aby to vyznělo tak, že Bůh je Bohem náboženských výkonů a že je důležité kam se na své cestě dostaneme a podle toho se uvidí, jak to teda s námi bude! Ne přátelé takto ne, dokonáno jest, už jsme spaseni Ježíšovou obětí milostí skrze víru. Ale nebylo by krásné být Bohu blíž? Zažívat s ním víc?

Hlad, to je celkem fajn věc. Vždycky mě dobře informuje o tom, kdy je potřeba jíst. Díky za něj! Je to docela fajn, protože kdyby člověk nejedl, pravděpodobně by rychle pozbyl svých sil. O své tělo se dokážeme většinou starat dobře, dnes již v našich západních zemích málokdo trpí hladem. Vždycky si tak říkám, že by bylo super, kdybych stejně intenzivně cítil duchovní hlad. Velice často naše nitro hladoví, ale tento hlad není tak fyzický jak u těla a dá se přehlušit, stačí si plánovat pořád nějaké důležité aktivity, dlouho pracovat a dělat spoustu dobrých, důležitých a užitečných věcí, pořád všem sloužit. A v tom je ten problém, pro dobré věci člověk často nemá čas na ty nejlepší a nejdůležitější.

Jedno přísloví říká, že cesta do pekla je dlážděna dobrými úmysly.

Niterný hlad člověk také pozná. Byli jsme stvořeni pro vztah s Bohem k Božímu obrazu, jak jsme si říkali dříve a dokud naše bytost nespočine v Bohu, pořád těká a je celá neklidná, nenachází pokoje a pořád se za něčím ženeme, abychom tento hlad potlačili. V takovém stavu pak často vítězí v našich srdcích sobectví a vlastní slabosti nabírají na síle, člověk si připadá nenaplněný, ztrápený životem. Nevidí smysl ve věcech, které prožívá, bloudí a hledá, čeho by se chytil, nebo se snaží hlad po štěstí naplnit

chvilkovými potěšeními. Jako křesťané máme obrovskou výhodu, a to v tom, že známe, čím a jak utišit duchovní hlad.

Pokořoval tě a nechal tě hladovět, potom ti dával jíst manu, kterou jsi neznal a kterou neznali ani tvoji otcové. Tak ti dával poznat, že člověk nežije pouze chlebem, ale že člověk žije vším, co vychází z Hospodinových úst. (Dt 8,3)

Jo! To je ono. Bůh nás chce nasytit i duchovně, chce nám dát víc, než si možná myslíme. Ale s Bohem to není žádný fastfood. Když už jsme u toho jídla: když máme jíst, taky nejdřív jdeme do obchodu, pak připravujeme, pak vaříme a pak teprve jíme, prostě to chce svůj čas. V duchovní oblasti je to důležité dělat také tak, nespěchat a dát si na to čas, učit se hodnotit své myšlenky a hlavně si uvědomit, že to není něco, co bych měl dělat, jen když mi vyjde čas.

Ještě když jsem chodil na gymnázium, tak přibližně před 8 lety se mi stal jeden takový příběh. Nikdy jsem nebyl moc důsledný v učení na střední škole, to přiznávám! Na matematické myšlení mám celkem obdarování, ale tím, že jsem v tom tehdy neviděl smysl, tak jsem se učil často až před hodinou, ale i tak to většinou stačilo. Jednou jsem měl náročný den, ve škole odpolední, pak asi skaut, nebo tak něco a ještě nějaká práce doma. No bylo tolik času, že jsem měl večer dilema, jít se ven modlit, nebo se učit matematiku na zítřejší test? Rozhodl jsem se pro první možnost s tím, že asi dostanu za 5, protože v parametrických rovnicích, které jsme zrovna probírali, se člověk bez naučených postupů těžko prokousával k výsledkům. Pamatuju si jen, že když jsem ten test psal, najednou se mi všechno v hlavě začalo spojovat, vybavily se mi postupy z hodiny i z přestávky, kdy jsme si to ještě opakovali. Nakonec jsem z testu dostal za 1. Nechci ospravedlňovat svou lenost, ani říkat, že učit se není důležité, protože rozhodně je.

Ale je tu něco, co je ještě důležitější, než naše vzdělání, práce, nebo postavení. A to je náš vztah s Kristem, to jestli mu patří naše srdce. V kontextu mého příběhu s matematikou bych si z toho vzal poučení, že bylo dobře se jít večer ven modlit, ale nebylo dobré zbytek dne si zorganizovat tak, aby na matematiku nezbylo nižádného času! To už byla má nezodpovědnost.

Co tímto příběhem také ilustrovat přátelé je ta naléhavost, ta důležitost času s Bohem, naše duchovní sycení se. Uvědomuju si, že my jako lidé často říkáme, že pro nás je důležitou hodnotou, nebo prioritou víra, rodina, přátelé nebo zdraví, vzdělání a jiné krásné hodnoty. Když se lidí zeptáte, asi málokdo vám řekne, že klíčovými hodnotami pro něj jsou peníze, sobectví

nebo třeba respekt u lidí. Dnes jsme jeden před druhým hodně zahalení a to, čím opravdu žijeme, často není vidět.

Je pro nás víra hodnotou, která za to opravdu stojí? Je pro nás čas s Bohem tak důležitý, jak říkáme nebo jak si myslíme? To jsou otázky, na které bolí odpovědět, člověk se snaží se pořád nějak omlouvat a ospravedlňovat – vždyť toho mám přece hodně a to bych nestíhal! A musím ještě udělat to nebo ono! Tady platí staré známé: kdo chce čas mít, ten si ho najde. To, jak žijeme je právě a jen o prioritách, o tom, čemu opravdu dáváme v životě prostor. Ne o čem mluvíme, že bychom tomu chtěli dát prostor.

Někdy nám připadá nemístné říct – jdu se modlit a třeba i udělat práci později. Samozřejmě, pokud se člověk třeba o někoho stará, nebo má děti, s tím časem je to těžší, musí čas víc hledat. Ale chtěl bych, abychom si uvědomili, jakou váhu osobnímu ztišení dával Ježíš, nebo David. Pro ně to nebylo jen něco, co se má dělat, když na to zbude čas. Bylo to esencí jejich bytí, čas na modlitbě a v rozjímání, tam přijímali duchovní potravu. Z té pak byli živí a činili to, co po nich Bůh chtěl, v jejich srdci vládl Boží pokoj. Všechny skutky, co v Božím díle vykonali, byly ovocem tohoto vztahu se Stvořitelem. To nejdůležitější je totiž to, co je uvnitř, ne to, co je na očích.

Dobře, pokud máte nutné povinnosti, hledejte nové cesty, mám kamaráda, co se modlí, když jezdí v autě, protože má hodně práce, rodinu a času opravdu málo. Mně se třeba zase špatně na modlitbu soustředí doma, proto se chodím procházet. Často tedy dělám, že si modlitby píšu do deníku – je to dobré i skrz to, že člověk se lépe soustředí a přirozená lenost jej vede k tomu, že nepíše věty beze smyslu. Můžete zkusit rozjímání nad biblickými texty, nebo se jít modlit na nějakou horu tak, jak to dělal i Ježíš. Naše mysl je hodně přestimulovaná vjemy a informacemi, které se do nás valí ze všech stran, a tak často radši sáhne po něčem zábavnějším. Když se nám nechce se modlit a trávit s Bohem čas řekněme mu to. Když vám to nejde se ztišit, nebo se vám na to špatně nachází čas, prostě, zpomalte, uberte a hledejte, věřím, že náš Bůh vám otevře cestu, ale chce to trpělivost dnešní době často vzdálenou. Jako křesťané máme také výhodu společenství, nebojte se bavit s lidmi ve sboře o prožívání vztahu s Bohem. Můžeme si navzájem poradit, jaký způsob ztišení, modlitby četby bible nám funguje a můžeme se tak vzájemně obohacovat. Nebojte se zeptat se druhých, jak prožívají svůj osobní vztah s Bohem.

U blízkých lidí, které máme v našich životech, je pro nás naprosto přirozené, že s nimi budujeme vztahy. Tím že Boha nevidíme, tak si důležitost budování vztahu s ním často neuvědomujeme a řešíme víc pozemské věci. Ale on je přítomen stále, je nám pořád na blízku a touží po našem srdci, touží po společenství s námi, proto nás stvořil, ke svému obrazu, ke vztahu.

Křtíme se ve jméno Otce syna i Ducha Svatého (Mt 28,19). Takže si uvědomte, že jsme jeho a máte další příjmení, protože na nás vložil své jméno. Naše další příjmení zní Boží nebo Hospodinův. Zkuste si to schválně říct, jak zní vaše opravdové celé jméno. Takhle blízko nás Bůh bere, jako svou nejbližší rodinu. Jakub dokonce píše, že Bůh žárlivě touží po duchu, kterého do nás vložil (Jk 4,5).

David napsal:

„Hospodina stále před oči si stavím, je mi po pravici, nic mnou neotřese.“ (Ž 16,8)

Je důležité uvědomovat si to, že Bůh je nám stále nablízku. On je nám blíže než kdokoliv z lidí, prožívá s námi každý náš den a každou naši myšlenku. Touží, abychom s ním svůj život sdíleli. Víím, že je to těžké, když jej nevidíme, ale zkuste si jen představit tu jeho bytostnou lásku a touhu po nás. On je neskutečný milovník nás lidí, dveře má pro nás otevřené a nechává to na nás, do jaké míry s ním chceme trávit čas a úžasné je, že je to vztah, ve kterém se dá růst po celý život.

Je to cesta – důležité je, že jsme se rozhodli jít za Kristem, díky jeho milosti máme jistotu záchrany. Ale to, jak daleko na té cestě dojdeme, záleží z velké části na nás a na tom, jak moc pustíme Boha do našeho života tím, že si na něj najdeme čas.

ZÁVĚR

Co je víc, přátelé? Pojdme jako křesťané žít a ne přežívat. Co je víc, než dát Bohu prostor ve svém životě, člověčit (realizovat člověka) a žít ve společenství s Bohem pro které jsme stvořeni? Jen tak fungujeme, jen tak jsme lidmi, jakými máme být, jakými jsme byli stvořeni... To, jaký pokoj a radost nám náš Bůh chce dát, vííme, proto jsme křesťany. Vcházejme tedy do ní vědomě a usilujme o to vši svou silou, položme si jej na srdce, tak jako On nás. Uvědomujme si, že je s námi v každé myšlence i činu. Učiňme si z času s Bohem naprosto klíčový prostor našeho života, nezapomínejme na duchovní stravu pro naše nitro tak jako nezapomínáme na jídlo pro naše tělo. Střežme si tento čas jako to nejdražší, co v životě máme tak jako to dělal náš Pán Ježíš.

Zkusme si najít tento týden čas, zamyslet se nad tím, čím žijeme a probrat s Bohem, jak na tom s ním vlastně jsme. On si na nás čas najde rád.

Hlavní myšlenka

I když se všechno kolem kazí a nevypadá to na zlepšení, já se navzdory tomu budu radovat v Hospodinu, který je má spása.

Cíl kázání

Projít si příběhem spolu s prorokem, vést lidi k vytrvalosti ve víře a k víře navzdory všem okolnostem. V Hospodinu je naše radost a naše útočiště i v soužení.

ÚVOD

Abakuk. Věděli byste kde hledat tuhle biblickou knihu? Není úplně známá, ani často čtená. A Není to úplně typická prorocká kniha, ale spíše modlitby proroka a Boží odpovědi na ně. Ale co chce říci takové staré proroctví dnes nám? A má nám vůbec co říct? To jsou otázky, které si musíme na začátku našeho uvažování položit. Doufám, že na konci bude vaší odpovědí ano.

Ale nejdříve se pojdme trochu podívat na některé souvislosti, abychom dokázali proroka pochopit. Jméno Abakuk patrně znamená objímající, nebo se též uvažuje o jeho odvození od názvu jedné rostliny. Hebrejská jména obecně fungují jinak, než ta naše. Mohli bychom tedy říct, že kniha se jmenuje „objímající“, případně názvem jedné rostliny Chabakúku.

Prorok Abakuk přináší své poselství do Judska před Babylonským zajetím. Tedy přibližně na přelomu 7. a 6. století př.n.l., kdy v Judsku kvetou různé nešvary. Abakuk byl pravděpodobně současníkem dalších proroků Jeremjáše a Nahuma. Jeho proroctví je s tím Jeremjášovým v zákrytu a jsou si velmi blízká. Králové, kteří tehdy vládli, odvedli Judejce od Hospodina a vedli je od něj pryč, dál a dál, tato propast mezi Bohem a jeho lidem se neustále prohlubovala. Lid byl ovlivňován modloslužbou okolních národů. Mnoho cizích božstev mělo v Izraeli svá posvátná návrší, chrámy a svatyně. Tyto kultury se zpravidla snažily dostat Božské mocnosti pod kontrolu různými rituály, oběťmi – nezřídka i lidskými a různými dalšími, často

sexuálními praktikami. Judejci přijali postupně tento způsob myšlení a mysleli si, že když budou Hospodinu správně vykonávat službu v chrámu a dělat některá další ustanovení, Hospodina si tím zavážou a on jim bude hojně dodávat požehnání. No a pro jistotu, kdyby náhodou Hospodin zrovna nenaslouchal, sloužili takto mnoha různým Bohům ve snaze si je naklonit a získat jejich přízeň. Jejich víra se vyprázdnila, odosobnila, stala se z ní jen snůška rituálů, zpěvů a čtení textů. Uniklo jim to podstatné, vztah s Hospodinem a láska k němu, uvažování nad jeho zákony a cestami. Rozmohla se bezzákonost, bezprávi. Nebyl nikdo, kdo by se zastal chudého a spravedlivého. Lidé hrubí a sobečtí měli tehdy zkrátka navrch. Abakuk tento stav popisuje v modlitbě následujícími slovy:

ABAKUKOVA STÍŽNOST

Prorocký výnos, který viděl prorok Abakuk. Jak dlouho mám, Hospodine, křičet o pomoc, a ty neslyšíš, volat k tobě: Násilí! a ty nepomůžeš? Proč mi ukazuješ zlo a hledíš na trápení? Zkáza a násilí je přede mnou, trvá spor a pozvedá se svár. Proto je zákon ochromen a právo nikdy nepronikne, protože ničema obkličuje spravedlivého, proto pronikne právo pokřivené. (Abk 1,1-4)

Ptám se znovu: pořád si myslíte, že je nám tato doba vzdálená? Mě ani tak ne. Celé dějiny církve až dodnes vždy bylo a je napětí mezi náboženskou formou a obsahem, vzpomeňte na Ježíšovy dialogy s farizeji, pro které bylo formální dodržování tím pravým projevem zbožnosti, nebo středověk kdy se přední místa v církvi často proměnila v politické a mocenské pozice a stala se tak pouze formálními.

I v našem životě se může stát, že zapomeneme, proč jsme se vydali na cestu k Bohu. Zapomeneme, s kým to vlastně jdeme a necháme se unášet, nést ve vyjetých kolejích stereotypu, nečekáme už od Boha nic zásadního, už ho přece známe... Vytrvat s Bohem na životní cestě v opravdovosti a pokoře před Bohem, to je ta pravá výzva.

Tohle zamyšlení nad tím, kam se duchovně dostali Judejci, může pomoci i nám. Nemysleme si, že jsme nějakí velice zralí křesťané ani, že máme největší poznání ze všech. Pokora je klíčem, jak se nedostat do této duchovní pasti. Víra je o proměňujícím láskyplném vztahu s Hospodinem, nikoliv o správném formálním náboženství nebo nejlepší věrouce. Pokud to chápeme, tak s větší úctou a s láskou pohlížíme na ostatní lidi. Ježíš na to říká: „*Ne tak bude mezi vámi; ale kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem.*“ (Mk 10,43)

Říkám si, co celá ta společnost, copak ostatní lidé neviděli, co se děje? Copak tam nebyl soucit? Judejci se odklonil od Boha a šli si svou vlastní

cestou. Jak mi to připomíná někdy i náš život. Čím dále je člověk od Boha, tím slabší je jeho schopnost soucítit se vším tvorstvem. Naopak, čím je mu blíže, tím více v něm roste láska, pochopení a soucit. Je mu líto lidí, kteří se trápí, bolí ho ničení přírody i trápení zvířat, protože má soucit. Přestává slabší, nebo obecně druhé lidi soudit a osvobozuje se od prosazování sebe sama, svých názorů a svých cílů, protože láska k nim je mu dražší, než jeho vlastní touhy a názory.

Bůh takto působí na srdce proroka, který díky tomu má v srdci soucit s trpícími. Trápí ho bolest lidí kolem něj, souží se a bolí ho to. Vidí kolem sebe jen samé zlo. Všude kolem něj je trápení a bolest. Vidí společnost, která je v morálních troskách. Ničemové se sápu po moci, spravedliví lidé jsou jimi utlačováni. Ubozí nemají zastání. Zákony, které dal Izraelitům Bůh, jsou pošlapávány. Prorok je zoufalý, drásá to jeho ztrápené srdce a v tomto stavu volá k Bohu.

Hospodin na to Abakukovi odpovídá a vyhlašuje soud nad Judským královstvím.

BOŽÍ ODPOVĚĎ – POVOLÁNÍ BYBYLOŇANŮ

Pohledte na pronárody, popatřte! Ustrnete údivem nad tím, co vykonám za vašich dnů. Nebudete věřit, až se o tom bude vypravovat. Já totiž povolám Kaldejce, pronárod krutý a prchlivý, jenž projde široširou zemí, aby se zmocnil příbytků, které mu nepatří. Je příšerný a hrozný, vyhlašuje vlastní svrchované právo. Jeho koně jsou hbitější než levharti, dravější než vlci za večera; jeho jezdci uhánějí tryskem, jeho jízda se zdaleka žene, letí jako orlice, jež spěchá za kořistí. Každý z nich se žene za násilím, dychtivě míří vpřed. Sebral zajatců jak písku. Z králů si tropí žerty, hodnostáři jsou mu k smíchu, každé pevnosti se směje, nahrne prach a dobude ji. Potom přelétne jak vítr a táhne dál obtížen vinou, za boha má vlastní sílu. (Abk 1,5-11)

Babyloňané jsou totiž morálně ještě daleko víc zpustlí, než Izraelci. Svou sílu mají za božstvo a věří v ní. Chytají národy do sítí a loví lidi do otroctví. Dobývají celá města, vraždí, znásilňují, berou lidi do zajetí a nepoddajná města pálí a plení. Abakuk z našeho pohledu oprávněně téměř propadá zoufalství. Je to šílená situace, představte si, že někoho zkaženého za jeho zločiny bude trestat někdo ještě daleko zkaženější. Babyloňané se stanou nástrojem Boží výchovy Božího lidu, aniž by o tom věděli, nebo o to stáli. Nevědomě tak pracují podle Božích plánů. Tak jako tehdy, i dnes má Bůh dějiny ve svých rukou a bdí nad vším co se děje.

ABAKUKOVA DRUHÁ STÍŽNOST

Abakuk na tuto Boží řeč namítá:

Tvé oči jsou čisté, nemohou se dívat na zlo a hledět na trápení. Proč tedy trpíš věrolomné, mlčíš, když svévolník pohlcuje spravedlivějšího? Což jsi učinil lidstvo jako mořské ryby, jako havěť, nad níž nevládne nikdo? On udicí vytahuje všechny a lapá je do své sítě, do svého nevodu je chytá. Proto se raduje a jásá. Proto obětuje své síti a svému nevodu pálí kadidlo; neboť skrze ně se mu dostává výborného podílu a nejtučnějšího pokrmu. Což bude svou síť vyprazdňovat bez přestání, bez soucitu vraždit pronárody? Postavím se na své strážné stanoviště, budu stát na hlásce a vyhlížet, abych seznal, co ke mně promluví a jakou odpověď dostanu na svoji stížnost. (Abk 1,13-2,1)

Přednáší své stížnosti přímo Bohu, namísto toho, aby ničil sám sebe a skončil v depresích. Hnusí se mu surovost babyloňanů, jejich pýcha je mu ohavnou.

BOŽÍ ODPOVĚD

Na prorokova slova reaguje Hospodin ve 2. kapitole a jsou to slova soudu pro Babyloňskou zemi. Nejdříve mě zaujala větší délka této části v porovnání s výrokiem proti Izraeli. V první Boží odpovědi Bůh používá Kaldejce jako svůj nástroj, kdežto zde vyhláší trpký soud nad tímto svým nástrojem, nad Babylonem a jeho způsobem myšlení. Z tohoto textu vyplývá, že pro Babylon jsou charakteristické tyto rysy:

- Ten, kdo je pyšný a nenasytný před Bohem neobstojí
- Babylon zatěžuje těžkým břemenem všechno a všechny kolem sebe, spotřebovává ostatní ke svému životu, bere si, co mu nepatří a nedává. Staví své království na prolité krvi a svůj blahobyť na otročké práci jiných
- Podvádí a lstí obelhává druhé
- Dokonce hřeší sám proti sobě, když se snaží vyhladit mnohé národy.
- Uctívá němé modly, které nemají ducha

Společnost, která takto jedná a uvažuje, snaží se ze všeho získat co nejvíc pro sebe na úkor ostatních, ta je v hlubokém duchovním rozvratu a ten vždy předchází rozvratu politickému. To můžeme ostatně pozorovat napříč dějinami třeba i v Řecku nebo Římě. A je to i logické, společnost, ve které jsou hodnotami úspěch, peníze a blahobyť vede k tvrdým mocenským bojům a sebezprosazování dravců, kteří se sápu nahoru po zádech jiných,

nemaje žádných překážek. Přeneseně lze Babylonu užít jako způsobu myšlení, tím se stává toto poselství aktuálním i dnes pro nás. Každý, kdo žije na úkor druhých, je pyšný, hledá jen svůj vlastní prospěch, obelhává jiné tak těmito svými činy sám nad sebou vynáší rozsudek a svým jednáním si přivozuje vlastní zánik. Je mu daleko činit pokání a neuvědomuje si vlastní konečnost a omezenost.

Jak víme, dnes národ izraelitů stále existuje, ale Babylon žije už jen v myšlení lidí, jak jsme si jej popisovali. Čím to? Pokusím se nastítnit možné řešení. V činech obou národů v principu příliš velké rozdíly nejsou, oba národy činí zlo, násilí vzkvétá, zákon je pošlapáván a lidé na okraji společnosti jsou utlačováni. Babylon ničeho nelituje a před nikým se neskloní, vzpomeňte na krále Belšazara, posledního krále Babylonu, který opěvoval jen svou sílu, bohatství a moc. Vysmíval se Bohu a ještě té noci Peršané dobyli Babylon, ten padl a král smrtí zemřel. Bůh je sice miluje, ale oni jej v pýše vytrvale odmítají. Je to cesta vzpoury vůči Bohu, která vede do záhuby. Naproti tomu Izrael je sice ponořen ve špíně až po uši, avšak Bůh jej také miluje a ví, že alespoň někteří z něj jsou schopni se pokořit a činit pokání ze svých hříchů a obrátit se na cestu k němu.

Zatím jsme spolu prošli tím, jak si Abakuk Bohu v modlitbě povzdechl, že vidí ve své zemi násilí, zlo a bolí ho z toho srdce. Bůh mu odpověděl, že o tom ví, a že už povolal krutý národ, aby vykonal soud nad Izraelem, nezničí jej však zcela. Abakuk poté znovu běduje a říká Hospodinu, že přece ti Kaldejci jsou ještě daleko ukrutnější a zvrácení. Takové zlo je přece nenecháš páchat podle jejich zvěle, to si budou pořád takhle vyskakovat?! Hospodin odpoví, vyhlásí krutý soud nad Kaldejci, budou zničeni jednou provždy.

Hospodin tedy promluvil, jeho řeč končí slovy: *Hospodin je ve svém svatém chrámu. Ztiš se před ním, celá země!* - tedy vzdejte mu čest, neboť jen on panuje a jemu náleží vláda, je přesně tam, kde má být.

ABAKUKOVO SLOVO

Teď se dostáváme obratem zpátky k proroku Abakukovi. Na Boží řeč o zničení Babylona reaguje, říká mu:

Hospodine, slyšel jsem zprávu o tobě; bojím se, Hospodine, o tvé dílo. Obnov jej v těchto letech, dej ho poznat v těchto letech; v nepokoji pamatuj na slitování. (Abk 3,2)

Abakuk se bojí o Boží dílo, o jeho lid. I my se někdy můžeme strachovat a bát toho, jak to bude s křesťany, nebo se děsit toho, co se děje ve světě a ve společnosti kolem nás. Dále je však v jeho promluvách patrné, že o tento

svůj strach přišel, že ho z něj Bůh skrze modlitbu, bolest a jeho vytrvalost sejmul. Bůh mu dal poznat, že to není jeho starost, ale že je to Boží věc, Hospodin má totiž konečné slovo ve všem, jemu se nic z rukou nevymyká. Stejně tak i my se dnes nemusíme trápit nad Božím dílem. Tím nechci říct, abychom na něm nepracovali, ale není to naše starost, co neočekávatelného se stane, Bůh si řídí křesťany a církve dnes stejně, jako si řídil záležitosti tehdy. On má poslední slovo ve všem a má v rukou dění kolem nás.

V dalších verších se Abakuk sklání před Boží velikostí (Jeho nádhera přikryla nebesa, jeho chvála naplnila zemi.), popisuje, jak Bůh ničí a jak je majestátní (Zůstane stát a zatřese zemí, pohlédne a národy se chvějí; odvěká pohoří se tříští, dávná návrší klesají, jde dávnou cestou.). V závěru této jeho řeči je tato výpověď o prorokově stavu poté co k němu Hospodin promluvil:

Zaslechl jsem to a mé nitro se chvělo, když jsem to uslyšel, mé rty se třásly, hniloba vešla do mých kostí. Třesu se, tam kde stojím, protože musím čekat do dne soužení, kdy přitáhne národ, jenž na nás vtrhne. (Abk 3,16)

Je z toho zdrcen, celý se třese, když pomyslí na to, co má přijít. Že do jeho vlasti vtrhnou nepřátelé, budou plenit a ničit všechny a všechno, co má rád. Drtí ho ta tíha toho, že to ví s jistotou, protože to, co říká Bůh, platí. Už se nesnaží s ním smlouvat. Ví, co přijde, a ví také, že to musí přijít. Je to nepředstavitelně těžká situace.

V celém poselství této knihy je úžasné sledovat linii prorokova myšlení a jeho duchovní proměny. Probuzen k soucitu je ztrápený násilím a bezprávím, které vidí kolem sebe. Stěžuje si Hospodinu, je mu těžko. Bůh mu odpovídá a prorokovi je zdá se ještě hůře, když slyší slova soudu pro svůj lid, ale setrvává s Bohem v dialogu. Modlitba je schopna člověku umožnit vnímat kontext, ve kterém se věci odehrávají a získat tolik potřebný odstup. Někdy je třeba nespěchat tolik s odpovědí a s řešením, ale setrvávat v čekání a ve věrnosti Hospodinu, tak jako Abakuk.

My křesťané někdy říkáme: „věřím, protože...“ Protože pro mě Bůh udělal to, nebo ono, protože mě vede, protože mě má rád aj. To, k čemu zde ale dochází Abakuk, není víra *protože*, ale víra *navzdory*. Víra navzdory bolesti, utrpení, nepochopení a zlu, které se děje. Pevná víra.

Po těchto jeho slovech následuje modlitba, která je vrcholem jeho pevné víry v Boha a důsledkem jeho proměny prostřednictvím Božího slova a vytrvalé modlitby. Vyvolává to v něm potřebu spontánní chvály Hospodina a vzývání jeho jména, v něj skládá svou naději v šílenství a chaosu, co je všude okolo něj. Jeho pokoj je v Hospodinu.

Abakuk 3:17-19 I kdyby fíkovník nevypučel, réva nedala výnos, selhala plodnost olivy, pole nevydala pokrm, z ohrady zmizel brav, ve chlévech dobytek nebyl, já budu jásosem oslavovat Hospodina, jásat ke chvále Boha, který je má spása. Panovník Hospodin je moje síla. Učinil mé nohy hbité jako nohy laně, po posvátných návrších mi dává šlapat. Pro předního zpěváka za doprovodu strunných nástrojů. (Abk 3,17.19)

Je to až neuvěřitelná výpověď. Prorok nakonec i s vědomím vši té zkázy, která musí přijít, nemůže jinak než chválit Hospodina. Je to víra pokorná, očekávající a vytrvalá v modlitbě. Bůh nás k této víře zve i dnes. Je to víra navzdory všemu děsivému a zlému kolem nás. Navzdory všemu, co se dělo a děje je Hospodin dobrý a má věci v rukou, to On bude mít poslední slovo nad tímto světem i nad životem každého člověka, On nás provede všim tak, jako nás vedl v minulosti, to On je Pánem. Jeho jméno je oslaveno, chvála našemu Bohu navzdory všemu. Panovník Hospodin je moje síla. Učinil mé nohy hbité jako nohy laně, po posvátných návrších mi dává šlapat.

Hlavní myšlenka

Jak reaguje člověk, když ho Hospodin povolává

Cíl kázání

Aby si nejen člověk, který s Bohem vstoupil do smlouvy, uvědomil svoji závislost a z toho vyplývající zodpovědnost vůči Stvořiteli.

Stalo se vám někdy, že vás Bůh povolal, abyste něco udělali, a vám to nebylo po chuti? Mně ano. Boha jsem milovala, a chtěla ho poslouchat, ať se dělo cokoli. To jsem si myslela. Ale protože se toho dělo víc, než jsem byla schopná unést, rozhodla jsem se dělat něco úplně jiného, než po mně Bůh chtěl. Vědomě. Měla jsem totiž jiná očekávání. A měla jsem totiž už všeho dost.

Možná právě proto je mi prorok Jonáš tak blízký. Jonáše povolal Bůh, aby šel do Ninive a varoval město před Božím soudem pro jeho hříchy:

„Vstaň, jdi do Ninive, toho velikého města a volej proti němu...“ (Jon 1,2)

Volal prorok? Ne. Jonáš se rozhodl zmizet „po anglicku“, aniž by zřejmě měl v té době tušení, že nějaká Anglie vůbec existuje. Sebral se, sestoupil do Jaffy, zaplatil si v přístavu cestu lodí až na konec světa, až někam do Taršíše, což byla kolonie Féničanů kdesi na konci tehdejší mapy světa. Konec světa byl tehdy pro proroka Jonáše někde ve Španělsku. Mělo uplynout ještě více než dva tisíce let, než italský rodák a zbožný křesťan Christoforo Colombo, objeví nový kontinent, který později nazvou Amerikou. Živě si umím představit, jak si v období osmého nebo devátého století před Kristem prorok Jonáš pod fousy brblá: „No jasně, ale to už stačí. Mělo by to být jinak. Takhle mě to už fakt nebaví. Samý trable z toho koukají. Končím. Mám lepší plán.“ Podle mé představy prorok, pomazaný Duchem svatým, musel

vnímat jeho hlas, ale konec světa byla snad Jonášova naděje, jak před ním uniknout.

Já jsem samozřejmě také měla lepší plán, často máme lepší plány, než jaké s námi má Bůh. Nezřídka se řídíme raději vlastní hlavou. To, že prorok sestoupil do Jaffy, vypovídá o tom, že se rozhodl od Hospodina odejít. Bůh nás totiž natolik převyšuje, že se k nám sklání, když s námi chce být, a On s námi touží být stále. To my, když od něho odcházíme, sestupujeme na své vlastní cesty, za které si často i ochotně sami zaplatíme. Mně cesta od Hospodina stála velmi mnoho a zavedla mě tam, kde jsem nikdy nechtěla být. Ale pojďme se podívat, kam galilejského proroka Jonáše zavedly jeho kroky.

Bůh za prorokem Jonášem přichází a mluví a nic. Necháává Jonáše odejít. Skutečně? Zdá se, že ano, protože Jonáš si jde furiantsky po svém a Boha nechal za svými zády. Sám sebe postaví jako vůdce na neznámé expedici, místo aby kráčel v bezpečí za svým Pánem. Má svou hlavu, má svůj rozum. Jak se vypořádá s nebezpečím na své dobrodružné cestě lodí s pohledem odvráceným od Hospodina?

„I uvrhl Hospodin na moře veliký vítr a na moři se rozpoutala veliká bouře. Lodi hrozilo ztroskotání.“ (Jon 1,4)

Hrůza. Otrlé, větrem a mořskou solí ošlehané námořníky zachvátila panika, zatímco Jonáš v klidu spal.

„Vstaň a volej ke svému Bohu!“ (Jon 1,6), naléhali na Jonáše námořníci zděšení z toho, že se s nimi plaví někdo, kdo se rozhodl být na svém Bohu nezávislý a řídit se vlastním rozumem. Dokonce spí, i když jeho Bůh, před kterým je na útěku, rozběsí všechny živly. Jako kdyby mu to bylo jedno, jako kdyby mu to bylo naprosto lhostejné. Jeho postoj vůči bližící se katastrofě je zcela netečný, nic s ním nehne. Zdá se, že je pevně rozhodnut pokračovat v tom, co si předsevzal. V útěku od Boha. Co na tom, že běsí živly, Jonáš se chová, jako kdyby žádný Bůh nebyl. Už Vás někdy někdo tak důsledně ignoroval? Třeba někdo, koho jste měli rádi?

Jeho klid je pro vystrašené námořníky nadpřirozený jev, který je děsí. Dali by nevím co, za to, aby se moře uklidnilo. Ti bouřemi zocelení muži jsou najednou celí roztřesení a odhazují do moře vše, co jim přijde pod ruku. Ovládla je panika. Ztrácejí rovnováhu v chaosu.

A Jonáš nic. Spí. V naprostém klidu. Skoro by se zdálo, jako by Boha znal tak dobře, že pokojně uléhá a pokojně spí i v tomto nečase. Buď jako by mu na

životě vůbec nezáleželo, ale v tom případě by nemusel mít problém jít do Ninive, pakliže důvodem útěku byl strach. Nebo jako kdyby Boha znal do té míry, že si byl jistý, že ho ochrání. Byl to přece prorok, který měl s Bohem zkušenosti. Já nevím, kolikrát už předtím slyšel slovo Hospodinovo. Ostatně o tom i mluví v Jon 4,2:

„Ach, Hospodine, což jsem to neřikal, když jsem byl ještě ve své zemi? Proto jsem dal přednost útěku do Taršíše! Věděl jsem, že jsi Bůh milostivý a plný slitování, shovívavý a nesmírně milosrdný, že tě jímá lítost nad každým zlem.“ (Jon 4,2)

A to podle Jonáše není dobře. Jonáš se chová jako dítě vychované v bezpečném prostředí, které truceje před rodiči. Bůh pro něho nebyl pouhou formou zahrnující formální obřady a formální oběti. Bůh pro něho byl obsahem, kterým byl naplněný. Mezi Bohem a Jonášem, navzdory tomu, že prožíval krizi víry, byl konkrétní a blízký vztah. A proto Jonášova snaha utéct před Bohem se zdá stejně marná, jako když se děti pokoušejí utéct před svým stínem za plného slunce. Proto ať chtěl nebo nechtěl, Jonášův odchod a nekomunikace byly také komunikací. Svým chováním vlastně Bohu něco říkal.

Jasně dal najevo, že nechce zachránit Ninive. Viděl to jinak, než Bůh a snad doufal, že to Bůh konečně pochopí a změní názor. Možná doufal, že Boha svým mlčením vychová. Že Bůh nakonec ustoupí, protože uzná, že má Jonáš pravdu, a nakonec Asyřany potrestá tak, jak si podle Jonáše zasloužili.

„Vstaň a volej ke svému Bohu!“, řekl mu velitel lodi. A Jonáš? Dal přednost mlčení. Než aby volal v nebezpečí k Bohu, raději si zvolil smrt. *„Vezměte mě a uvrhněte do moře, a moře vás nechá na pokoji. Víím, že vás tahle veliká bouře přepadla kvůli mně“ (Jon 1,12),* odvětil stoicky.

Jonáš byl rozhodnut nést důsledky svého rozhodnutí, ke kterému se před námořníky také čestně přihlásil. S nimi komunikoval. S Hospodinem nikoliv.

Zkuste si představit, že se vaše manželka nebo manžel najednou odmlčí. Přestane mluvit. Dělá, že jste vzduch. Nekomunikuje. Většinou to není proto, že je šťastná/ý a spokojená/ý a ze všeho kolem nadšená/ý. Spíš naopak. Chce to změnit, ale někdy neví, jak to udělat jinak, než že přestane mluvit. Jinak si neví rady.

Jsem si jistá, že Bůh v té chvíli Jonáši rozuměl lépe než Jonáš sám sobě, a proto mu nevyhověl. Nenechal ho utopit se v rozbouřeném moři. Měl jiný plán.

Jonáš měl vlastní hlavu. Zvolil si vlastní cestu. Jenže kam ho zavedla? Do bezvýchodné situace. Do břicha mořské obludy. Jak z toho ven, v tom už mu jeho rozum neporadil. Jeví se, že se stal Jonáš bezmocným. Už si nemohl zvolit žádnou únikovou cestu. Nemohl nic. Jen čekat. Čekat v ústrojí veliké ryby, kde neměl pojem ani o prostoru ani o čase. Zbývala mu jedna jediná cesta. Cesta do svého nitra.

Jonáš byl v útrokách obludy tři dny a tři noci. Měl dost času na přemýšlení a měl čas pochopit, kam vedou cesty, když Bohu ukáže záda. Dospěl k závěru, že se chce vrátit zpět a tak přichází za Bohem, i když si svůj průšvih vyrobil sám, a ještě si ho předplatil. Až když se ocitl v říši smrti, jako trpící, ale stále živý, vzpomněl si na Boha. Uvědomil si, že je na něm závislý a že jen Bůh mu může pomoci. A Bůh mu neoplatil mlčením, Bůh Jonáše slyšel. On slíbil, že nenechá člověka hledajícího a tlukoucího na dveře bez odezvy. Bůh je tam a zachraňuje Jonáše, aby mohl pokračovat ne ve své vlastní cestě, ale v cestě, na kterou ho povolal Bůh.

Jonáš jako prorok byl naplněný Duchem svatým. Pomazání Duchem svatým byla podmínka pro prorocké povolání. Přijetí prorockého povolání v modlitbě zřejmě předpokládá vyjasnit si pravidla. Patrně také předání si slibů mezi Hospodinem a prorokem. Jonáš tedy mohl být na cestě do svého nitra konfrontován s nějakým nesplněným slibem. S něčím, co Bohu slíbil a pak nesplnil. Nikoli Jonáš mlčením vychovával Boha, ale Bůh vychovával Jonáše až k bodu, kdy prorok poznal, že nechat se vést Hospodinem znamená jít po cestě života. Dosud Jonáš buď vyvíjel vlastní aktivity, kterými naplnil své myšlenky a plány nebo spal. Teď se však musel setkat v Duchu s Hospodinem, kterému předtím nekompromisně ukázal záda.

Když se obrátil, dotek, který Jonáš Bohu dovolil, vyústil v modlitbu a vyznání. Tím dotekem Bůh otevřel jeho srdce a Jonáš pochopil, že mimo Boha žádné jiné životaschopné cesty není. Přečtěme si nyní Jonášovu modlitbu:

I modlil se v útrokách ryby k Hospodinu, svému Bohu. Řekl: „V soužení jsem volal k Hospodinu, on mi odpověděl. Z lůna podsvětí jsem volal o pomoc a vyslyšels mě. Vhodil jsi mě do hlubin, do srdce moře, obklíčil mě proud, všechny tvé příboje, tvá vlnobítí se přese mne převalily. A já jsem si řekl: Jsem zapuzen, nechceš mě už vidět. Tak rád bych však zase hleděl na tvůj svatý chrám! Zachvátily mě vody, propastná tůň mě obklíčila, chaluhy mi ovinuly hlavu. Sestoupil jsem ke kořenům horstev, závory země se za mnou zavřely navěky. Tys

však vyvedl můj život z jámy, Hospodine, můj Bože! Když jsem byl v duši tak skleslý, Hospodina jsem si připomínal; má modlitba vešla k tobě ve tvůj svatý chrám. Ti, kdo se šalebných přeludů drží, o milosrdenství se připravují. Já ti však s díkyvzdáním přinesu oběť; co jsem slíbil, splním. U Hospodina je spása!" I rozkázal Hospodin rybě, a vyvrhla Jonáše na pevninu. (Jon 2)

Jonáš teprve v břiše mořské obludy našel sílu volat k Bohu. Do té doby před ním utíkal. Nejdřív se vydal na cestu, kterou stejně nevykonal. Pak se nechal uvrhnout do hlubin moře, kde se stejně neutopil. Pořád se mu nedaří být pánem situace, zdá se být slabý. A když se stane úplně nejslabším, konečně poslechne a obrátí se k Bohu. Okamžik obrácení slabého člověka je okamžikem Boží síly. Taky se někdy cítím jako Jonáš. Někdy se Boží zásah projeví okamžitě, jako u Jonáše. Jako kdyby mi Bůh foukl do plachet, plachtím na jeho perutích, surfuju na jeho vlně a znovu naberu dech života. Jindy cesta z mé osobní obludy vede pozvolněji a o to více mě učí mít pohled upřený na Boha. Právě v okamžiku, když Jonáš zvládl svoji učební lekci, rozkázal Hospodin rybě a vyvrhla Jonáše na pevninu.

Ten dostal další šanci, aby šel po právě té jediné správné cestě. Tentokrát je cesta do Ninive o něco delší, než by ji měl původně z vnitrozemí. Ale slib je slib a Jonáš se už po dvou lekcích poučil.

Vstaň, jdi a volej – řekl Bůh a Jonáš mlčel.

Vstaň a volej ke svému Bohu – řekl mu velitel lodi. Ale Jonáš mlčel.

Třetí lekce začíná Božími slovy:

„Vstaň, jdi do Ninive, toho velikého města, a povolávej v něm, co ti uložím.“ (Jon 3,2)

A prorok tentokrát šel. Neprocházel to obrovské město křížem krážem a nepovolával několik dní. Jen si do něho odskočil na jeden den. Slib splnil. Nebo ne? Stačilo to? Stačilo. Stejně jako stačilo pár ryb a pět chlebů, aby Bůh nasytil pět tisíc mužů...

Ninivané, obávaný národ, který se vyžíval v krutosti, si uvědomil, že mu skutečně hrozí záhuba.

„I uvěřili ninivští muži Bohu, vyhlásili půst a oblékli si žíněné suknice od největšího až po nejmenšího.“ (Jon 3,5)

Takto oni vyjadřovali své opravdové pokání. A proto Bůh svůj zničující plán vůči nim zrušil.

Bůh zasahuje, když člověk opravdově lituje svých hříchů a vrátí se k Bohu ze svých vlastních cest. Bůh zachraňuje, když člověk vyznává, že ho Bůh přesahuje. Zachraňuje nejen své děti, které se rozhodnou dát na první místo svůj vlastní rozum a spoléhat se na své vlastní síly. Zachraňuje i pohanské námořníky, a také kruté a modloslužebné Ninive, když se k němu obrátí. Bůh slyší, Bůh koná, Bůh zasahuje, Bůh zachraňuje, Bůh plní svoji část smlouvy i nad její rámeček, protože je věrný.

A jak to bylo s Jonášem? Prorokem, který se rozhodl odejít od Boha? Poté, co ho Hospodin vytáhl z jeho vlastního průšvihů?

„Jonáš se velice rozezvil a planul hněvem.“ (Jon 4,1)

Tady si to potřebuji zrekapitulovat. Jonáš odmítl splnit svoji část smlouvy, otočil se k Bohu zády, ignoroval ho, jeho vlastní cesty ho přivedly do bezvýchodné situace, teprve pak se obrátil k Bohu, Bůh ho vysvobodil a Jonáš nakonec splnil svůj slib, protože se nedalo jinak, ale výsledek byl, že se Jonáš na Hospodina naštvál. Jako by si ještě pořád nepřestal myslet, navzdory zkušenosti se svou vlastní slabostí, že ví lépe než Bůh, jak správně naložit s Asyřany.

A Hospodin? Měl pro Jonáše další lekci, nechal vyrůst skočec, aby Jonáše chránil před žárem slunce a pak ho - nechal uschnout. Prorok Jonáš opět vzplál hněvem a podle mě naprosto logicky.

„Slunce bodalo Jonáše do hlavy, až úplně zemdlel a přál si umřít.“ (Jon 4,8)

Kolikrát se mi chce taky zvolat: „Copak tomu všemu chaosu a Boží nepředvídatelnosti nebude nikdy konec?“ Zdá se, že dokud budeme chodit po vlastních cestách, tak ne.

Na příběhu Jonáše si nejde nevšimnout, že na rozdíl od toho, jak jsme my lidé často rozkolísaní, Bůh je stabilní a věrný, je stále týž, a to vůči všem.

Nakonec Jonáš pokorně prosí, aby si Bůh jeho život vzal. Už neutíká. Uznává tím, že Bůh je jeho Pán. Ještě stále však nechápe, že Bůh se na lidi, celou společnost a systémy dívá jinak než člověk, který je součástí onoho systému. Bůh totiž není součástí žádného systému. Bůh je ten, kdo je nezávislý. Bůh je ten, kdo člověka vychovává. Bůh je vždy blízko. Bůh chce zachránit každého člověka.

Bůh nám ukazuje naše lidské slabosti na Jonáši a svoji sílu tváří v tvář roztěkanému světu, zmatenému lidstvu, svéhlavému a ztracenému.

Konfrontuje nás se skutečností, že dokonce i prorok může Bohu ukázat záda. A co se stane? Bůh se oslaví!

Přesto má Jonáš dál své lidské touhy a potřeby. Příběh Jonáše je nedokončený příběh o nepřetržitém budování vztahu člověka, který vstoupil do smlouvy s Hospodinem. Stejně tak je prozatím nedokončený příběh našich životů.

Bůh svoji část smlouvy plní.

Plním ji také já?

Plníš ji také ty?

Hlavná myšlienka

Odpustenie je potrebnou súčasťou nášho života.

Cieľ

Odpúšťať ľuďom.

Dnes by som sa chcel s vami zastaviť u troch pasáží v dobre známom podobenstve, ktoré rozpráva Ježiš. Je to príbeh rodiny, príbeh otca a jeho dvoch synov. V evanjeliách sú dva podobenstvá o synoch, takže bude to jeden z nich. A tak vás pozývam otvoriť si so mnou Biblie a budeme čítať v evanjeliu podľa Lukáša, 15. kapitola:

Istý človek mal dvoch synov. Mladší z nich povedal otcovi: 'Otec, daj mi podiel z majetku, ktorý mi patrí.' A otec im majetok rozdelil. Po niekoľkých dňoch si mladší syn všetko vzal, odišiel do ďalekej krajiny a tam svoj majetok hýrivým životom premárnil. Keď všetko premrhal, nastal v tej krajine veľký hlad a on začal trpieť núdzu. Išiel teda a uchytil sa u jedného obyvateľa krajiny. Ten ho poslal na svoje pole pásť svine. Túžil nasýtiť sa aspoň strukmi, čo žrali svine, ale ani tie mu nikto nedal. (L 15,11-16)

PRVÝ POHĽAD

Tu by som sa chcel zastaviť u prvej pasáži ktorá je v 17-19 verši:

Vstúpil do seba a povedal si: 'Koľko nádenníkov môjho otca má chleba nazvyš, a ja tu hyniem od hladu. Vstanem, pôjdem k svojmu otcovi a poviem mu: Otec, zhrešil som proti nebu aj proti tebe. Nie som viac

hoden volať sa tvojím synom. Prijmi ma ako jedného zo svojich nádenníkov.'

Mladší syn, po premrhaní všetkého, ostáva na mizine a k tomu sa v krajine rozmohne hlad. Vidina lepšieho života je preč. A tak sa pripojí alebo pritúli k človekovi, ktorý má prasatá, a tento náš syn ich začne pást. Prasatá sú pre židov nečisté tvory, preto sa ich nedotýkajú, nechovajú ich, jednoducho povedané nechcú ich mať v blízkosti, takže pre nášho syna pást prasatá je to dosť ponižujúce. A nielen to - zároveň hladuje a ani si nemôže dať to, čo tie prasatá majú. Pravdou je, že táto nepríjemná situácia ho pritlačila do bodu, keď sa musel zamyslieť nad svojim životom, a začal prehodnocovať to, ako sa zachoval k svojmu vlastnému otcovi.

To, čo mu totiž povedal, je i v dnešnej spoločnosti považované za nepripustné. Syn si požiada dedičstvo svojho otca za jeho života. On mu vlastne povedal: Otec, ja nebudem čakať kým ty zomrieš, daj mi moje dedičstvo. Pre mňa si už aj tak mŕtvy, ja pôjdem svojou cestou. Chcem si žiť po vlastnom. Nie je to drzosť? A toto povedal syn otcovi, ktorý ho vychovával a staral sa o neho. A tak syn, vzhľadom na situáciu, naozaj má nad čím zamýšľať.

Ale môžeme konštatovať, že pochopil, čo spravil, a tak sa rozhodne vyznať otcovi, povedať mu že to čo spravil je hriech, nie len voči nemu ale aj voči samotnému Bohu.

Viete, veľa krát máme problém, aj keď si neuvedomujeme, že máme problém. Tak ako syn si uvedomil, až keď bolo zle, ale reálne mal problém už skôr. A niekedy Pán Boh využije rôzne okolnosti, ktoré nie vždy bývajú príjemné (možno napätá situácia, konflikt), ktoré nás zastavia alebo nám nastaví zrkadlo a ukážu nám realitu. Čo sme spravili, povedali alebo urobili. Vtedy sa potrebujeme vyznať ako náš „márnotratný syn“: „Ublížil som ti, priateľu,“ „to, čo som povedal sused, bolo zle“, a často krát „môj nebeský Otče, prosím, odpusť mi“.

A tak potrebujeme si uvedomiť a vyznať chyby, lebo to je cesta domov.

DRUHÝ POHĽAD

Odpustili by ste takému synovi ? Po tom, ako sa k vám zachoval, a po tom, čo sa vám doniesli správy, že ak niekto vie naozaj hýriť, chlastať, tak je to on? Popremýšľajte nad odpoveďou a zatiaľ poďme k druhej pasáži:

Vstal teda a šiel k svojmu otcovi. Ešte bol ďaleko, keď ho otec zbadal. Zlutoval sa nad ním, pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. Syn mu povedal: 'Otec, zhrešil som proti nebu i proti tebe. Nie som viac hoden volať sa tvojím synom.' Ale otec povedal svojim sluhom: 'Prineste rýchlo najkrajšie rúcho a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy! Privedte vykrímené tela a zabite ho! Jedzme a radujme sa, lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil. Bol stratený, a našiel sa.' A všetci sa začali radovať. (L 15,22-24)

Náš mladší syn sa vybral domov, otec ho v diaľke rozpoznal a rozbehol sa oproti nemu. Kto vie, čo prežíval mladší syn, keď videl, ako sa k nemu otec rýchlo približuje. Možno uvažoval: otec beží oproti mne... asi aby ma zbil? Má v ruke palicu? Nie, nemá, tak to bude asi iba výprask rukou. Ale otec nič takého nerobí; naopak beží mu oproti, lebo ho miluje.

Viete, dnešné oblečenie je oveľa lepšie prispôsobené na beh, nakoľko odev, ktorý má na sebe otec, je pravdepodobne dlhý plášť až po členky a pravdepodobne bez spodnej bielizne. A tak pri behu si musí vysúkať svoj odev vyššie aby mohol utekať, čo značilo, že sa mohlo odhaliť miesto aj také, ktoré sa má odhaľovať iba manželke. Ale otec na to nedbá a beží. Až kým si zo synom nepadnú do náručia. Syn sa vyzná otcovi, nič nezľahčí, povie to jasne, zhrešil som proti Bohu a aj proti tebe.

A tu sa vrátim k mojej otázke: odpustili by ste takému synovi? Náš Otec v príbehu áno. Otec neváha, odpúšťa a nie len to. Povie sluhom: prineste rúcho, pečatný prsteň a sandále pre môjho syna. Dáva mu všetky atribúty plnohodnotného člena rodiny, dostáva patričné oblečenie aby bolo poznať kým je a kam patrí, dostane pečatný prsteň aby mohol znovu narábať z rodinným majetkom a dostáva obuv. Viete, bosí chodili iba chudobný ľudia, vojnový zajatci a otroci. Tento Otec z príbehu je náš Nebeský Otec. Otec nám odpúšťa prečo? Čím sme si to zaslúžili? Prečo to robí? Otec odpúšťa lebo je milosrdný tým, ktorý sa mu vyznávajú. A na návrat domov stačí prísť za ním, za otcom, a povedať mu pravdu o nás, priznať si realitu. Bez nášho Boha sme stratený. A nie len to, sme nahý, biedny a otrokmi hriechu. A tak Otec nás zaodieva prikrýva nás svojou milosťou, dáva nám hodnotu a oslobodzuje nás od hriechu, robí s nás svoje deti.

Chcel by som vám povedať príbeh. O jednej rodine, ktorá žila na vidieku. Rodičia majú jediného syna. A tento ich syn sa jedného dňa vyjadří, že by chcel ísť do školy. Keďže sú školy len v meste, bude potrebovať peniaze aj na ubytovanie, aj na školu a veci s tým spoločné.

Rodičia nie sú bohatý ale snažili sa šetriť ako mohli a tak nejaké peniaze odložili. Ale poslať syna na školu by znamenalo mu dať všetky ich doterajšie úspory. Otec s mamou sa nakoniec rozhodnú že ho predsa pošlú a tak syna prichystajú dajú mu peniaze a pošlú ho do školy. Synovi sa na škole páči, učenie mu ide, nájde si kamarátov a všetko píše pravidelne rodičom. Náš syn v príbehu si začne užívať a ťažko nasporené peniaze míňať na iné veci ako na školu, kamaráti mu v tom tiež veľmi nepomôžu. Zmení sa jeho život školu začne zanedbávať, prestane pravidelne písať svojim rodičom. Nakoniec ho vyhodia aj zo školy aj z ubytovania ostane na ulici a bez peňazí. Začne žiť ako tulák ale po nejakom období si povie že sa skúsi vrátiť domov. A tak za posledné peniaze pošle list domov a vysvetlí všetko čo sa stalo a poprosí rodičov o odpustenie. Na konci listu napíše, že ak mu odpustili a môže sa domov vrátiť, tak nech nechajú na vešiaku pred domom visieť bielu plachtu a on keď pôjde vlakom domov, tak bude vedieť, že sa môže vrátiť. Totiž z vlaku, ktorý prichádzal do dediny, bolo vidieť ich dom. Rodičia reagovali na list naspäť, ale ten ho už nezastihol, nakoľko sa už vydal na cestu domov. Tým že ale nemal peniaze na lístok, cestoval na čierno a niekoľkokrát ho z vlaku vyhodili, takže jeho cesta domov trvala dlhšie. Keď sa ale približoval k jeho rodnej dedine, tak sa opatrne pozrel smerom k ich domu, aby videl odpoveď jeho rodičov. A čo videl ? Všade bolo biele prádlo – na sušiaku, na plote, proste všade.

TRETÍ POHĽAD

No nie je to skvelé, že Otec odpúšťa? Veru je. Bolo by skvelé, keby náš príbeh skončil tu a tešili by sme sa z rodinného stretnutia. Ale náš príbeh tu nekončí a akoby aj Ježiš týmto príbehom chcel ešte niečo dôležité povedať - nejakú informáciu, ktorá by nám nemala ujsť. A tak by som sa chcel zastaviť u tretej pasáži.

Starší syn bol na poli. Keď sa vracal a bol už blízko domu, počul hudbu a tanec. Zavolať si jedného zo sluhov a vyzvedal sa, čo sa deje. Sluha odpovedal: ‚Prišiel tvoj brat. Tvoj otec zabil vykrmené teľa, lebo sa vrátil zdravý.‘ Starší syn sa však nahneval a nechcel vojsť. Ale otec vyšiel a prehovárал ho. On však odpovedal otcovi: ‚Pozri, toľko rokov ti slúžim, nikdy som neprestúpil tvoj príkaz, a mne si nikdy nedal ani kozliatko, aby som sa zabavil so svojimi priateľmi. No keď prišiel tento

tvoj syn, ktorý ti premárnil tvoj majetok s neviestkami, pre neho si zabil vykrímené teľa.' Ale otec mu povedal: 'Syn môj, ty si stále so mnou a všetko, čo mám, je tvoje. Ale teraz sa patrí veselieť a radovať, lebo tento tvoj brat bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa.' (L 15,25-32)

Starší syn sa vracia z poľa (asi mu pribudli ďalšie mozole na rukách od poctivej práce na rodinnom poli), keď tu započuje veselú hudbu a krik. Zisťuje, čo je to za hostinu, o ktorej nevie, že by mala byť. Ráno pri raňajkách sa rodičia o ničom nezmienili. Dozvedá sa, že tá hostina je kvôli návratu jeho brata, a jeho reakcia na túto správu vôbec nie je radostná.

Všimnime si na začiatku príbehu je to spor medzi otcom a synom a nie medzi bratmi. A tak, keď sa otec rozhodol mladšiemu synovi odpustiť, malo by to byť všetko vyriešené. Ale starší s tým má problém. Akoby chcel povedať: Ak si mu ty odpustil, tak ja nie! Odpustiť jemu? On si nezaslúži, aby sa mu odpustilo!

Nemáme aj mi túto tendenciu?! Dávať dostatočne závažné argumenty pre neodpustenie? Nerobí dostatočné pokánie! Jeho život bol tak zlý, že to je neodpustiteľné! Tak veľmi mi ublížil, že na taký hriech ani odpustenie neexistuje. Jednoducho povedané: jemu ani v nebi neodpustím. Sú podľa vás tieto slová správne? Je to to, čo Boh robí voči nám, že presne tieto slová on použije v našom prípade? Tvoj hriech ti nemôžem odpustiť, nezdá sa mi že sa dostatočne kajáš? Nie! Boh takýto nie je. A pred chvíľou sme videli, aký je Otec. A Boh chce, aby sme si aj my navzájom odpustili, tešili sa z toho, že ON nám odpúšťa, a vďaka jeho odpusteniu môžeme žiť s ním večne.

Tieto verše nám ukazujú, že Boh nám odpúšťa a pozýva nás na hostinu, na tú nebeskú hostinu. Ale tak ako náš starší syn, ak nie sme na hostine, nie je to preto, že by sme na hostinu nemohli ísť. Je to preto, že tam nechceme byť, nevieme totiž odpustiť. A to nás drží von, preč od Otca.

Ale tak ako vtedy, aj dnes Otec vychádza von, a prehovára nás, dohovára nám, poď zanechaj svoju samo-spravodlivosť, odpusť, poď so mnou na hostinu, poď sa tešiť. Ja som všetko prichystal.

V príbehu nenachádzame odpoveď staršieho syna. Nie je tam, a tak každý z nás sa môže rozhodnúť, akú odpoveď dosadí na koniec tohto príbehu. Rozhodnime sa.

ZÁVER

Záverom by som chcel zdôrazniť 3 myšlienky z našich preberaných pasáží:

1. Urovnávajme naše spory, prosme ľudí a nášho Boha o odpustenie.
2. Verme, že nám náš Boh odpustí čokoľvek a preto neváhajme ísť vždy za ním na modlitbách.
3. Pamätajme, že neodpustenie druhým nás stojí večný život - a nie je to preto, že by nám Boh neodpustil.

Hlavní téma

Jak být pokorný.

ÚVOD

Milé sestry bratři přátelé, je mi ctí, že dnešní sobotní den mohu být zde mezi vámi a můžeme společně přemýšlet nad Božím slovem.

Chci se vás na něco zeptat: „Potkali jste se v poslední době s někým, kdo si na něco stěžoval?“

Lidé si jsou dnes schopni stěžovat vlastně na cokoliv. A vlastně mi přijde, že my Češi jsme v tomto ohledu přeborníci. Možná ve svém okolí slyšíte stížnosti na politiku, na manželku, na manžela, na servírku, na kolegu v práci, a mohl bych pokračovat ještě a ještě. Když nemáme zrovna svůj den, tak je vlastně vše kolem nás špatně.

To byl případ i jednašedesátiletého Daniela Schroedera z Indiany, který znovu a znovu kontaktoval operátory na tísňové lince s bizarní stížností. Neustále dokola si stěžoval na to, že je příliš unavený, informovala o incidentu místní policie.

Podělím se s vámi o jednu moji zkušenost, která se udála před několika dny. V bytě po rodičích Dianky (mojí manželky) jsem se rozhodl malovat i přes to, že malování je jedna z mých neoblíbených činností. Kdybych věděl, že k malování přibude ještě škrabání starého nátěru, penetrace a s tím spojený nepořádek, raději bych si našel jakoukoliv jinou činnost, nebo výmluvu abych nemusel. Samozřejmě, že jsem byl podrážděný a vše bylo špatně. Sousedé si na mě stěžovali domovníkovi, že škrábu na zeď a je to ruší. Přiznám se, že bych se k sousedově stížnosti sám na sebe klidně přidal, jen kdyby mě to zbavilo této hrozné práce. Naštěstí už to je za mnou, ale popravdě se našly nové situace vhodné k vyjádření nespokojenosti.

Zajímavé situace dokonce vznikají i na dovolených, kde si lidé dokáží stěžovat snad na cokoliv:

- Písek byl příliš horký
- Odliv moře příliš velký
- Větev stromu kazila výhled na moře
- V moři plavaly ryby
- Cikády byli příliš hlasité
- Jídlo v řeckém hotelu bylo příliš řecké

Když jsem ještě pracovně jezdil po ordinacích praktických lékařů, tak jsem velice často slyšel v čekárnách pacientů větu: „Karle, těm mladejm nic nezávidím, kde jsou ty doby, kdy to stálo za... nic.“

Je zajímavé, že drtivá většina stížností je směrem k někomu druhému, všichni kolem to dělají špatně a mně se to nelíbí. Kéž by vše fungovalo tak, jak si já představuji – to by byla nádhera.

Chci proto s vámi dnes mluvit o pokoře. Nejprve něco málo k tomu, co vlastně pokora je. Opakem pokory je pýcha.

Latinsky je pokora *humilitas*. Souvisí se slovem *humus*, tzn. Země. Pokorný člověk má být zemitý a stát pevně nohama na zemi. Slovo *humilitas* má také blízko ke slovu humorný. Pokorný člověk by měl mít smysl pro humor a brát někdy věci na první pohled nemožné s humorem a jistým optimismem. Pokorný zná své přednosti i omezení. Umí pravdivě reflektovat svůj život, své hranice a jednání. Pokorný člověk ví, že je omezen svými náladami, pocity, zraněními, svými pudry a potřebami. Jen takový člověk může být prospěšný sobě a svému okolí.

Dnes s vámi chci otevřít knihu Soudců, která patří mezi mé oblíbené. Kniha Soudců se nachází mezi knihou Jozue a Rút a popisuje období kolem r. 1050 př. Kr. Největším problémem této doby byla modloslužba. Byla všude. Kniha nám ukazuje, jak těžko uhájily jednotlivé kmeny získané území. Izrael zatím nemá krále, zatímco ostatní kmeny ano. Lid ve chvílích nebezpečí následuje vůdce Bohem povolaného (Samson, Gedeon,...). Byla to doba velice neklidná.

Postavou, o které s vámi dnes chci mluvit, je Gedeon. Jeho příběh se nachází v knize Soudců, v 6-8 kapitole. Budu rád když si tuto knihu společně otevřeme.

BOHEM VYVOLENÝ GEDEON

Dovolte mi v pár větách připomenout tento příběh. Gedeon žil naprosto normální život v Kenaanské zemi. Doba to nebyla lehká, jelikož Izraelité zapomněli na Boha. Midjánci drancovali Izraelity po dobu 7 let. Hospodin však chce svůj národ zachránit a vybírá si Gedeona pro tento úkol.

- Gedeon si stěžuje na Boha a celou situaci.
- Když pozná, že mluví s Bohem, zvolá: „Běda mi!“
- První úkol zní: „Zbav od modloslužby celou svou rodinu!“ (začni u sebe)
- Porazíš 120000 midjanců s 300 muži. Pomocí pochodně a polnice.
- Nestaneš se králem, ale bude 40let mír.
- Budeš mít 70 synů.
- Gedeon není vzor, ale musíme hledět na Hospodina.

Jak na vás působí postava Gedeona?

Možná to máte stejné, ale já osobně vždy v příběhu konkrétní osoby raději vidím ty pozitivní vlastnosti a ty negativní lehce přehlížím a dávám je stranou a rychle je zapomenu.

Dnešní doba nám dokáže barvitě mluvit o lidech úspěšných, bohatých, vzdělaných a vyzdvihnout jak jsou skvělí a žijí bezstarostný život, po kterém každý budeme toužit. Neúspěch se nenosí.

Možná se pletu, ale asi každý jsme v dětství měli nějaký idol a někdo ho má ještě dnes (například dnes jsou to většinou sportovní nebo pěvecké hvězdy obklopeny velikým bohatstvím a zájmem okolí). Také já jsem měl, a přiznám se - byl jím jeden z nejúspěšnějších tenistů všech dob. Čím jsem byl starší, tak jsem zjišťoval, že jeho život není úplná pohádka, a vlastně bych ani takový život vlastně nechtěl.

Včera jsem si vygooglil, jaké idoly jsou dnes aktuální, a zjistil jsem, že pro mladé už to rozhodně nejsou princové a princezny, ale většinou postavy ze seriálů, sportovní hvězdy a zpěváci. Je zajímavé, že ještě před několika lety byl na prvních příčkách například Karel Gott, Lucie Bílá, ale dnes to je spíše seriál Přátelé, fotbalista Ronaldo, Messi, zpěvák Mikolas Josef. Nejsledovanějšími hvězdami Instagramu pak jsou fotbalista Ronaldo (272 milionů) a zpěvačka Ariana Grande (252 milionů).

Přemýšleli jste někdy o tom, jak by to vypadalo, kdyby biblické postavy měly svůj profil na Instagramu? Kdo by byl ten „nej“? Pevně věřím, že Ježíš by vedl.

Bible nám nabízí plno hrdinů a my se někdy domníváme, že v Bibli jsou pouze hrdinové, kteří pevně důvěřují Bohu, nepochybuji o tom, že je Hospodin vede, a vlastně nemají žádné starosti jako my v dnešní době. Často slýchávám: to byl hezký příběh, ale nic takového já zažít nemohu, jelikož nejsem dokonalý jako Josef, Gedeon, Jonáš a další. Když se však podíváme blíže na tyto hrdiny, zjistíme, že prožívali stejné pochybnosti jako my, ale dovolili Hospodinu skrze sebe vyvýšit Jeho.

Koukněme se společně na Gedeona. A odpusťte mi, prosím, pokud naruším vaši představu o tomto hrdinovi.

Gedeón mu odpověděl: "Dovol, můj pane, je-li s námi Hospodin, proč nás tohle všechno potkává? Kde jsou všechny jeho podivuhodné činy, o nichž nám vypravovali naši otcové? Říkali: »Což nás Hospodin nevyvedl z Egypta?« Ale teď nás Hospodin zavrhl a vydal do rukou Midjanců." (Sd 6,13)

Gedeon první, co řekne andělovi, je řada otázek a pochybností. Z této reakce můžeme usoudit, že to byl veliký pochybovač a pesimista. Nevěděl, zda s nimi vůbec je Bůh, protože realita byla jiná, než jak jim ji vyprávěli jejich otcové

On mu však namítl: "Dovol prosím, Panovníku, jak bych mohl Izraele vysvobodit? Můj rod je v Manasesovi nejslabší a já jsem v otcovském domě nejnepatrnější." (Sd 6,15)

Bůh mu říká, že on vysvobodí, ale Gedeon opět pochybuje a nevěří, ani když to slyší od anděla. Často slýchávám i v našich sborech: to nemůžu dělat já, jsem ten poslední, kdo by mohl, atd.

Gedeón přibral deset mužů ze svých služebníků a vykonal, k čemu jej vyzval Hospodin. Protože se však bál domu svého otce a mužů města, nevykonal to ve dne, nýbrž v noci. (Sd 6,27)

Gedeon již ví, že spolupracuje s Bohem. Přesto se bojí a boří oltář Baala v noci.

Gedeon nebyl hrdina, ale měl i plno kladných vlastností – určitě byl fyzicky zdatný, měl přesvědčovací schopnost, vytrvalost, byl dobrý vůdce.

ODSTRANĚNÍ MODLOSLUŽBY

Prvním úkolem, který Hospodin uloží Gedeonovi, je zbavit se modloslužby ve své rodině, protože Bůh se o nás nechce s nikým dělit a chce, abychom měli jenom Jeho na prvním místě, protože to je ta jediná cesta Boží záchrany

Náhražka Krista může mít různé podoby, jako jsou: pýcha, sebestřednost, peníze, moc, sex, jídlo, požitky, práce, sport, rodina, hry, filmy, nakupování, nápady, politika, postavení, vzdělání, modlářství. Můžeme snadno propadnout třeba i tím, že si ráno dříve zkontrolujeme emaily, nebo otevřeme oblíbené webové stránky, namísto toho abychom nejprve strávili čas s Ježíšem.

Lidé jsou továrny na modly. V tomto směru jsme velice kreativní a vynalézaví. Někdy budeme potřebovat k odpoutání se od nějaké dnešní modly pomoc druhých, stejně jako Gedeon když si vzal 10 mužů. Nestydíme se vyhledat odbornou pomoc, Nejsme tak silní, jak si někdy myslíme. Pro někoho to může být odborný lékař, psycholog, místní kazatel, nebo člen rodiny. Každý má svou slabost a Bůh nám chce pomoci nad ní vyhrávat.

Každý den když vstaneme, rozhodněme se pro Krista a nedovolme nikomu ani ničemu, aby nám zakrývalo výhled na Krista.

BŮH KONÁ ZÁZRAKY

Nevím, jaký Boží zázrak zaujal vás, ale tím největším se zdá být ten, kdy Gedeon s třemi sty vojáky poráží 120 000 Midjánců. Rád bych se zaměřil na to, čím byli vojáci vyzbrojeni a porazili tak veliké vojsko.

Tři oddíly najednou zatroubily na polnice a rozbily džbány; do levé ruky uchopili pochodně, do pravé polnice, aby troubili, a zvolali: "Meč za Hospodina a za Gedeóna!" (Sd 7,20.)

300 mužů s polnicí a pochodní logicky nemůže zvítězit nad takovou převahou. Toto vítězství je oslavou Hospodina a byl to On, kdo zvítězil. Ale použil si k tomu bohabojné vojáky.

Boží polnice je poslední šance, jak poznat Pána Ježíše a slyšet jeho výzvu k pokání. Polnice upozorňují i na druhý příchod Krista. Pochodeň zase znázorňuje Boží Písmo, které nám ukazuje, jakou cestou máme jít, abychom nezabloudili. Kombinace polnice a pochodně je tou nejsilnější zbraní proti nepříteli a také Ježíš tímto způsobem porazil Satana.

ZÁVĚR

Když shrnu dnešní příběh, tak jsme si řekli, že Gedeon byl stejný jako my dnes a popravdě mi je Gedeon blízký v mnoha oblastech:

- Pochyboval
- Nadával na současnou situaci
- Chtěl od Boha zázraky
- Cítil se nehodný
- Báł se toho, že to nemusí dopadnout dobře

Gedeon nebyl hrdina. Ale uvědomil si jednu věc a to svoji chybu: „Běda mi.“ Rozhodl se jít s Bohem, ať se děje cokoliv, a přestal důvěřovat sám sobě.

Pokorní nejsou ti, kteří ze sebe dělají trpaslíky, kteří nepřevzou žádný úkol, protože si nevěří. Nejsou to ti, kteří pokrytecky říkají: Já, nejmenší z nejmenších. Jsou to naopak ti, kteří se přiznávají ke svému pravdivému obrazu, a vystupují tudíž skromně. Vědí, že i v nich jsou všechny propasti světa, a proto nikoho neodsuzují.

Návod jak být pokorný k Bohu zdá se být jasný:

- Uvědomit si svoji chybu.
- Zbavovat se modloslužby, každý den.
- Bojovat s nepřítelem pomocí hlásání Božího písma a polnice (evangelia).

Řekněte tedy každý den Bohu své „Ano!“ Chci i tebe vyzvat, aby se pokora stala ctností v tvém životě. Bůh ti dává jasnou nabídku a teď je to na tobě, co s tím uděláš.

ODPUŠTĚNÍ PRO ZRÁDCE

Petra Kohoutová - Klímová

Hlavní téma

Díky oběti Ježíše je možné odpustit každou zradu i hřích.

Cíl kázání

Aby si každý ve svém životě uvědomil, že i když provedl něco hříšného, má díky Ježíši šanci si vybrat cestu odpuštění.

ÚVOD

Díváte se ráno rádi do zrcadla? Nutno si přiznat, že ne vždy se tam naskytne pohled, který by člověk po ránu rád viděl. Ale jak praví známé lidové rčení: někdy je třeba si nastavit zrcadlo. A někdy je třeba po tom nastaveném zrcadle konstatovat, že ten obraz není úplně čistý.

Dovolte mi tedy na začátku nastavit zrcadlo dvěma mužům. Obraz ani jednoho z nich se nám nebude zdát čistý, a po zhodnocení je budeme muset označit jako zrádce.

ZRÁDCE JIDÁŠ

Podívejme se nejdříve na prvního zrádce – byl to člověk, který měl blízko k penězům, dokonce měl na starosti pokladnu. Byl součástí menší skupinky lidí a společně se snažili oslovovat lidi. Ale i on byl jen člověk, a tak se stalo, že zradil. Jistě už tušíte, že prvním naším zrádcem je Jidáš. Jeho jméno je v našich hovorech v podstatě synonymem pro zrádce. I když třeba někdo vůbec netuší, kdo byl Ježíš, tak si ale dokáže vzpomenout na to, že Jidáš byl jeho zrádcem.

I přesto, že s Ježíšem strávil nějaký čas, tak se rozhodl, že ho zradí. Nechci zde dnes řešit důvody, proč ho zradil nebo co ho k tomu vedlo. Chci se dnes

držet jen toho, co víme. Tedy že šel za vrchními kněžími a zeptal se jich, co dostane za zradu Ježíše. A tak mu slíbili za zradu 30 stříbrných. Od té doby už jen čekal na příležitost, kdy by mohl svůj plán dotáhnout do konce. Nebudu vás napínat, protože ten příběh stejně všichni znáte, ale Jidáš nakonec Ježíše na znamení označil polibkem a Ježíš byl zatknut. Zrada byla dokonána, nešla už vrátit zpět.

Možná do té doby se mu to zdálo jako dobrý nápad, dokud byla zrada jen v jeho hlavě. Ale když ji provedl a viděl na vlastní oči, co se děje, tak se to v něm zlomilo. Zde mi k tomu dovolte přečíst text z Matouše z 27. kapitoly, 3. – 5. verš.

Když jeho zrádce Jidáš uviděl, že Ježíš byl odsouzen, vyčítal si to a vrátil těch třicet stříbrných vrchním kněžím a starším. "Zhřešil jsem!" zvolal. "Zradil jsem nevinnou krev!" "Co je nám do toho?" odpověděli. "To je tvoje věc!" On pak ty peníze zahodil v chrámě, vyběhl ven a šel se oběsit. (Mt 27,3-5)

Nešlo to vzít zpět. Došlo mu, že zradil. Dokonce že zradil někoho, kdo nic neudělal. A zdá se, že chtěl všechno napravit. Chtěl vrátit 30 stříbrných starším, běžel za nimi, ale nebylo to nic platné. Je jeho vnitřní pocity nezajímali. A tak svoji zradu neunesl, šel a oběsil se. Zde jeho příběh končí. A zde je také čas, abychom se podívali na druhého zrádce.

ZRÁDCE PETR

Druhý zrádce vám všem bude jistě také velmi známý, protože pochází ze stejné skupiny lidí jako Jidáš. Povaha druhého zrádce by se dala popsat jako prudká, někdy až přehnaně horlivá. A s Jidášem ho spojuje právě to, že zradil. Dokonce zradil stejného člověka. Chtěla bych se tedy teď trochu podívat na apoštola Petra.

Jak jsem říkala, znal Ježíše nejspíše stejnou dobu jako Jidáš, měl s ním stejné zážitky, společně ho poznávali. Ale ani Petrovi se nevyhnulo to, že Ježíše zradil, abych byla přesná, tak ho zapřel a podle evangelisty Matouše ho zapřel dokonce třikrát. Podívejme se tedy do Matouše do 26. kapitoly, 69. – 75. verš.

Petr zatím seděl venku na dvoře. Přistoupila k němu jedna služka a řekla: "Ty jsi byl také s tím Ježíšem z Galileje." On to ale přede všemi zapřel: "Nevím, o čem mluvíš!" Zamířil k bráně, ale tam ho uviděla jiná a řekla ostatním: "Tenhle byl také s tím Ježíšem z Nazaretu." Petr ho

však znovu zapřel. "Toho člověka neznám!" dušoval se. Po malé chvíli ho obklopili kolemstojící a řekli: "Určitě k nim patříš. I tvé nářečí tě prozrazuje!" Tehdy se začal zaklínat a přísahat: "Toho člověka neznám!" A vtom zakokrhá kohout. Petr si vzpomněl na Ježíšova slova: "Než zakokrhá kohout, třikrát mě zapřeš." Vyšel ven a hořce se rozplakal. (Mt 26,69-75)

Třikrát se Petra zeptali, jestli je ten, kdo byl s Pánem Ježíšem a třikrát řekl, že nebyl. Petr nejspíše na rozdíl od Jidáše svoji zradu neplánoval dopředu. Nedostal za ni ani zapláceno, ale nic to nemění na tom, že zradil. Paradoxně Jidáš Ježíše zradil tím, že se k němu před ostatními znal, kdežto Petr zradil Ježíše tím, že se k němu naopak neznal. Ale není podstatné, jaká zrada byla horší nebo jak která proběhla. Jde o to, že oba zradili. Stejně jako Jidášovi došlo, co provedl, tak to došlo i Petrovi a hořce se rozplakal.

Dál je ale mezi jejich příběhy ohromný rozdíl. Jejich příběhy se totiž odlišují v jednom zásadním rozdílu. Jidáš svoji zradu neunesl a šel se oběsit. Petr své zrady také litoval, brečel kvůli tomu, ale jak víme ze Skutků a z jeho listů, tak svůj život neukončil, ale dál a možná o to horlivěji kázal o Ježíši. Každý z těch dvou si vybral jinou cestu, každý se k tomu postavil jinak. Jidáš neviděl naději, raději vše skončil. Petr ale viděl naději, pochopil, že smrt Ježíše může smazat i toto.

BIBLIČTÍ ZRÁDCI A JÁ

Nejsem ráda poslem špatných zpráv, ale je čas, abych vám teď jednu sdělila. Bylo by nefér nastavovat zrcadlo jen Jidášovi a Petrovi. Ale přiznejme si: Já, ty, ty i ty jsme také takovými zrádci. Že Jidáš s Petrem spáchali větší zradu? Nebyla bych si tím tak jistá, minimálně určitě ne u sebe. Nutno si přiznat, že často v životě zklamal Ježíše a tu třeba zalžu, tu ze mě vylítne nějaká zloba... každý ať si nastaví zrcadlo sám, čím zrazuje Ježíše. Ale popřít se to nedá.

Dovolte mi teď sdílet ještě jeden příběh. Je to příběh ženy, která neznala apoštoly osobně, ani nebyla ničím výjimečná. Jen usoudila, že také patří mezi zrádce a že by její příběh mohl být někomu nápomocný. Dovolte mi tedy popsat svoji nedávnou zkušenost.

Byla sobota a byla jsem zrovna na intenzivním kurzu na Sázavě. Měla jsem chvíli pro sebe a potřebovala jsem si trochu promluvit s Bohem a nastavit sama sobě zrcadlo. Protože možná ten pocit budete znát taky, ale občas si

prostě zpětně začnete uvědomovat, jak se chováte. Možná že to někdy nedáte znát na venek a lidé nic netuší a vše se odehrává jen u vás, ale stejně víte, že takhle ne. Jak z pohledu třetí osoby jsem začínala vidět, co jsem za člověka. Kdybych se viděla na kameře, tak bych rázem byla zápornou postavou z celého filmu. Moje nálady, moje protivnost vůči ostatním, vnitřní nastavení, pocity... všechno. A u toho jsem přemýšlela o tématu odpuštění.

A jak jsem ležela na posteli, tak jsem si říkala: No holka, v tomhle stavu, máš jen 2 možnosti – s touhle povahou a tím, jak se chováš, to můžeš buď tak leda zabalit, protože to je hrůza. Kdybych to přehnala, tak by se dalo říct, že to spíš vypadalo, že se vydám cestou Jidáše.

Ale v tu chvíli se to naštěstí samozřejmě nestalo a já si uvědomila, že tu je ta druhá možnost: Že je tu možnost odpuštění. Že i přesto jakým jsem člověkem, tak je možné mi to odpustit a mám šanci. A měla bych si té možnosti a té jistoty odpuštění být pořádně vědoma. A v tu chvíli jsem cítila úlevu a určitý pocit radosti.

Možná, že Jidáš pořádně tu šanci na odpuštění neviděl, možná, že Ježíše pořádně nepoznal, ale vybral si svoji cestu, která skončila tragicky. Petřův život ale Ježíšovo zradou neskončil. Oba měli na výběr, oba si mohli vybrat. I my máme na výběr, i my si můžeme vybrat, zda se vydáme cestou zoufalství, úpadku a smrti, nebo si vybereme cestu odpuštění s Ježíšem.

ODPUŠTĚNÍ PRO ZRÁDCE

Bylo by ovšem troufalé a možná i bláhové, abychom naši jistotu odpuštění stavěli jen na příkladu Jidáše a Petra a jen na základě našeho rozhodnutí. Je třeba toto rozhodnutí něčím podepřít. Musíme ho na něčem postavit. Protože bez toho bychom se daleko nedostali a snadno bychom se vrátili tam, kde jsme.

Oproti Petrovi i Jidášovi máme totiž jednu značnou výhodu. Ač jim Pán Ježíš celou dobu naznačoval, že přišel zemřít za nás, v době jejich zrady dílo ještě nebylo hotové. Jidáš se jeho ukřižování nedočkal vůbec a Petr až po své zradě. My máme už celý příběh kompletní. Proto víme, že žádná zrada, žádná naše slabost, žádné naše selhání, které si uvědomíme, není tak hrozné, aby nemohlo být smrtí Pána Ježíše očištěno. Podívejme se společně do Skutků do 10. kapitoly, 38. – 43. verš, kde Petr – ano, ten samý Petr, který byl ještě před chvilkou zrádcem, říká:

Ježíše z Nazaretu Bůh pomazal Duchem svatým a mocí. Kamkoli přišel, konal dobro a uzdravoval všechny soužené od ďábla, protože Bůh byl s ním. My jsme svědkové všeho, co dělal v judské zemi a v Jeruzalémě. Oni ho přibili na kříž a popravili, ale Bůh jej třetího dne vzkřísil a dal, aby se ukázal - ne všemu lidu, ale svědkům, které Bůh předem vyvolil - nám, kteří jsme s ním jedli a pili po jeho zmrtvýchvstání. Uložil nám, abychom kázali všemu lidu a dosvědčovali, že on je ten, koho Bůh ustanovil soudcem živých i mrtvých. Jemu vydávají svědectví všichni proroci: skrze jeho jméno přijme odpuštění hříchů každý, kdo v něj věří." (SK 10,38-43)

Petr dosvědčuje, že Ježíš byl přibit na kříž a popraven. Ale Bůh ho vzkřísil, Ježíš vstal z mrtvých. Není to jen planá naděje, jsou na to svědci. Dílo bylo dokonáno. A proč se to vše dělo? Jak říká 43. verš – aby každý skrze jeho jméno přijal odpuštění hříchů.

Vrátíme-li se tedy k našim zrádcům, tak žádná zrada, žádné zklamání, žádná naše slabost není tak velká, aby nemohla být odpuštěna, když ji vyznáme. Byla tu šance samozřejmě i pro Jidáše. Žel Jidáš se snažil svoji zradu napravit vlastní silou a myslel si, že vrácením peněz se může očistit. Byla tu šance i pro Petra, který ji pochopil a přijal a kázal o Ježíši, co to šlo. Je tu šance i pro mě, i když se někdy chovám, jak se chovám, i když tím Ježíše někdy hodně zklamu, tak i já mám šanci na odpuštění.

Jen je třeba pamatovat na to, že tu možnost odpuštění a zároveň tu jistotu odpuštění nemůžeme nikdy stavět na sobě. Vždy je třeba dívat se směrem k Ježíši a směrem k jeho kříži a uvědomit, že on tu šanci vydobyl za nás. On je tou pevnou skálou, díky které si můžeme být jisti, že všechny naše zrady a slabosti a všechno to špatné, co děláme, bude odpuštěno. On je tím, kdo dokáže ten náš pomyslný odraz v zrcadle zase očistit. Jen musíme mít na paměti, že to zrcadlo nikdy nevyleštíme sami. Zrcadlo může vyleštit jen Ježíš.

ZÁVĚR

Proto bych si dnes přála, abychom si pamatovali, že i když se někdy cítíme jako zrádci, ba někdy těmi zrádci opravdu jsme, tak máme 2 možnosti. Buď zcela rezignujeme na vše a dopadneme jako Jidáš. Nebo se podíváme směrem ke kříži, směrem na Ježíše a uvědomíme si, že je tu druhá možnost. Že nám díky jeho oběti může být vše odpuštěno. Že náš odraz v zrcadle může být zase čistý. A pocítíme úlevu, vděčnost a pokoj.

Začala jsem otázkou a skončím i otázkou, kterou si každý z nás položíme:
Vyberu si možnost smutku a beznaděje nebo možnost odpuštění a pokoje?

„NEMĚJTE STAROST...“

Petra Kohoutová - Klímová

Hlavní téma

Zabývejme se příchodem Ježíše, ne našimi trápeními.

Cíl kázání

Připomenout nám všem, že Ježíš přijde, a že to je to, na co bychom se měli soustředit.

ÚVOD

Milé sestry, milí bratři, dnes bych vám chtěla poradit, jak ušetřit 10 tisíc korun. Takže si připravte tužky, papíry a pište si. Jistě víte, že základem každého úspěchu je správný time-management. Pro ty z vás, kteří netuší, o co se jedná, tak je to v dnešní době velmi populární pojem, který v podstatě znamená, že si umíte správně zorganizovat svůj čas, umíte si seřadit priority a díky tomu správně zvládáte vše potřebné a nejste ve stresu. Podíváte-li se na internet, kolik takové školení stojí, tak například dvoudenní školení seženete i za 10 tisíc korun. Já bych si dnes dovolila poskytnout vám jedno takové školení time-managementu, a to úplně zadarmo.

Dnes bych s vámi proto ráda prošla část Lukášovo 12. kapitoly. Najděte si tedy prosím se mnou 12. kapitolu Lukáše a společně si na ní ukážeme správný timemanagement.

CO ZE ŽIVOTA „VYŠKRTNOUT“?

Prvním bodem našeho školení bude podívat se na to, co bychom měli ze svého života „vyškrtnout“. Dovolím si proto přečíst verše 22–30.

Potom se obrátil ke svým učedníkům: "Říkám vám, nemějte starost o svůj život ani o své tělo - co budete jíst a co si oblečete. Život je přece víc než jídlo a tělo víc než oblečení. Podívejte se na havrany. Nesejí ani nežnou, nemají spíže ani stodoly, ale Bůh je živí. Čím větší cenu máte vy než ptáci! Copak si někdo z vás samými starostmi prodlouží život o jediný den? Když nezmůžete ani to nejmenší, proč se staráte o to ostatní? Podívejte se na lilie, jak rostou. Nepracují ani nepředou, ale říkám vám, že ani Šalomoun ve vsí své slávě nebyl oblečen jako jedna z nich. Když Bůh takto obléká trávu, která je dnes na louce a zítra bude hozena do pece, čím spíše vás, vy malověrní?! Nezapomínejte se tím, co budete jíst a co pít, ani se tím nezneklidňujte. Všechny ty věci vyhledávají pohané tohoto světa, ale váš Otec ví, že je potřebujete (L 12, 22-30)

Dalo by se říci, že v těchto verších jsou zmíněny takové téměř základní potřeby života. Většina z těchto věcí – jako starost o jídlo, o oblečení a možná v dnešní době i starost o život jsou takové každodenní věci, se kterými se neustále denně potýkáme. Každý den řešíme naše jídlo, co si vezmeme na sebe – my ženy možná toto ještě o mnoho více než muži. A nejspíš se na naši hlavu denně sype kupa starostí, které nám dávají zabrat. Není to nic divného, všechny tyto věci patří do našich životů. Nikdo z nás nežijeme ve zlaté kleci, kde bychom byli od těchto věcí ušetřeni.

Myslím, že Ježíš ani nechtěl říct, že bychom to neměli řešit a vůbec se nestarat o jídlo a všechny starosti hodit za hlavu a žít si život bohémů, za kterými je potopa, to ne. Ale podívejte se se mnou na 30. verš – všechny ty věci vyhledávají pohané tohoto světa, ale váš Otec ví, že je potřebujete. Bůh ví, že tyto věci potřebujeme. Ví to. Ví, že potřebujeme jíst. Ví, že se musíme nějak oblékat. Ví i to, že například tato doba je taková, jaká je a že někdy na nás může dopadnout strach z toho, co se děje nebo co se ještě dít bude.

Všimli jste si ve 27. verši přirovnání ke květině? Už se vám někdy podařilo vypěstovat květinu od samotného semínka? Jsem si jistá, že na rozdíl ode mě asi ano. Ale jaká je to pak sláva, když se to podaří, jak se o tu květinu chceme starat, chceme ji zalévat. Proč? Protože to je něco, co jsme „vytvořili“, něco, co se nám podařilo takzvaně přivést na svět. Chceme to udržovat, máme k té květině vztah. Víme, že všechnu tu péči potřebuje. Stejně tak Bůh stvořil nás. Jsme jeho výtvar, jeho květiny, o které se stará. A stejně jako ten zahradník ví, že potřebujeme vodu, světlo a péči, tak to ví i Bůh, že potřebujeme všechny tyto základní věci.

Co se tedy po nás chce? Jak říká verš před tím, nemáme se těmi věcmi zneklidňovat, Bůh ví, že je potřebujeme, a tak když na nás nějaká tato starost přijde, tak bychom ji měli předat Bohu, protože on o tom ví. Neměli bychom nechat, aby naše každodenní starosti ovládly zcela naši mysl, a tak převýšily všechno ostatní. Prvním bodem našeho školení je tedy to, abychom se snažili ze svého života vyřadit zbytečné starosti, o kterých Bůh dávno ví a má je v péči. Proč?

PROČ NĚKTERÉ VĚCI “VYŘADIT”?

Tím se dostáváme k takovému dalšímu podbodu v našem školení. Zde si dovolím přečíst verše 33 a 34:

Prodávejte svůj majetek a dávejte chudým. Pořídte si měšce, které nezchátrají, nehynoucí poklad v nebi, kam zloděj nepřijde a kde mol neničí. Vždyť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce. (l 12,33.34)

Verš 34 nám říká, že kde je náš poklad, tam je naše srdce. Čím se zabýváme, to nám zabere náš čas, naše myšlenky, naše životní nasměrování. Někomu to sebere i energii, náladu, nadšení, v podstatě celodenní myšlenky. Naše srdce je jinde, je utrápené, řeší starosti, které často někdy ani vyřešit ani nemůže.

Chamtivost, která je zmíněná o několik veršů předtím, je takovým okatým příkladem toho, když naše srdce utíká jinam. Když jsme chamtiví, je hned jasno, k čemu naše mysl tíhne, že to je majetek nebo peníze. Ale právě proto, že chamtivost můžeme poměrně snadno identifikovat, tak se i snadněji odstraní. Protože si snáze uvědomíme, jaký problém máme řešit. Co je ale horší, je právě to, když se naše srdce ubírá jen směrem ke každodenním starostem.

Asi vás teď možná napadlo – ale vždyť jsou to každodenní starosti, to je přeci normální, tak co by s nimi mělo být za problém? Ale to je přesně ono – protože jeden den se člověk trápí s tím, že má problém v práci. Druhý den ho vyděsí, co se děje nyní v době pandemie. Třetí den zjistí, že musí vyřídit něco na úřadě, protože mu propadly papíry atd. Všemi těmito starostmi se naše mysl zahltní a kde je pak čas, který můžeme strávit s Bohem?

I u sebe jsem si v týdnu několikrát uvědomila, že moje srdce a mysl se zabývají něčím, co je pro mě důležité, to nepopírám, ale s čím by mi bylo mnohokrát lépe, kdybych to svěřila Bohu. V úterý 16. 11. 2021 měla například naše republika přes 22 tisíc nakažených. V první chvíli na mě padla trochu

hrůza a zděšení, že to je moc. Co se bude zase dít dál? Zavřou nám opět republiku? A už to jelo a myslíte, že mi bylo lépe, když jsem o tom takto přemýšlela? Ani trochu, bylo to horší a horší a spíš jsem se o to více děsila. Pak jsem si ale uvědomila, že je tu Bůh, který nad námi drží ochrannou ruku. A cítila jsem mnohem větší klid a pokusila jsem mu vše svěřit. A tím se dostáváme k dalšímu bodu.

ČÍM NAOPAK ŽIVOT NAPLNIT?

Už tedy víme, co ze života odstranit. Víme také, proč bychom to měli ze života odstranit. Ale nyní to nejdůležitější: Co bychom tedy měli dělat? To se dozvídáme ve verších 31 a 32:

Hledejte raději jeho království a toto vše vám bude přidáno. Neboj se, malé stádečko. Vašemu Otci se zalíbilo dát vám království. (L 12,31.32)

Podívejme se na 31. verš: Hledejte raději jeho království a toto vše vám bude přidáno. Všimněme si pořadí – nejdříve máme hledat Boží království, a to vše ostatní nám Bůh přidá. Hledat Boží království – to je ten klíč. Možná nás naše denní starosti a trápení tak pohltily, že zcela zapomínáme, proč tu vlastně všichni jsme. Možná, že jsme v dnešní době zapomněli na Ježíšovo království, na jeho příchod, protože se toho prostě okolo nás děje moc. Ale víte co? Ježíš přijde!

Určitě tu je mezi vámi nějaký logik, někdo, kdo rád bere věci ne třeba tolik srdcem, ale spíše logickými argumenty. Udělejme si tedy takovou srovnávací tabulku a odpovězme si na otázku: Co je lepší? Je lepší se každý den trápit, pořád o tom přemýšlet, mít pocit, že jsme na to sami? Nebo je lepší čekat na našeho Ježíše a vědět, že mu vše ostatní můžeme svěřit a že pak nikdy na nic nebudeme sami? Jsem si jistá, že si každý nejspíše dokážete sami správně odpovědět. Pokud by to ani nebylo někomu jasné, přečtěme si ještě verše 36 a 37:

Budte jako lidé očekávající, kdy se jejich pán vrátí ze svatby, aby mu otevřeli, hned jak přijde a zatluče. Blaze služebníkům, které pán při svém příchodu zastihne bdící. Amen, říkám vám, že se opáše zástěrou, posadí je za stůl, přistoupí a bude jim sloužit. (L 12,36.37)

Už jste se někdy v životě na něco těšili? Tak si nyní zkuste vzpomenout na něco, na co jste kdy nejvíce těšili – může to být třeba svatba, může to být klidně to, že jste čekali, až si poprvé odvezete domů nové auto. Jaké pocity pak člověk během toho prožívá? Za prvé všichni chceme, aby už ta věc, na

kteřou čekáme, nastala. Od toho je vlastně to těšení. Chceme už mít to auto doma, chceme si už vzít svého partnera nebo partnerku. A když se tak těšíme, tak všechno ostatní jsou pro nás drobnosti, jen malé překážky na cestě za vysněným přáním.

Stejně tak, jak jsme četli ve 36. verši: Budte jako lidé očekávající, kdy se jejich pán vrátí ze svatby, aby mu otevřeli, hned jak přijde a zatluče. Tak když se budeme těšit na Pána, budeme ho očekávat, až se vrátí, tak vše ostatní nám přestane brát náš čas, naši energii a nebudeme to pocítovat jako velké problémy. Ano, ty problémy a starosti zde sice budou pořád, ale už se na ně budeme dívat v úplně jiném světle.

Ježíš navíc pokračoval ve svých slovech a dodal ve 37. verši: Blaze služebníkům, které pán při svém příchodu zastihne bdící. Amen, říkám vám, že se opáše zástěrou, posadí je za stůl, přistoupí a bude jim sloužit. Je opravdu na co se těšit, není to těšení jen tak něco. Je to těšení na Ježíše, se kterým budeme moci sedět u stolu.

Jednu věc si ale musíme přiznat. Všechny ty věci, které jsem před chvílí jmenovala, tak víte, proč se na ně těšíme? Máme k nim totiž většinou už předem vybudovaný nějaký vztah. Když se těším, až si někoho vezmu, tak je to proto, že vím, koho si budu brát, něco jsem s ním zažila, miluji ho. Stejně tak si většinou nekupujete auto, které jste neviděli aspoň na fotce. Proto, abychom se těšili, že se pro nás Ježíš podruhé vrátí, je třeba s ním budovat vztah. Jak se mohu těšit na někoho, koho neznám.

Nyní jsme si řekli všechny teoretické a technické detaily našeho školení na time-management, teď je ještě potřeba uvést je do praxe, říct si nějaké příklady, uvést toto všechno do života. Moc dobře si uvědomuji, že někdy to prostě v životě není jen tak, a ne vždycky se dá obrátit výhybka. Proto si myslím, že je dobré začít modlitbou a svěřit Bohu: Víš, Bože, teď mě trápí to a to a moje mysl se zabývá pouze tímto problémem. Uvědomuji si, že pak nemám tolik času na tebe a trápí mě věci, o kterých ty víš, ale přesto nevím, co si s tím mám počít. Nechci, aby moje starosti a těžkosti zastínily můj vztah k tobě a aby mi braly čas na tebe. Pomoz mi prosím, abych se mohla soustředit na tebe, na to, že se pro mě vrátíš. Chtěla bych s tebou prožívat intenzivní vztah plný těšení. Ale ne vždy mi to jde. Ale věřím, že ty mi pomůžeš a společně s tebou se naučím na tebe těšit, věřit ti a žít s tebou a moje problémy pak dokážu svěřit tobě a nebudou pro mě na prvním místě.

ZÁVĚR

Tím se dostáváme k závěru našeho školení. Shrňme si proto hlavní zásady školení správné organizace času a v našem případě i myšlenek. Začnu od konce. Nejzásadnější bod – Ježíš pro nás přijde, nebojme se na něj těšit. Protože jak už víme, je nejlepší se zaobírat Jím, jeho láskou a jeho příchodem. Jen tak nám totiž naše starosti začnou připadat menší. Zopakuji proto znovu ještě 31. verš: Hledejte raději jeho království a toto vše vám bude přidáno.

Hlavní téma

Úctu můžeme Bohu projevít ztišením se.

Cíl kázání

Uvědomovat si Pána Boha v každodenním životě a ztišit se před ním.

ÚVOD

Milí bratři a milé sestry,

přeji vám všem požehnanou sobotu a vítám vás na společné pobožnosti. Scházíme se každou sobotu, abychom se něco naučili v sobotní škole, zaslechli z Bible Boží slovo a chválili společně našeho Boha. Já bych se dnes chtěl ve svém kázání zaměřit právě na chválení.

Nejčastěji si pod chválami představíme asi chvalozpěvy, hudbu, nebo modlitby chvály. Ty jsou součástí každé soboty. Ale co ostatní dny? Chválíme Boha i mimo sobotu, mimo modlitebny, mimo naše sbory? A jakým způsobem? Když chceme Boha chválit, měli bychom také mít za co ho chválit. Máte důvod Boha chválit? Projevuje se Bůh ve vašem životě, nebo vám spíš jeho přítomnost chybí? V Bibli se můžeme o Bohu dočíst i o jeho skutcích, ale netoužíme s Bohem něco prožít? A můžeme my pro to něco udělat, nebo je to jen na straně Boží?

Rád bych s vámi dnes otevřel Žalm 65, ve kterém žalmista píše o tom, jak Bůh působil v jeho životě a k jakému způsobu chvály ho to vedlo. Název tohoto žalmu také prozrazuje, o jaký způsob chvály půjde. Žalm je v ekumenickém překladu nazván: „Ztišením se sluší tebe chválit“.

ZTIŠENÍ ŽALMISTY

Na první poslech se to zdá být rozporuplné – chválit ztišením, protože každý z nás by naopak očekával, že když začneme chválit, tak že naopak ticho ustane a my zesílíme hlas, nebo hudbu. Pojdme se nad tím ale společně zamyslet. Na začátek přečtu celý žalm:

- ²*Ztišením se sluší tebe chválit,
Bože, na Sijónu,
plnit tobě sliby.*
- ³*K tobě, jenž modlitby slyšíš,
přichází veškeré tvorstvo.*
- ⁴*Přemohly mě nepravosti,
našich nevěrností jenom ty nás zprostitíš,*
- ⁵*Blaze tomu, koho vyvolíš a přijmeš,
aby směl pobývat ve tvých nádvořích.
Tam se budem sytit dary tvého domu,
tvého svatého chrámu.*
- ⁶*Ve své spravedlnosti nám odpovídáš
činy budícími bázeň,
Bože, naše spáso,
naděje všech končin země
i zámořských dalek,*
- ⁷*jenž jsi upevnil svou mocí hory,
opásán bohatýrskou silou,*
- ⁸*jenž konejšíš hukot moří,
hukot jejich vlnobití
i vřavu národů.*
- ⁹*Z tvých znamení jímá bázeň obyvatele všech končin,
tam, kde jitro nastává i kde se snáší večer,
všechno naplňuješ plesem.*
- ¹⁰*Navštěvuješ zemi, hojností ji zahrnuješ,
velmi bohatou ji činíš.
Boží potok je naplněn vodou,
pečuješ jim o obilí,
ano, máš o zemi péči:*
- ¹¹*zavlažuješ brázdy, kypříš hroudy,
vydatnými prškami ji činíš vláčnou,
žehnáš tomu, co z ní raší.*
- ¹²*Ty svou dobrotou celý rok korunuješ,
ve tvých stopách kane tučnost,*
- ¹³*kane na pastviny v stepi,
a pahorky jásozem se opásaly.*
- ¹⁴*Louky se oděly stády,
doliny se halí obilím,
zvučí hlaholem a zpěvem.*

POKÁNÍ V PRVNÍ ČÁSTI

Žalm je chválou Hospodina a žalmista v něm vyjadřuje minulé zkušenosti s Hospodinem. Není to tedy reakce na nějaké bezprostřední dění. Ale zastavme se nyní u jednotlivých veršů a zkusme společně vnímat, o čem žalmista píše. Chválu začíná veršem:

²Ztišením (se sluší) tebe chválit, Bože, na Sijónu, plnit tobě sliby.

Ztišení zde neznamena mlčení, to by žalm tady končil. Ztišení může znamenat: méně mluvit, tišeji mluvit, neprosazovat se nebo více naslouchat. Může to také vyjadřovat pokoru, ke které žalmista dospěl.

Tady bych zmínil jednu svoji zkušenost: Už delší dobu žiji v Praze a lze zde nalézt mnoho kostelů. Některé z nich jsou opravdu veliké, i když asi ne největší. Nicméně, byla doba, kdy jsem je čas od času navštěvoval a v Praze jste v kostele málokdy sami. Časem jsem si všiml jednoho fenoménu, který určitě znáte také. Všiml jsem si, že kdykoliv do kostela vešel pár, nebo malá skupinka lidí, pokaždé se ztišili. Jako by tam byla nějaká hranice, kterou když překročí, ztiší své hlasy. Vy asi víte, čím to je, je to tím místem. Ono není důležité, zda tam někdo je, nebo ne. I když tam budete sami, podvědomě se ztišíte. Takže ztišení může vyvolat určité místo.

V práci mám celkem komunikativního šéfa. Vyznačuje se mimo jiné tím, že mluví dost nahlas. Když je ve své kanceláři a má otevřené dveře, je docela dobře rozumět, když telefonuje. Když telefonuje nám, máte to stereo. Jednou jsem s ním byl kvůli nějaké zakázce na ministerstvu a měli jsme jít zodpovědět nějaké otázky k vedoucímu zakázek. Byl to vzdělaný člověk, mluvil velmi jasně, věcně a vyjadřoval se velmi přesně. Uvědomil jsem si, že projev mého šéfa se v přítomnosti tohoto člověka změnil. Měl k němu úctu a byl si vědom toho, že jeho postavení je mnohem vyšší než jeho. Můj šéf se před ním ztišil. Takže ztišení může vyvolat také určitá autorita.

Moje otázka zní: A co před Pánem Bohem? Nemělo by ztišení být projevem bázně, kterou Bůh vzbuzuje? A není on všude? – Ale jde tu o ztišení ne mlčení, jak už bylo řečeno. Pokračujme tedy:

³K tobě, jenž modlitby slyšíš, přichází veškeré tvorstvo.

Vnímáte, jak krásným způsobem žalmista vyjadřuje, že nemá kam jinam jít? Možná v životě zkusil kde co, možná i jiné Bohy. Možná ho vše v životě zklamalo a jedinou nadějí nachází u Boha. Hned v následujícím verši se dozvídáme, proč k Hospodinu přichází:

4Přemohly mě nepravosti, našich nevěrností jenom ty nás zprostitš,

Poté, co žalmista vyjádřil, že Bůh slyší modlitby veškerého tvorstva, prosí o očistění. Nemyslím si, že by neměl nic jiného, za co by prosil nebo s čím by přišel k Bohu, myslím si ale, že přichází s tím nejdůležitějším. To, jak moc to je pro žalmistu důležité, vyjadřuje v následujícím pátém verši:

5Blaze tomu, koho vyvolíš a přijmeš, aby směl pobývat ve tvých nádvořích. Tam se budeme sytit dary tvého domu, tvého svatého chrámu.

Všimněme si, jaká slovesa používá: „vyvolíš, přijmeš, aby směl“ a také, že mluví o „darech tvého domu“. Ano, všechno, co Bůh dává je nezasloužená milost, která je těmito slovy vyjádřena. Vše patří Bohu, na nic nemáme nárok.

V ekumenické Bibli tvoří tyto první čtyři verše první odstavec, a když je čteme, čteme výpověď člověka, který se před Bohem ztišil, pokořil, vyznal své nepravosti a vyjádřil touhu po odpuštění. Vnímáte to také tak? Je to vlastně popis člověka, který se obrátil k Bohu.

Vnímá žalmista nějakou Boží reakci?

JISTOTA ODPUŠTĚNÍ

Následuje druhý odstavec tvořený verši 6-9. A hned v prvním verši žalmista píše o Boží odpovědi:

6Ve své spravedlnosti nám odpovídáš činy budícími bázeň, Bože, naše spáso, naděje všech končin země i zámořských dálek,

Takže žalmista vnímá, že ho Bůh slyší a odpovídá. To, co pro něj Bůh udělal, u něj budí bázeň. Ví, že Bůh je jeho spása a uvědomuje si, že je nadějí pro všechny. Ačkoliv čteme knihu ze Starého zákona, není tu žádná zmínka o vyvoleném národě ve smyslu - jen my, jen náš Bůh, ale Bůh je Bohem všech a nadějí všech. Vyjadřuje se zde podobně jako ve 3. verši, který jsme si před chvílí četli. Žalmista nemá pocit, že by byl Bůh daleko, nebo že by neodpovídal.

My nevíme, jaké činy budící bázeň, měl žalmista na mysli. Pokládám si ale otázku, co by mohlo být pro nás dnes takovým činem budícím bázeň? Činem, který je Boží odpovědí, kterou nám dává ve své spravedlnosti? Nemohlo by to být například toto?

„Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ (J 3,16)

Není to odpovědí na volání pokořeného a hříšného člověka? Nevzbuzuje to v nás bázeň?

Žalmista dále pokračuje vyjádřením Boží moci a síly:

⁷jenž jsi upevnil svou mocí hory, opásán bohatýrskou silou,

Zde hovoří o Bohu jako stvořiteli a pokračuje:

⁸jenž konejšíš hukot moří, hukot jejich vlnobití i vřavu národů.

Bůh je pro něj aktivním hybatelem, někým, kdo vstupuje do dění. A co Bůh dělá? Způsobuje ztišení, způsobuje pokoj. Pokud na začátku žalmista chválí Boha ztišením, tak tady mluví o ztišení všeho, které způsobuje sám Bůh. Pokračujme dále:

⁹Z tvých znamení jímá bázeň obyvatele všech končin, tam, kde jitro nastává i kde se snáší večer, všechno naplňuješ plesem.

Všimli jste si toho rozporu? Všechny obyvatele jímá bázeň a zároveň je všechno naplněno plesem. Máte tu zkušenost, že někdy cítíte spíše bázeň, která vámi otřásá a někdy radost až se vám chce plesat? Necítíte se někdy jako na houpačce? Jednou nahoře, jednou dole. A nešlo by tyto pocity zažívat současně? Mít bázeň před Bohem a zároveň být naplněni radostí? Jde to vůbec?

Je lehké cítit bázeň před Bohem, když se nám nedaří, ale neměly by v nás vzbuzovat bázeň i ty šťastné chvíle? Například nemoc, ta ve mně vzbuzuje pokoru k Bohu, ale zdraví tolik ne. Když jsem nemocný, myslím na zdraví, ale když jsem zdravý, na nemoc si ani nevzpomenu. Rozumíte, co tím chci říct? Nedostatek mě k Bohu přivádí, nadbytek ale ne, nebo ne tolik. Žalmista zde podle mě vnímá obojí najednou, uvědomuje si, že to dobré pochází od Boha a to v něm vzbuzuje bázeň.

Zamyšlení: Čteme před sebou výpověď člověka, který se ztišil, protože si něco uvědomil, nebo člověka, který si něco uvědomil, protože se ztišil? Obojí je možné. Pokud poznáme Boha, ztišíme se před ním a pokud se ztišíme před Bohem, poznáme ho. Nesouvisí tedy naše ztišení s vnímáním Boha? Budťo Boha vnímáme a to vede ke ztišení, nebo se ztišíme a to vede k vnímání Boha. Jen bych rád zdůraznil, že by člověk neměl hledat nějaký mystický zážitek.

RADOST A CHVÁLA HOSPODINA

Tak jako tak, žalmista se ztišil a ve třetím odstavci nám popisuje, jak vnímá Boží péči, podívejme se na to:

¹⁰Navštěvuješ zemi, hojností ji zahrnuješ, velmi bohatou ji činíš.

Sloveso „navštěvuješ“ vyjadřuje blízkost Boží, kterou žalmista vnímá. Najednou pozoruje, jak na zemi Bůh působí. „Hojností zahrnuješ“, když něco něčím zahrnujete, tak toho dáváte velmi mnoho, více, než je potřeba. Zde Bůh zahrnuje hojností. Samo slovo „hojnost“ vyjadřuje nadbytek. Dále:

Boží potok je naplněn vodou, pečujeteš jim o obilí, ano, máš o zemi péči:

Bůh dává pít i jíst. Boží potok vyjadřuje žalmistovu zkušenost, že zdrojem všeho je Bůh. Bůh pečuje o zemi, není vzdálený ani nečinný, vše co dostáváme, je výsledkem jeho působení, jeho péče. Dále čteme, jak o ni pečuje:

¹¹zavlažuješ brázdy, kypříš hroudy, vydatnými prškami ji činíš vláčnou, žehnáš tomu, co z ní raší. ¹²Ty svou dobrotou celý rok korunuješ, ve tvých stopách kane tučnost, ¹³kane na pastviny v stepi, a pahorky jáсотem se opásaly. ¹⁴Louky se oděly stády, doliny se halí obilím, zvučí hlaholem a zpěvem.

Když jsem dočetl tuto třetí sloku, vzpomněl jsem si na Joba. Vzpomněl jsem si na část, která je na konci knihy Jób, kde Hospodin k Jobovi promluvil ze smrště, jak je tam psáno. Hospodin Jobovi klade mnoho otázek a z nich můžeme také poznat, jak Bůh o vše pečuje, jak je se svým stvořením. Na konci první Hospodinovy řeči Job přiznává:

„Co ti odpovím, když jsem tak bezvýznamný! Kladu si na ústa ruku. Jednou jsem už promluvil a nevím, co odpovědět, ba i podruhé, ale nemohu pokračovat.“ (Jób 40,4.5)

Bůh k Jobovi promluvil a Job se ztišil. Ztišil se, protože se setkal s Bohem. Na konci prohlašuje:

„Jen z doslechu o tobě jsem slýchal, teď však jsem tě spatřil vlastním okem. Proto odvolávám a lituji všeho v prachu a popelu.“ (Jób 42,5.6)

Proč bychom se měli ztišit?

K Jobovi Bůh promluvil, ale promlouvá k nám? Máte také tu zkušenost, že se Boha ptáte, naléháte na něj a ono nic? Kladu si ale otázku: Dáváme Bohu dostatek prostoru, aby k nám mohl promluvit? Dostatek prostoru k tomu,

abychom ho slyšeli? Zaposloucháme se někdy, nebo to ticho vyplňujeme opět vlastním mluvením? A nejsou to někdy naše odpovědi, které slyšíme? A není to proto, že takové odpovědi chceme slyšet? Ale jsou to ty správné odpovědi? Nejsme potom ještě více zmateni a nejisti a necítíme se tím spíše Bohem opuštěni?

ZÁVĚR

V 65. žalmu žalmista popisuje své ztišení a dokonce říká, že Boha se sluší ztišením chválit. Je to výpověď člověka, který se svým způsobem s Bohem setkal a nechal na sebe Boha působit. To ho vedlo na jedné straně k poznání své hříšnosti, kterou pokorně vyznává, ale na druhé straně také k jistotě odpuštění, kterou získal.

Ve svém ztišení a usmíření s Bohem najednou žalmista vnímá vše jinak. Vnímá Boží péči a lásku ke všemu stvoření. Najednou k němu Bůh promlouvá v přírodě kolem něho, všude spatřuje hojnost všeho a vidí všude Boží dobrotu a lásku. V sedmém verši píše o Bohu, jako o stvořiteli s velikou mocí a silou. Jak to bylo? Donutil žalmista Boha mluvit a jednat?

Když nalistujeme první stránky Bible, můžeme tam číst, že Bůh tvořil vše svým slovem. Promluvil a stalo se. Toto stvořitelské mluvení nebylo žádnou odpovědí. Nikdo Boha nevyzval k tomu, aby mluvil a tvořil. A přesto, vše co Bůh stvořil, bylo velmi dobré. Jeho záměry jsou velmi dobré. Bůh také o vše bez přestání pečuje, vždyť bez něj se neděje nic, vše je v něm, i my. I my jsme denně předmětem jeho péče. Věřím, že Bůh vše činí skrze své Slovo, jak je psáno. Bůh stále promlouvá, není zticha, jen jeho hlas možná neslyšíme.

Proto bych chtěl na závěr vás i sebe vyzvat, abychom i my se stejně jako Jób a žalmista před Bohem ztišili. Můžeme tím dát najevo svou úctu a pokoru před Bohem a tím ho vyvýšit a oslavit. Můžeme tím Bohu vzdát chválu za všechno, co nejen pro nás dělá. Můžeme mu vzdát chválu tím, že nám stejně jako Jobovi dojde řeč.

A kdo ví, zda při tom ztišení, kterému dnešní doba moc nepřeje, neuslyšíme tichý Boží hlas. Možná, že ztišením ve svém životě, pustíme do svého života Boha. To přeji nám všem.

Amen